

KUFIKIA WATU MATAJIRI

**KWA MAARIFA, MAONO NA MATENDO
YAKE MAFANIKIO YAKO YAPO!**

MaarifaMtandaoni.com

SamaritanLaymenMinistries.Org

TOP 20 BILLIONAIRES IN AFRICA

Top 10 Most Expensive Homes in Africa

Richest People in the World

HUDUMA KWA WALIO MATAJIRI

Kornelio, akida wa Kirumi, alikuwa mtu tajiri na mzaliwa kutoka koo iliyoheshimika, yaani familia ya kifahari. Nafasi ya cheo chake ilikuwa ya kuaminiwa na ya heshima. Mpagani kwa kuzaliwa, akijifunza, na kupata elimu juu ya Mungu kwa njia ya kuwa karibu na Wayahudi akawa amepata kumjua Mungu wa kweli, na kumwabudu, akionyesha uaminifu kwa imani yake kwa kuwaonea huruma maskini. Alitoa “sadaka nyingi (kwa wahitaji), na kumwomba Mungu daima.” Matendo 10:2. [MH 209.1; HU Aya ya 1]

Kornelio hakuwa na maarifa ya injili kama yalivyofunuliwa katika maisha na kifo cha Kristo, na Mungu alituma ujumbe moja kwa moja kwake kutoka mbinguni, na kisha akatuma ujumbe mwingine kwa kumwelekeza mtume Petro kumtembelea Kornelio na kumfundisha. Kornelio hakuwa na ushirika na kanisa la Kiyahudi, na angelitazamwa na marabi kama mpagani na mtu najisi; lakini Mungu alisoma unyenyekevu wa moyo wa Kornelio, na kutuma wajumbe kutoka kwenye kiti Chake cha enzi ili kukutana na mtumishi Wake aliyeko duniani katika mkakati wa kumfundisha injili ofisa huyu wa Rumi. [MH 209.2; HU Aya ya 2]

Ndivyo ilivyo hivi leo Mungu anatafuta roho miongoni mwa tabaka za watu walio juu na walio chini. Wapo wengi kama Kornelio, ambao Bwana atamani kuwaleta katika na kanisa Lake. Huruma na matamano yao viko kwa watu wa Bwana. Lakini mahusiano ambayo yanawafunga pamoja na ulimwengu huu huwashikilia kwa kuwabana sana. Unahitajika moyo wa uthubutu kwa watu kama hawa kuchukua msimamo wa kushirikiana pamoja na watu wa hali ya chini. Juhudi za pekee zinapaswa kufanywa kwa ajili ya roho hizi ambazo ziko katika hatari kubwa sana kwa sababu ya wajibu na mahusiano waliyo nayo na wenzao kwenye jamii. [MH 209.3; HU Aya ya 3]

Mengi husemwa kuhusu wajibu wetu kwa maskini waliopuuzwa; je, uangalifu fulani hautakiwi pia utolewe kwa kushughulikia matajiri waliopuuzwa? Wengi hulitazama kundi hili kana kwamba halina matumaini, na hufanya sehemu ndogo sana katika kufungua macho ya wale ambao, wakiwa wamepofushwa na kupumbazwa na mvuto wa ufahari wa kilimwengu, wamepoteza hatima tukufu ya milele ambayo hata hawajali. Maelfu ya matajiri wamekwenda wamelala mauti bila kupata maonyo. Ingawa matajiri hawa waonekana kana kwamba hawajali au kuguswa na kitu, wengi miongoni mwao nafsi zao zimelemewa na mzigo. “Apendaye fedha hatashiba fedha; wala yeye apendaye wingi haongezeki.” Yeye aiambiaye dhahabu safi, “Wewe ndiwe tegemeo langu” ame—“mkana Mungu aliye juu.” “Hakuna hata mmoja

wao awezaye kumkomboa ndugu yake, wala kumpa Mungu fidia kwa ajili yake; (Kwa maana ukombozi wa nafsi zao ni wa thamani, nao umekoma milele)” Mhubiri 5:10; Ayubu 31:24, 28; Zaburi 49:7, 8. [MH 210.1; HU Aya ya 4]

Utajiri na heshima vya kidunia haviwezi kukidhi hitaji la roho. Wengi kati ya matajiri watamani uhakikisho fulani kutoka kwa Mungu, tumaini fulani la kiroho. Wengi watamani kitu kitakachokomesha maisha yao yasiyokuwa na maana (mambo yanayojirudia tena na tena na kukinaisha nafsi). Wengi katika maisha yao maofisini kwenye nyadhifa zao, hujisikia hitaji la kitu ambacho hawana. Ni wachache tu kati yao, ndio huenda kanisani; kwani huhisi kwamba wananufaika kidogo sana wanapokuwa katika nyadhifa zao hizo. Wanaona yote wanayoyasiki huko hayagusi mioyo yao. Je, hatupaswi mmoja mmoja kuwaendea watu hawa na kuwasihia? (waje kwa Mungu) [MH 210.2; HU Aya ya 5]

Miongoni mwa wahanga wa dhambi na mahitaji muhimu ya maisha wapo wale ambao hapo awali walikuwa na mali. Watu wa taaluma na nyadhifa mbalimbali katika maisha wametekwa na machafuko ya ulimwengu, mathalani matumizi ya vileo vikali, kuendekeza tamaa mbaya za mwili, na wakajikuta wameangukia majaribuni. Ingawa watu hawa walioanguka tayari wanahitaji kujaliwa na msaada, je, umakini fulani haupaswi kutolewa kwa wale ambao bado hawajashuka kiasi hiki, kwenye kina cha chini kabisa, lakini ambao miguu yao ipo safarini kuelekea katika njia ile ile? [MH 210.3; HU Aya ya 66]

Maelfu ya walio kwenye nafasi za kuaminiwa nakuheshimiwa wanaendekeza mazoea yanayowaletea uharibifu wa roho na mwili. Watendakazi wa injili, wakuu wa serikali, waandishi, watu wenye mali na talanta, watu wenye uwezo mkubwa wa kibiashara na wenye uwezo unaonufaisha, wako katika hatari ya kufisha kwa sababu hawaoni umuhimu wa kujidhibiti nafsi zao katika mambo yote. Wanapaswa kuelekeza umakini wao kwenye kanuni za kuwa na kiasi (kutawala nafsi), si kiholela, bila ya kutumia utashi, bali katika nuru ya kusudi kuu la Mungu kwa wanadamu. Laiti kanuni halisi za kuwa na kiasi zingeweza kuletwa mbele ya tabaka hili, kuna wengi sana miongoni mwa kundi hili la watu wa hadhi za juu katika jamii, ambao wangetambua thamani yao na kukubaliana na kanuni hizi za kuwa na kiasi mioyoni mwao kwa furaha. [MH 211.1; HU Aya ya 7]

Twapaswa kuwaonyesha watu hawa matokeo ya kuendekeza tamaa za mwili na kujifurahisha na anasa kwamba zinaongoza katika kudhoofisha nguvu za kimwili, kiakili na kimaadili. Wasaidie kutambua wajibu wao kama mawakili wa karama za Mungu. Waonyeshe mema ambayo wangeweza kutenda kupitia

pesa ambazo sasa wanazitumia kwa yale ambayo huwadhuru tu. Wasilisha mbele yao kiapo kamili cha kuachana na yote wayendekezayo, ukiwasihi kwamba zile pesa ambazo wangezitemia katika matumizi ya vileo, tumbaku, au yanayohusiana na hayo, vitolewe kwa ajili ya kuwasaidia maskini wagonjwa, kuwaelimisha watoto na vijana kwa manufaa ya ulimwengu. Mwito kama huu ni wachache sana ambao watakataa kuusikiliza na kuutenda. [MH 211.2; HU Aya ya 8]

Kuna hatari nyingine ambayo ndiyo inawakabili zaidi watu matajiri, na hapa pia kuna eneo la kazi kwa ajili ya mmishenari wa kitabibu. Kundi kubwa la watu waliofanikiwa katika ulimwengu, na ambao kamwe hawajihusishi na uhalifu na maovu ya namna yo yote, bado huelekea kwenye uharibifu kwa njia ya kupenda utajiri kuliko Mungu. Kikombe kigumu zaidi kukibeba si kikombe kilicho tupu, bali kikombe kilichojaa hadi pomoni. Ni kikombe hiki ambacho kinahitaji kusawazishwa kwa uangalifu (kubebwa kwa uangalifu ili vilivyomo visimwagike). Taabu na shida hutuhuzunisha mioyo na kutukatisha tamaa; ila ni mafanikio ya mtu (utajiri/umaarufu) ndivyo ambavyo vina hatari zaidi kwa maisha ya kiroho ya mtu. [MH 211.3; HU Aya ya 9]

Wale wanaopitia taabu (kinyume cha hao wenye hadhi ya juu katika jamii) wanawakilishwa na kijiti ambacho Musa alikiona jangwani, ambacho, ingawa kilikuwa kinawaka, hakikuteketea. Malaika wa Bwana alikuwa katikati ya kile kichaka. Kwa hivyo katika kukosa mali au ufukara na dhiki, mng'ao wa uwepo wa Yeye asiyeonekana Uko pamoja nasi kutufariji na kututegemeza. Aghalabu (mara nyingi/kwa kawaida) maombi hutolewa kwa wale watesekao kwa magonjwa au shida; lakini maombi yetu yanahitajika zaidi kwa wale wenye ukwasi wa mali na walio mashuhuri. [MH 212.1; HU Aya ya 10]

Katika bonde la fedheha, mahali ambapo wanadamu huhisi hitaji lao na kumtegemea Mungu kuongoza hatua zao, pana usalama usio kifani (ukilinganisha na ule wakati ambapo mtu anapofanikiwa na mambo yote yanakwenda vizuri). Lakini watu wasimamao, vile ilivyo, kwenye kilele cha ufahari, na ambao, kwa sababu ya nyadhifa zao, watu wanawategemea wawe na hekima nyingi—watu wa namna hii wako katika hatari kubwa zaidi. Wasipomfanya Mungu kuwa mhimili/tegemeo lao, hakika wataanguka. [MH 212.2; HU Aya ya 11]

Biblia haimlaumu mtu ye yote kwa kuwa tajiri, ikiwa amepata utajiri wake kwa njia halali. Sio fedha, bali kupenda fedha, ndio mzizi/chanzo cha uovu wote. Mungu Ndiye awapaye wanadamu uwezo wa kupata mali; na mikononi mwa yule atendaye kama msimamizi na wakili wa Mungu, akitumia mali yake bila ubinafsi, utajiri wake ni mbaraka, kwa yule aliye nao na kwa ulimwengu

wote pia. Lakini wengi, wakiwa wamezama kwa kuwekeza katika matamania ya hazina za ulimwengu huu, wanakuwa na hali ya kutojali matakwa ya Mungu na mahitaji ya wanadamu wenzao. Wanachukulia utajiri wao kama njia ya kujitukuza. Wanaongeza nyumba baada ya nyumba, na mashamba baada ya mashamba; wanazijaza nyumba zao anasa, na huku wawazungukao ni wanadamu walio katika shida, huzuni, uhalifu, magonjwa na kifo. Wale wanaotoa maisha yao kwa kujitumikia na kujifurahisha wenyewe, hawakuzi na kupalilia ndani yao sifa za Mungu, bali sifa za yule mwovu. [MH 212.3; HU Aya ya 12]

Watu hawa wanahitaji injili. Macho yao yanahitaji kugeuzwa kutoka kwenye ubatili wa vitu vya kimwili ili watazame thamani ya ule utajiri udumuo milele. Wanahitaji kujifunza furaha ya kutoa, ambao ni mbaraka wa kuwa watenda kazi pamoja na Mungu. [MH 213.1; HU Aya ya 13]

Bwana atuagiza, “Waagize matajiri wa dunia hii” wasiutumainie “utajiri wa usio yakini, bali wamtumaini Mungu, atupaye vitu vyote kwa wingi ili tuvitumie kwa furaha; watende mema, wawe matajiri katika matendo mema, wawe tayari kutoa mali zao, washirikiane na wengine kwa moyo; huku wakijiwekea akiba iwe msingi mzuri kwa wakati ujao, ili wapate uzima wa milele ulio kwelikweli.” 1 Timotheo 6:17-19. [MH 213.2; HU Aya ya 14]

Watu matajiri, wapendao ulimwengu, na kuuabudu wanaweza kuvutwa kwa Kristo, sio kwa mguso wa kawaida, ule wa kumgusa mtu kwa bahati nasibu. Watu hawa aghalabu ndio wagumu zaidi kuwafikia. Juhudi binafsi lazima zitolewe kwa ajili yao na wanaume na wanawake waliojaa moyo wa umishenari, wale ambao hawatashindwa au kuvunjika moyo. [MH 213.3; HU Aya ya 15]

Wapo watu wenye sifa stahiki za kufanya kazi kwa makundi ya watu wenye hadhi za juu. Wanapaswa kutafuta hekima kutoka kwa Mungu ili wajue jinsi ya kuwafikia watu hawa, sio kwa kuwakaribia kwa mazoea dhaifu, bali kupitia juhudi binafsi na imani iliyo hai ili kuwaamsha na kuwafanya watambue mahitaji ya mioyo yao, kuwaongoza kwenye ujuzi wa ukweli kama ulivyo ndani ya Yesu. [MH 213.4; HU Aya ya 16]

Wengi wanadhani kwamba ili kufikia madaraja ya watu walio juu kimaisha, njia na mbinu fulani ambayo itawafaa lazima ifuatwe. Wanafikiri ni muhimu kwao kwamba ili kuwafikia watu wa tabaka hili, inawabidi wawe na mwonekano wa kitajiri, majumba na mavazi ya gharama, vifaa vya aina ya pekee katika kuwafikia, mazingira ya kitajiri, waendane sambamba na mazoea yao, usasa, mtindo wao wa maisha, ufasaha na utanashati. Hili ni

kosa. Njia ya kidunia sio njia ya Mungu ya kufikia matabaka ya juu. Kile kitakachowafikia kwa ufanisi ni uwasilishaji thabiti, usio na ubinafsi wa injili ya Kristo. [MH 213.5; HU Aya ya 17]

Uzoefu wa mtume Paulo alipokutana na wanafalsafa wa Athene una fundisho kwetu. Katika kuitangaza injili mbele ya mahakama ya Areopago, Paulo alikutana na mantiki kwa mantiki, sayansi kwa sayansi, falsafa kwa falsafa. Hadhira (wale waliokuwa wakimsikiliza) ya wale wenye hekima ilitekewa kwa mshangao na kunyamazishwa. Maneno yake yasingeweza kukabiliwa. Lakini juhudi hizo zilizaa matunda kidogo tu. Ni wachache tu walioongozwa kuikubali injili. Tangu hapo Paulo alitumia mbinu tofauti ya kazi. Aliepuka mabishano ya kina na majadiliano ya nadharia (midahalo), na kwa unyenyekevu aliwaelekeza waume na wake kwa Kristo kama Mwokozi wa wenye dhambi. Akiwaandikia Wakorintho kazi yake kati yao, alisema: [MH 214.1; HU Aya ya 18]

“Ndugu zangu, mimi nilipokuja kwenu, sikuja niwahubiri siri ya Mungu kwa ufasaha wa maneno, wala wa hekima. Kwa maana naliazimu nisijue neno lolote kwenu, ila Yesu Kristo, Naye alimesulibiwa.... Maneno yangu na kuhubiri kwangu hakukuwa kwa maneno ya hekima yenye kushawishi akili za watu, bali kwa dalili za Roho na za nguvu, ili imani yenu isipate kuwa katika hekima ya wanadamu, bali katika nguvu za Mungu.” 1 Wakorintho 2:1-5. [MH 214.2; HU Aya ya 19]

Na tena, katika barua yake kwa Warumi, anasema: [MH 215.1; HU Aya ya 20]

“Kwa maana Siionei haya Injili; kwa maana ni uweza wa Mungu uuletao wokovu, kwa kila aminiye; kwa Myahudi kwanza, na kwa Myunani pia.” Warumi 1:16. [MH 215.2; HU Aya ya 21]

Wale wanaofanya kazi kwa watu walio katika tabaka la juu wabebe hadhi halisi, wakikumbuka kuwa malaika huambatana nao. Na waitunze hazina ya akili na moyo na ijazwe na, “Imeandikwa.” Hifadhi maneno adhimu ya Kristo kwenye akili yawe kumbukumbu. Hayana budi kuthaminiwa kuliko dhahabu au fedha. [MH 215.3; HU Aya ya 22]

Kristo amesema ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita kwenye tundu la sindano kuliko tajiri kuingia katika ufalme wa Mungu. Katika kufanya kazi kwenye kundi hili kuna mambo mengi ambayo yatamvunja moyo mhubiri, mafunuo mengi ya kuhuzunisha moyo yatatolewa. Lakini yote yawezekana kwa Mungu. Yeye aweza, na atatenda kazi kupitia wakala wa kibinadamu juu ya mawazo

ya watu ambao maisha yao yamejitoa kikamilifu kwenye kusumbukia pesa. [MH 215.4; HU Aya ya 23]

Kuna miujiza ya kutendwa katika wongofu wa kweli, miujiza ambayo kwa sasa haitambuliki. Watu wakuu zaidi duniani hawako nje ya uwezo wa ajabu wa utendaji wa Mungu wetu. Ikiwa wale ambao ni watenda kazi pamoja Naye watafanya wajibu wao kwa ushujaa na uaminifu, Mungu atawaongoa watu wenye nafasi za uwajibikaji, watu wenye umahiri wa akili na mashuhuri. Kupitia nguvu za Roho Mtakatifu, wengi wataongozwa kuzikubali kanuni za Mungu. [MH 216.1; HU Aya ya 24]

Inapowekwa wazi kwa watu hawa kwamba Bwana anatazamia kutoka kwao kama wawakilishi Wake kuwapoza watesekao, wengi wataitikia wito huo, na watatoa mali zao na huruma kwa ajili ya kuwanufaisha wale walio maskini. Vile mawazo yao yanapovutwa mbali na maslahi yao yenye ubinafsi, wengi watajisalimisha wenyewe kwa Kristo. Wakiwa na talanta zao za umashuhuri na mali, watajiunga kwa furaha katika kazi ya rehema pamoja na mmishenari mnyenyekevu ambaye alikuwa wakala wa Mungu katika wongofu wao. Kwa kutumia vyema hazina zao za duniani watakuwa wamejiwekea “hazina isiyopungua mbinguni, mahali ambapo mwivi hakaribii, wala nondo haharibu.” [MH 216.2; HU Aya ya 25]

Wajapoongoka na kuwa upande wa Kristo, wengi wa watu hawa watakuwa mawakala katika mkono wa Mungu kufanya kazi kwa ajili ya wengine wa tabaka lao. Watajisikia kwamba kipindi hiki cha injili kimetolewa kwao kwa ajili ya wale ambao wamefanya ulimewngu huu kuwa tumaini na kila kitu kwao. Wakati na pesa vitawekwa wakfu kwa Mungu, talanta na umashuhuri vitatolewa kwa kazi ya kuzileta roho kwa Kristo. [MH 216.3; HU Aya ya 26]

Ni maisha ya milele tu ndiyo pekee yatakayofunua kile ambacho kimekamilishwa kwa huduma ya namna hii—ni roho ngapi, zinazougua mashaka na ambazo zimechoshwa na mambo ya dunia na machafuko, zimeletwa kwa Mrejeshaji mkuu, ambaye hutamani kuwaokoa kabisa wote wanaomjia. Kristo ni Mwokozi aliyefufuka, na kuna uponyaji katika mbawa Zake. [MH 216.4; HU Aya ya 27]

SEHEMU YA 2—KAZI YA TABIBU

“Nimewapa kielelezo, ili nanyi mfanye kama nilivyofanya.”

SURA YA 7

USHIRIKIANO WA UUNGU NA UBINADAMU

Katika huduma ya uponyaji tabibu anatakiwa kuwa mtendakazi mwenzi pamoja na Kristo. Mwokozi alihudumia mahitaji mawili, ya mwili na ya roho. Injili ambayo aliifundisha, ilikuwa ni ujumbe wenye kuleta uzima wa kiroho na urejeshaji wa kimwili. Ukombozi toka kwenye dhambi na uponyaji wa magonjwa viliunganishwa pamoja. Huduma hiyo hiyo imekabidhiwa kwa tabibu Mkristo. Tabibu anapaswa kuungana na Kristo katika kusaidia mahitaji ya kimwili na ya kiroho ya wanadamu wenzake. Yeye anapaswa kuwa mjumbe wa rehema kwa wagonjwa, akiwaletea tiba ya mwili uuguao, na pia roho iliyogua dhambi. [MH 111.1; HU Aya ya 1]

Kristo Ndiye mkuu katika taaluma ya tiba. Tabibu mkuu, Yu upande wa kila tabibu mcha Mungu, afanyaye kazi ya kuleta tiba kwa mwanadamu atesekaye. Wakati tabibu anatumia dawa za asili kwa ajili ya magonjwa ya kimwili, anapaswa pia kuwaelekeza wagonjwa wake Kwake Yule ambaye anaweza kuondoa maradhi ya roho na mwili. Kile ambacho matabibu wanaweza kuanza tu kusaidia katika utendaji kwenye mlolongo wa uponyaji, Kristo Ndiye ambaye hukitimiza. Waganga hujitahidi kusaidia utendaji wa maumbile ya asili katika kazi ya uponyaji; Kristo Mwenyewe Ndiye Mponyaji. Daktari hutafuta kuokoa maisha; Kristo hutoa uzima. [MH 111.2; HU Aya ya 2]

Chanzo Cha Uponyaji

Katika miujiza Yake, Mwokozi alifunua uweza utendao daima kwa niaba ya mwanadamu, katika kumtegemeza, kumdumisha na kumponya. Mungu anafanya kazi, kupitia mawakala wa asili, siku baada ya siku, saa baada ya saa, wasaa baada ya wasaa, ili kutuweka sisi hai, kutujenga, kututunza na kutuletea sisi urejeshwaji. Sehemu yo yote ya mwili inapopata jeraha, au changamoto fulani, mchakato wa uponyaji huanza mara moja; maumbile ya asili huwekwa katika utendaji ili kurejesha afya na uzima. Lakini nguvu inayofanya kazi kupitia vyombo hivi ni nguvu Yake Mungu. Nguvu zote za kuupatia mwili uzima zatoka Kwake Mungu. Mtu aponapo ugonjwa alio nao, Mungu Ndiye Mponyaji. [MH 112.1; HU Aya ya 3]

Ugonjwa, mateso, na kifo ni utendaji wa nguvu za upinzani. Shetani ndiye aliye mharibifu na mwangamizaji; Mungu Ndiye mrejeshaji. [MH 113.1; HU Aya ya 4]

Maneno yaliyonenwa kwa Israeli ni ya Kweli hata hivi leo kwa wale wanaopata afya ya mwili au afya ya roho. “Mimi Ndimi Bwana nikuponyaye.” Kutoka 15:26. [MH 113.2; HU Aya ya 5]

Matamano ya Mungu kwa kila mwanadamu yanaonyeshwa katika maneno haya, “Mpenzi naomba ufanikiwe katika mambo yote na kuwa na afya yako, kama vile roho yako ifanikiwavyo.” 3 Yohana 2. [MH 113.3; HU Aya ya 6]

Yeye Ndiye “akusameheaye maovu yako yote; Akuponyaye magonjwa yako yote; aukomboaye uhai wako na kaburi; akuvika taji ya fadhili na rehema.” Zaburi 103:3, 4. [MH 113.4; HU Aya ya 7]

Kristo alipoyaponya magonjwa, aliwapa wengi wa wale waliokuwa wakiteseka onyo hili, “Angalia, umekuwa mzima; usitende dhambi tena, lisije likakupata jambo lililo baya zaidi.” Yohana 5:14. Hivyo kwa jinsi hiyo, alifundisha kwamba walikuwa wamejiletea magonjwa wenyewe kwa kuzivunja sheria za Mungu, na kwamba afya ingetuzwa au kuhifadhiwa tu kwa utii. [MH 113.5; HU Aya ya 8]

Daktari anapaswa kuwafundisha wagonjwa wake kwamba wanatakiwa kushirikiana na Mungu katika kazi ya urejeshwaji. Daktari huendelea kupata uelewa endelevu, yaani unaoongezeka wa ule ukweli kwamba ugonjwa ni matokeo ya dhambi. Ajua kwamba sheria za asili ni za Bwana Mwenyewe, kama vile zilivyo Amri kumi Katika Maandiko Matakatifu, na kwamba ni katika kuzitii sheria tu ndipo afya inaweza kupatikana tena au kutunzwa. Aona watu wengi wakiteseka kama matokeo ya mazoea yenye kuumiza, ambapo wangeweza kurejeshewa afya zao ikiwa tu wangepanya yale wawezayo kuelekea kwenye urejeshwaji huo. Wanahitaji kufundishwa kwamba kila mazoea yanayoharibu nguvu za mwili, akili, au za roho ni dhambi, na kwamba afya inapaswa kulindwa kupitia utii wa sheria ambazo Mungu ameziweka kwa ajili ya manufaa ya wanadamu wote. [MH 113.6; HU Aya ya 9]

Pale tabibu ajapomwona mgonjwa anayeugua ugonjwa unaosababishwa na ulaji na unywaji usiofaa au mazoea mengine mabaya, lakini anapuuza kumwambia jambo hilo, yeye anamduru mwenzake. Walevi, wenda wazimu, na watu waliojiingiza katika anasa zenye tamaa mbaya, wote humsukuma tabibu atoe mwito wa waziwazi kwa wagonjwa kwamba mateso hutokana na dhambi. Wale wanaoelewa kanuni za afya wanapaswa kuwa wanyofu katika utendaji wa bidii ili kukabiliana na mambo yale yanayosababisha magonjwa kwa wanadamu. Matabibu waonapo hali ya maumivu yanayoendelea kwenye maisha ya mgonjwa, kwa vile daima wao wanahusika katika utendaji kazi wa kupunguza mateso, je hawa daktari awezaje basi kunyamaza kimya bila ya kusema jambo lolote kuhusu hali hii? Je, tabibu huyu atakuwa, mwema, mkarimu na mwenye rehema kweli kwa wagonjwa ikiwa atanyamaza kimya, na

kutofundisha kuwa mtu anapaswa kuwa na mwenendo haswa wa kuwa kiasi kama tiba ya kuponya ugonjwa? [MH 114.1; HU Aya ya 10]

Na iwekwe wazi kwamba kufuata amri za Mungu ndio kuifuata njia ya uzima. Mungu ameziweka sheria za asili, lakini sheria Zake si amri kali zilizokaa kama hazina maana. Kila neno “Usifanye au usitende,” iwe katika sheria ya kimwili au ya maadili, ina maana ya ahadi. Tukiitii, baraka zitaandama katika hatua zetu. Mungu kamwe hatulazimishi kutenda mema, lakini hutafuta kutuokoa na uovu na kutuongoza kwenye mema. [MH 114.2; HU Aya ya 11]

Umakini na uelekezwe kwenye sheria ambazo Israeli ilifundishwa. Mungu aliwapatia maelekezo hususani kuhusu mazoea na mitindo yao ya maisha. Aliwajulisha sheria zinazohusiana na hali bora ya kimwili na kiroho; na kwa sharti la utii wao, Yeye aliwahakikishia kwa kusema kwamba, “Bwana atakuondolea ugonjwa wote.” Kumbukumbu la Torati 7:15. “Yawekeni mioyoni mwenu Maneno yote ambayo nashuhudia kwenu hivi leo.” “Kwa maana ni uhai kwa wale wazipatao, na afya ya mwili wao wote.” Kumbukumbu la Torati 32:46; Mithali 4:22. [MH 114.3; HU Aya ya 12]

Mungu anatamani sisi tufikie kiwango cha ukamilifu ambacho alikifanya kuwezekana kwa ajili yetu kupitia zawadi ya Kristo. Atuita tufanye uchaguzi wetu kwenye upande sahihi, kwamba tuungane na mawakala wa mbinguni, tuchukue kanuni ambazo zitaturejeshea ndani yetu sura ya Mungu. Katika Neno Lake lililoandikwa na katika kitabu kikuu cha asili, Yeye amefunua kanuni za uzima. Ni kazi yetu kujipatia ujuzi wa kanuni hizi, na kwa utii kushirikiana Naye katika kurejesha afya ya mwili na roho. [MH 114.4; HU Aya ya 13]

Wanadamu wanapaswa kujifunza kwamba baraka za utii, katika ukamilifu wake, zaweza kuwa zao tu wakiipokea neema ya Kristo. Ni neema Yake, ndiyo inayompatia mwanadamu uwezo wa kutii sheria za Mungu. Hii ndiyo imwezeshayo mtu kuvunja utumwa wa tabia mbaya. Hii ndiyo nguvu pekee inayoweza kumfanya na kuendelea kumdumisha katika kuwa imara kwenye njia iliyo sawa. [MH 115.1; HU Aya ya 14]

Injili inapopokelewa katika uhalisia wa usafi na nguvu zake, ni tiba ya magonjwa yanayotokana na dhambi. Jua la Haki huchomoza, “likiwa na uponyaji katika mbawa Zake.” Malaki 4:2. Sio kila ambacho ulimwengu huu unakitoa kinachoweza kuponya moyo uliovunjika, au kutoa amani ya moyo, au kuondoa masumbufu, au kufukuza magonjwa. Umaarufu, akili nyingi, talanta—yote haya hayana uwezo wa kufurahisha moyo wenye huzuni au kurejesha maisha yaliyotumiwa vibaya. Uzima wa Mungu nafsini ndio tumaini pekee la mwanadamu. [MH 115.2; HU Aya ya 15]

Upendo ambao Kristo huutawanya mwilini mwote ni nguvu imleteayo mtu uhai. Kila sehemu muhimu—ubongo, moyo, na mishipa ya fahamu—pendo hilo

huviguswa kwa uponyaji. Kwa pendo Lake, viungo vyote vya mwili wa mtu huamshwa ili vitende kazi. Pendo hili huweka huru roho kutoka kwenye hatia na huzuni, wasiwasi na masumbufu, ambayo hukandamiza misukumo nguvu za uhai. Pamoja nao huu upendo, huja utulivu, kujitawala nafsi na amani. Unapandikiza ndani ya nafsi ya mtu furaha ambayo hakuna kitu duniani kinachoweza kuiharibu,—furaha katika Roho Mtakatifu,—iletayo afya- na kumpa mtu furaha ya uzima. [MH 115.3; HU Aya ya 16]

Maneno ya Mwokozi wetu, “Njooni Kwangu,... Nami nitawapumzisha” (Mathayo 11:28), ni maelekezo ya tiba na dawa kutoka kwa Tabibu kwa ajili ya uponyaji wa maradhi ya kimwili, kiakili, na kiroho. Ingawa wanadamu wamejiletea mateso au kuugua, kwa makosa yao wenyewe, Yeye huwatazama kwa huruma. Katika Yeye wanaweza kupata msaada. Atafanya mambo makubwa kwa wale wanaomtumainia. [MH 115.4; HU Aya ya 17]

Ingawa kwa muda mrefu dhambi imekuwa ikikomaa kwa jamii ya wanadamu, ingawa kwa njia ya uongo, ujanja na udanganyifu Shetani ameweka kivuli chake cheusi, cha tafsiri yake kuhusu Neno la Mungu, na kuwafanya watu watilie shaka wema Wake; lakini bado huruma na upendo wa Baba havijakoma kutiririka kuelekea duniani kwa wingi tele. Endapo wanadamu wangepungua madirisha ya roho kuelekea mbinguni, kwa kuthamini vipawa vya Bwana, basi mafuriko ya wema wa uponyaji yangemiminika kwao. [MH 116.1; HU Aya ya 18]

Tabibu anayetamani kuwa mfanyakazi mwenza anayekubalika pamoja na Kristo atajitahidi kuwa hodari katika kila kipengele cha kazi yake. Atajifunza kwa kusomea mambo yote husika kwa bidii, ili aweze kuwa na stahiki ihusuyo majukumu anayotarajiwa kuyafanya katika taaluma yake na daima atajibidisha kufikia viwango vya juu zaidi, akitafuta maarifa zaidi, mbinu na ubunifu wa juu zaidi, na uelewa wa kina zaidi. Kila daktari anapaswa atambue kuwa yule afanyaye kazi kwa dhaifu, na isiyo na ufanisi au kuridhisha, sio tu kwamba anawaumiza wagonjwa, bali pia anawakosea haki madaktari wenzake au wale wanaofanana naye katika sifa za kitaaluma. Tabibu ambaye anaridhika na viwango vya chini vya ujuzi na maarifa, sio tu anaidharau na kuipunguzia thamani taaluma ya utabibu, bali pia anamkosea heshima na kumwaibisha Kristo, ambaye ni Tabibu Mkuu. (*Msisitizo: Tabibu katika maelezo ya kitabu hiki inatumika kwa ye yote yule anayeagiza tiba au dawa - yaani Practioner mtu anayetoa agizo la tiba yaani Prescription, huyu anaweza kuwa mkunga, nesi, mtaalamu wa fiziotherapia, mwanasaikolojia, tabibu wa tiba asili -naturalpathic doctor, Medical Assistant au Physician Assistant-Msaidizi wa Daktari ambaye anatoa tiba kwa kuandika dawa, au mazoezi nk*). [MH 116.2; HU Aya ya 19]

Wale ambao wanaona kwamba hawajakidhi vigezo vya kazi hii ya tiba, kwa ujuzi na maarifa, wanapaswa kuchagua kazi nyingine. Wale ambao wana uzoefu

wa kutunza wagonjwa, lakini ambao elimu na sifa zao katika taaluma ya tiba ni ndogo, wangepanya vyema kuchukua sehemu za kazi zinazoonekana kama za chini, wakihudumu kwa uaminifu kama wauguzi. Kwa huduma yenye uvumilivu chini ya matabibu stadi wanaweza kuendelea wakijifunza daima, na kwa kuboresha kila fursa ya kupata ujuzi wanaweza baada ya muda kuwa na sifa za kustahili kazi ya udaktari. Matabibu walio na umri mdogo “kama wale watendao kazi pamoja Naye [Tabibu Mkuu], ... wasiipokee neema ya Mungu bure, ... bila kuwa kikwazo kwa namna yo yote katika jambo lolote, ili huduma [ya wagonjwa] isilaumiwe; bali katika mambo yote tujipatie sifa njema kama watumishi wa Mungu.” 2 Wakorintho 6:1-4. [MH 116.3; HU Aya ya 20]

Kusudi la Mungu kwetu sisi ni kwamba daima tuzidi kusogea kuelekea juu. Daktari aliye mmishonari wa kitabibu wa kweli atakuwa na utaalamu unaozidi kuongezeka. Madaktari Wakristo wenye vipawa, na uwezo wa kitaaluma wa hali ya juu, wanapaswa kutafutwa na kutiwa moyo kushiriki katika utumishi wa Mungu katika sehemu ambapo wanaweza kuelimisha na kuzoeza wengine wawe wamishonari wa kitabibu. [MH 117.1; HU Aya ya 21]

Tabibu anapaswa kukusanya nafsini mwake nuru ya Neno la Mungu. Anapaswa kukua daima katika neema. Dini au mambo ya kiroho kwake hayapaswi kuwa moja tu ya kipengele kidogo sana. Bali yapaswa itawale mambo yote. Tabibu anapaswa kutenda kutoka kwenye nia za juu, zilizo tukufu—nia ambazo zina nguvu kwa sababu zinatoka kwa Yule aliyeyatoa maisha Yake ili kutupa sisi uwezo wa kushinda uovu. [MH 117.2; HU Aya ya 22]

Ikiwa tabibu anajitahidi kwa uadilifu na bidii kujipatia ufanisi na kufuzu katika taaluma yake, naye akijiweka wakfu kwenye utumishi wa Kristo, na akichukua muda wa kuuchunguza moyo wake mwenyewe, basi, ataelewa jinsi ya kuzifahamu siri na mafumbo ya wito wake mtukufu. Anaweza kujitia nidhamu na kujielimisha kiasi kwamba wote walio ndani ya mazingira ya kuvutiwa naye watautambua ubora wa elimu na hekima anayoipata mtu yule aliyeunganishwa na Mungu Mwenye hekima na nguvu. [MH 117.3; HU Aya ya 23]

Hakuna mahali ambapo ushirika wa karibu na Kristo unahitajika kama katika kazi ya utabibu. Yeye ambaye ataweza kutimiza wajibu na jukumu la udaktari inavyopaswa, ni lazima kila siku na kila saa aishi maisha ya Kikristo. Uhai wa mgonjwa uko mikononi mwa daktari. Uchunguzi wa ugonjwa kizembe (mfano kusema mtu anaumwa ugonjwa ambao hana), kutoa tiba isiyo sahihi (dawa, upasuaji n.k), katika kumhudumia mgonjwa mahututi, au utendaji usio na ustadi wakati wa huduma ya upasuaji, hata kwa kosa dogo la kiwango cha wembamba wa unywele, yaweza kuondoa uhai wa mtu, na hatimaye roho kunyamazishwa milele. Wazo hili latisha kiasi kikubwa jinsi gani basi! Ni muhimu kiasi gani basi kwamba daktari daima awe chini ya usimamizi wa Tabibu wa mbinguni! [MH 117.4; HU Aya ya 24]

Mwokozi Yu radhi kuwasaidia wote wanaomwita ili kujipatia hekima na mawazo yaliyo shwari. Na ni nani anayehitaji hekima na uwazi wa fikra zaidi kuliko tabibu, ambaye maamuzi yake mengi hutegemea hekima na mawazo mema? Yule anayejaribu kuyarefusha maisha ya wanadamu na amtazame Kristo kwa imani ili aweze kupewa mwongozo katika kila hatua zake. Mwokozi atampa daktari mbinu na maarifa katika kushughulikia magonjwa yenye utata mkubwa. [MH 117.5; HU Aya ya 25]

Walinzi na walezi na watu wanaouguza wagonjwa wamepewa fursa za ajabu. Katika yote yanayofanywa kwa ajili ya urejeshwaji wa wagonjwa, wauguzi na waelewe kwamba tabibu anatafuta njia ya kuwasaidia washirikiane na Mungu katika kupambana na ugonjwa. Wagonjwa waongozwe kutambua kwamba katika kila hatua inayochukuliwa kwa kupatana na sheria za Mungu, wategemee kwa uhakika msaada wa nguvu za kiungu. [MH 118.1; HU Aya ya 26]

Wagonjwa na wanaoteseka watakuwa na ujasiri zaidi na tabibu ambaye wana uhakika kwamba anampenda na kumcha Mungu. Wanayaamini maneno yake. Wanajisikia kuwa wako salama wakiwa kwenye uwepo wake na usimamizi wa daktari huyo. [MH 118.2; HU Aya ya 27]

Kumjua Bwana Yesu, ni upendeleo alio nao tabibu Mkristo, kualika uwepo Wake Bwana katika chumba cha wagonjwa kwa maombi. Kabla ya kuanza kufanya huduma ya upasuaji nyeti, daktari na aombe msaada wa Tabibu Mkuu. Daktari na ampe mgonjwa anayeteseka matumaini kwamba Mungu anaweza kumvusha salama katika changamoto hiyo anayopitia, kwamba katika nyakati zote za taabu Yeye ni kimbilio la uhakika kwa wale wanaomtumaini. Daktari ambaye hawezi kufanya hivi hupelekea katika kuondoa uhai wa watu ambao wangeweza kuokolewa. Laiti tabibu angaliweza kuzungumza maneno ambayo yangehuisha imani ya mgonjwa katika Mwokozi Mwenye huruma, ambaye huhisi kila kilio cha uchungu, na kisha aweze kuwasilisha mahitaji ya nafsi Kwake Bwana katika maombi, naam, mara nyingi, changamoto hizo zingepita salama. [MH 118.3; HU Aya ya 28]

Yeye awezaye kusoma mioyo, Ndiye awezaye kujua wasiwasi na hofu ambavyo wagonjwa wengi hukabiliwa navyo wanaoafiki upasuaji chini ya mkono wa daktari wa upasuaji. Wagonjwa hutambua hatari yao. Ingawa wanaweza kuwa na matumaini katika umahiri wa daktari, bado wanatambua kwamba yeye kama mwanadamu, weledi wake hauna uhakikisho wa kutokukosea kabisa. Lakini wanapomwona daktari ameinama katika sala, akiomba msaada kutoka kwa Mungu, wanatiwa moyo na ujasiri. Shukrani, kutumaini na imani hufungua moyo kwa nguvu ya uponyaji ya Mungu, viungo vya mwili wote huhuishwa, na nguvu za uhai hushinda. [MH 118.4; HU Aya ya 29]

Uwepo wa Mwokozi ni ishara ya uwepo wa nguvu kwa daktari pia. Mara nyingi majukumu na mambo mengine yahusianayo na kazi yake humletea hofu moyoni mwake wakati anapoyafikiria. Pilikapilika zihusuzo kazi yake, wasiwasi wa kutokuwa na uhakika kuhusu ugonjwa wa mwathirika au tiba ya aina fulani, na hofu vyaweza kuufanya mkono wa tabibu kutokuwa na umahiri au weledi unaotakiwa. Lakini hakikisho kwamba Mshauri wa mbinguni Yuko karibu naye ili kumwongoza na kumtegemeza, huleta utulivu na ujasiri. Mguso wa Kristo kwenye mkono wa daktari huleta nguvu tendaji, uchangamfu, utulivu, ujasiri, na uwezo. [MH 119.1; HU Aya ya 30]

Pale changamoto ijapopita na kwisha kwa usalama, na kisha mafanikio yanaonekana wazi kwamba yapo njiani, daktari tumia dakika chache katika sala na mgonjwa. Onyesha shukrani zako kwa maisha ambayo yamehifadhiwa (mtu amepona). Jinsi maneno ya shukrani yanavyotiririka kutoka kwa mgonjwa kwenda kwa daktari, sifa na shukrani hizo zielekezwe kwa Mungu. Mweleze mgonjwa kwamba maisha yake yameokolewa kwa sababu alikuwa chini ya ulinzi wa Tabibu wa mbinguni. [MH 119.2; HU Aya ya 31]

Tabibu anayefuata njia hiyo anamwongoza mgonjwa wake kwa Yule ambaye maisha yake tabibu yanategemea Kwake, Yule ambaye anaweza kuwaokoa kabisa wote wanaokuja Kwake. [MH 119.3; HU Aya ya 32]

Matamano makubwa katika kazi ya umishenari wa kitabibu, yanapaswa yawekwe kwenye roho za watu. Kwa mganga kama ilivyo kwa mchungaji, yeye amepewa dhamana ya juu zaidi iliyowahi kukabidhiwa kwa mwanadamu. Haijalishi anatambu jambo hili au la, kila mganga amekabidhiwa kazi ya kutibu roho za watu. [MH 119.4; HU Aya ya 33]

Katika kazi yao ya kushughulika na magonjwa na kifo, mara nyingi sana madaktari hupoteza ufahamu wa mambo yaliyo mazito na halisi katika maisha yajayo. Katika juhudi zao za dhati za kuepusha hatari iliyomo kwenye miili ya wagonjwa, wanasahau hatari ya roho ya mtu. Yule wanayemhudumia huenda akapoteza uwezo wake wa kuishi-naye akafariki. Fursa zake za mwisho zinateleza kutoka mikononi mwake. Daktari aelewe kwamba atakutana na nafsi hii tena kwenye kiti cha hukumu cha Kristo. [MH 119.5; HU Aya ya 34]

Mara nyingi twakosa baraka za thamani zaidi kwa kupuuzia kusema neno la kufaa katika majira yanayofaa. Ikiwa fursa ya dhahabu haijalindwa kwa uaminifu, basi, hiyo itapotea. Kando ya kitanda cha mgonjwa pasiwe mahali pa mazungumzo yahusuyo Mafundisho makuu ya imani, mabishano, au mada zenye utata. Mtu aliye kitandani na anayeteseka, aelekezwe kwa Yule ambaye Yuko tayari kuwaokoa wote wamjiao kwa imani. Kwa dhati na huruma, jitahidi kwa upole kusaidia nafsi inayozunguka-zunguka kati ya uhai na kaburi. [MH 120.1; HU Aya ya 35]

Tabibu anayejua kwamba Kristo Ndiye Mwokozi wake binafsi, kwa sababu yeye mwenyewe ameongozwa kwenye Kimbilio, anajua jinsi ya kuchukuliana na roho zinazotetemeka, zenye hatia, zenye dhambi na zinazomgeukia yeye ili kupata msaada. Anaweza kujibu swali, “Nifanye nini ili nipate kuokolewa?” Anaweza kusimulia kisa cha upendo wa Mkombozi. Anaweza kuzungumza kutokana na uzoefu wa nguvu ya toba na imani. Kwa maneno rahisi na ya dhati, yeye anaweza kuwasilisha hitaji la nafsi kwa Mungu katika sala na anaweza kumtia moyo mgonjwa pia kuomba na kukubali rehema ya Mwokozi Mwenye huruma. Anapohudumu hivyo kando ya kitanda cha wagonjwa, na kujitahidi kusema maneno yatakayoleta msaada na faraja, Bwana hufanya kazi pamoja naye na kupitia yeye. Jinsi akili ya yule anayeteseka kwa ugonjwa inapoelekezwa kwa Mwokozi, amani ya Kristo hujaa moyoni mwake, na afya ya kiroho inayomjia inatumiwa kama mkono wa msaada wa Mungu katika urejeshwaji wa afya ya mwili. [MH 120.2; HU Aya ya 36]

Katika kuhudumia wagonjwa, daktari mara nyingi atapata fursa ya kuwahudumia marafiki wa yule anayeumwa. Pale wanapomtazama mgonjwa kando ya kitanda chake cha mateso, wakihihi kutokuwa na uwezo hata tu kwenye umivu moja, mioyo yao italainika. Mara nyingi huzuni iliyofichwa ili watu wengine wasiione, hudhihirishwa kwa daktari. Kisha hiyo inakuwa fursa ya tabibu kuwaelekeza hawa wenye huzuni kwa Yeye ambaye amewaita wale waliochoka na kulemewa na mizigo waje Kwake. Mara nyingi sala inaweza kutolewa kwa ajili yao na pamoja nao, wakiwasilisha mahitaji yao kwa Mponyaji wa maafa na ole zote, Mponyaji wa huzuni zote. [MH 121.1; HU Aya ya 37]

Ahadi za Mungu

Tabibu ana nafasi zenye thamani za kuwaelekeza wagonjwa wake kwenye ahadi za Neno la Mungu. Yeye anapaswa kuleta kutoka katika nyumba ya hazina vitu vipya na vya kale, akizungumza hapa na pale maneno ya faraja na mafundisho ambayo yanatamaniwa. Daktari na afanye akili yake kuwa ghala la mawazo mapya. Hebu na ajifunze Neno la Mungu kwa bidii, ili apate kuzifahamu ahadi Zake. Hebu ajifunze kurudia Maneno ya kufariji ambayo Kristo aliongea wakati wa kipindi cha huduma Yake hapa duniani alipokuwa akitoa masomo Yake na kuponya wagonjwa. Anapaswa kuzungumza juu ya kazi za uponyaji zilizofanywa na Kristo, huruma, upole na upendo vyake. Kamwe asipuuze au kusahau kuzielekeza akili za wagonjwa wake kwa Kristo, Tabibu Mkuu. [MH 121.2; HU Aya ya 38]

Uweza ule ule ambao Kristo aliutumia alipotembea kwa kuonekana kati ya wanadamu umo hata leo katika Neno Lake. Ilikuwa kwa Neno lake ambapo Yesu aliponya magonjwa na kutoa pepo waovu; kwa Neno Lake aliituliza bahari na

kuwafufua wafu, na watu walishuhudia kwamba Neno Lake lilikuwa na uweza. Alinena Neno la Mungu, kama alivyonena kwa manabii na waalimu wote wa Agano la Kale. Biblia nzima ni udhihirisho wa Kristo. [MH 122.1; HU Aya ya 39]

Maandiko yanapaswa kupokelewa kama Neno la Mungu kwetu, si kwa kuandikwa tu, bali kunenwa. Wale walioteseka walipomjia Kristo, hakuona tu wale walioomba msaada, bali wote ambao katika vizazi vyote wangelimjia kwa hitaji sawa na hilo na kwa imani ile ile. Alipomwambia yule aliyepooza, “Jipe moyo mwanangu; umesamehewa dhambi zako;” alipomwambia yule mwanamke wa Kapernaumu, “Binti, uwe na moyo mkuu, imani yako imekuponya; enenda zako kwa amani,” Kristo alikuwa amezungumza pia na wengine walioteseka, na wenye kulemewa na dhambi ambao watatafuta msaada Wake. Mathayo 9:2; Luka 8:48. [MH 122.2; HU Aya ya 40]

Ndivyo ilivyo kwa ahadi zote za Neno la Mungu. Ndani ya hizo Yeye hunena nasi mmoj mmoja, kama vile ambavyo tungekuwa tunaisikia sauti kama tungsimama naye mbashara. Ni kwa kupitia ahadi hizi ndiyo Kristo hutubarikia neema na uweza Wake. Ahadi hizi ni majani yatokayo katika ule mti ambao una “uponyaji wa mataifa.” Ufunuo 22:2. Na ahadi hizi zikipokelewa, na kuingizwa rohoni, zitakuwa nguvu ya tabia, msukumo unaomtia moyo mtu na riziki za maisha (chakula, nguvu, kinywaji, na lishe ya maisha). Hakuna kingine cho chote kinachoweza kuwa na uponyaji kama huo. Hakuna kingine cho chote kinachoweza kutoa ujasiri na imani vitoavyo uhai wa viungo kwenye mwili wote (kiroho, kimwili, kijamii, kiuchumi na kiakili). [MH 122.3; HU Aya ya 41]

Kwa yule anayesimama akitetemeka kwa woga wa kuichungulia mauti, kwa mtu aliyechoka na mzigo wa maumivu, mateso na dhambi, basi daktari kila apatapo fursa na arudie-rudie maneno haya ya Mwokozi—kwa maana maneno yote ya Maandiko Matakatifu ni Yake: [MH 122.4; HU Aya ya 42]

“Usiogope, kwa maana nimekukomboa, nimekuita kwa jina lako; wewe ni Wangu. Upitapo katika maji mengi nitakuwa pamoja nawe; na katika mito, haitakugharikisha; uendapo katika moto, hutateketea; wala mwali wa moto hautakuunguza. Kwa maana Mimi ni Bwana, Mungu wako, Mtakatifu wa Israeli, Mwokozi wako.... Kwa kuwa ulikuwa wa thamani machoni Pangu, umeheshimiwa, Nami nimekupenda.” “Mimi, naam, Mimi, Ndimi niyafutaye makosa yako kwa ajili Yangu Mwenyewe, wala sitazikumbuka dhambi zako.” “Usiogope, kwa maana Mimi ni pamoja nawe.” Isaya 43:1-4, 25, 5. [MH 122.5; HU Aya ya 43]

“Kama vile baba awahurumiavyo watoto Wake, ndivyo Bwana anavyowahurumia wamchao. Maana Yeye anatumia umbo letu; Anakumbuka ya kuwa sisi tu mavumbi.” Zaburi 103:13, 14. [MH 123.1; HU Aya ya 44]

“Ungama uovu wako tu; ya kwamba umemwasi Bwana, Mungu wako.”
“Tukiziungama dhambi zetu, Yeye ni mwaminifu na wa haki hata atuondolee dhambi zetu, na kutusafisha na udhalimu wote.” Yeremia 3:13; 1 Yohana 1:9. [MH 123.2; HU Aya ya 45]

“Nimefuta makosa yako kama wingu zito, na dhambi zako kama wingu; kwa maana nimekukomboa.” Isaya 44:22. [MH 123.3; HU Aya ya 46]

“Haya Njoni sasa tusemezane, asema Bwana; dhambi zenu zijapokuwa nyekundu sana, zitakuwa nyeupe kama theluji; zijapokuwa nyekundu kama bendera, zitakuwa kama sufu. Mkikubali na kutii mtakula mema ya nchi.” Isaya 1:18, 19. [MH 123.4; HU Aya ya 47]

“Naam Nimekupenda kwa upendo wa milele; ndiyo maana nimekuvuta kwa fadhili Zangu.” “kwa ghadabu ifurikayo nalikuficha uso Wangu nukta moja; lakini kwa fadhili za milele nitakurehemu, asema Bwana Mkombozi wako.” Yeremia 31:3; Isaya 54:8. [MH 123.5; HU Aya ya 48]

“Msifadhaike mioyoni mwenu.” “Amani nawaachieni, amani Yangu nawapa; niwapavyo Mimi si kama ulimwengu utoavyo. Msifadhaike mioyoni mwenu, wala msiwe na woga.” Yohana 14:1, 27. [MH 123.6; HU Aya ya 49]

“Mtu atakuwa kama mahali pa kujificha na upepo, na mahali pa kujisitiri na tufani; kama mito ya maji mahali pakavu, kama kivuli cha mwamba mkubwa katika nchi yenye uchovu.” Isaya 32:2. [MH 124.1; HU Aya ya 50]

“Maskini na wahitaji wakitafuta maji, wasipate, na ndimi zao zimekauka kwa kiu; Mimi, Bwana, nitawasikia; Mimi, Mungu wa Israeli, sitawaacha.” Isaya 41:17. [MH 124.2; HU Aya ya 51]

“Bwana aliyekuumba asema hivi; nitamimina maji juu yake yeye aliye na kiu, na mito juu ya nchi kavu; nitamimina Roho Yangu juu ya uzao wako, na baraka Yangu juu ya uzao wako.” Isaya 44:2, 3. [MH 124.3; HU Aya ya 52]

“Niangelieni Mimi, mkaokolewe, enyi ncha zote za dunia.” Isaya 45:22. MH 124.4; HU Aya ya 53]

“Yeye aliutwaa udhaifu wetu, na kuyachukua magonjwa yetu.” “Alijeruhiwa kwa makosa yetu, Alichubuliwa kwa maovu yetu: Adhabu ya amani yetu ilikuwa juu Yake; na kwa kupigwa kKake sisi tumepona.” Mathayo 8:17; Isaya 53:5. [MH 124.5; HU Aya ya 54]

SURA YA 8

DAKTARI, MWELIMISHAJI

Daktari wa kweli ni mwelimishaji. Atambua wajibu wake, si tu kwa wagonjwa walio chini ya uangalizi wake wa moja kwa moja, bali pia kwa jamii anayoishi. Anasimama kama mlinzi wa afya ya mwili na maadili. Jitihada yake si tu katika kufundisha njia sahihi za tiba kwa wagonjwa, bali kuhimiza kuwa na mitazamo, mielekeo, tabia na mitindo ya maisha iliyo sahihi, na kueneza maarifa ya kanuni sahihi. [MH 125.1; HU Aya ya 1]

Haja Ya Elimu Katika Kanuni Za Afya

Elimu katika kanuni za afya haijawahi kuhitajika kama ilivyo hivi sasa. Ijapokuwa maendeleo ya kushangaza katika nyanja nyingi zinazohusiana na maisha rahisi na ya kustareheka, na hata katika masuala ya usafi na matibabu ya magonjwa, hali ya kupungua kwa nguvu za kimwili na nguvu za kustahimili imekuwa ya kutisha. Jambo hili hakika linadai umakini kwa wote ambao moyoni mwao wanawiwa na ustawi wa wanadamu wenzao. [MH 125.2; HU Aya ya 2]

Mitindo yetu bandia yahimiza watu kutenda maovu ambayo yanaharibu kanuni njema. Desturi na mitindo ya wanadamu vyakabiliana na asili (mfano kula peremende badala ya kula matunda, kuvaa nguo za kubana n.k). Mazoea na matendo yanayopendelewa na watu, na mambo yote yaendekezwayo yanayohimizwa, vinazidi kupunguza nguvu za kimwili na kiakili kwa uhakika, na kuleta kwenye jamii ya ubinadamu mzigo usiovumilika. Kutokuwa na kiasi na uhalifu, magonjwa na unyonge, vipo kila mahali. [MH 125.3; HU Aya ya 3]

Wengi huvunja sheria za afya kwa kutokujua, na wanahitaji kuelimishwa. Lakini idadi kubwa zaidi wanajua kile kilicho bora kufanya kuliko utendaji wao ulivyo. Wanahitaji kuvutiwa juu ya umuhimu wa kuyafanya maarifa yao kuwa mwongozo wa maisha. Tabibu ana fursa nyingi za kuelimisha kanuni za afya na za kuonyesha umuhimu wa kufanyia kazi mambo haya kwa vitendo. Kwa maelekezo sahihi anapowafundisha wagonjwa, yeye anaweza kufanya mengi yatakayorekebisha maovu ambayo yanaleta madhara yasiyoweza kuelezeka. [MH 126.1; HU Aya ya 4]

Mazoea ambayo yanaweka msingi wa idadi kubwa ya magonjwa na hata maovu ya kutisha ni utumiaji huru wa madawa yenye sumu (dawa za maduka ya dawa au zo zote zile zisizoendana na zile tiba nane sahili). Wengi wanaposhambuliwa na ugonjwa, hawataki kusumbuka kwa hali au mali kujua chanzo au mzizi wa ugonjwa wao. Wasiwasi wao mkuu upo katika kuyaondoa maumivu na usumbufu wanaopitia. Kwa hiyo hawa hukimbilia kwenye dawa za nostrum* ambazo sifa zake wanazijua kidogo tu, au humwomba daktari dawa

fulani ya kukabiliana na matokeo ya makosa yake, lakini bila kufikiria kufanya mabadiliko katika mazoea yao yasiyofaa. Ikiwa kupona hakujaonekana mapema, dawa nyingine inajaribiwa, na kisha nyingine. Hivyo uovu huzidi kuendelea.

**Dawa hizi ziliitwa nostrum, ambalo ni ua hapo mbele, na waliamini linatibu karibu kila kitu na kujipatia usemi wa dawa za nostrum. Hii inachukuliwa kama wazo la kusuluhisha shida, haswa kwa njia ambayo sio nzuri sana: Nostrum inarejelea dawa moja inasaidia tiba-yote, au dawa isiyofaa. Kabla ya dawa kudhibitiwa na serikali, kulikuwa na nostrums nyingi zilizouzwa kwa umma. "Mafuta ya nyoka" ni mojawapo ya maarufu zaidi. Ilisemekana kuponya ugonjwa wowote kutoka viungo vya mifupa kuuma hadi nywele kunyonyoka, michanganyiko ya mafuta ya nyoka yalikuwa na viungo kama mafuta ya karafuu, pilipili nyekundu na tapentaini.*

Unaweza kurejelea mawazo au nadharia kuhusu nostrums, hasa unapofikiri kuwa ni ya kizamani au ina makosa kwa namna fulani au tiba feki. Ikiwa unarejelea dawa kama nostrum, unamaanisha kuwa haifai au haijaribiwa kwa njia sahihi ya kisayansi, na pia haina hati miliki. Kwa kifupi Dawa ambayo ufanisi wake haujathibitishwa na viungo vyake kawaida ni siri; dawa ya kitapeli. [MH 126.2; HU Aya ya 5

Watu wanatakiwa kufundishwa kuwa dawa hazitibu au kuponya magonjwa. Ni kweli kwamba nyakati fulani zinaleta nafuu ya muda mfupi, na mgonjwa huonekana kupata nafuu kama matokeo ya dawa hizo; hii ni kwa sababu maumbile ya asili yana nguvu hai ya kutosha kupambana na kuondoa sumu na

kisha kurekebisha hali zilizosababisha ugonjwa huo. (Msisitizo: Mungu ameumba mwili kiasi kwamba 80% ya magonjwa yote hupona yenyewe, bila ya kufanya chochote, kwa vile aliumba mwili ukiwa na vinasaba vya uponyaji ndani yake). Afya inarejeshwa licha ya kutokuwa na dawa. Lakini katika matatizo mengi ya kuugua, dawa hubadilisha tu sura na eneo la ugonjwa huo. Mara nyingi athari ya sumu itokanayo na madawa kwa muda huonekana kama haipo, lakini matokeo hubakia kwenye mfumo na hufanya madhara makubwa katika kipindi fulani cha baadaye. [MH 126.3; HU Aya ya 6]

Kwa kutumia dawa zenye sumu, wengi hujiletea wenyewe magonjwa ya kudumu maishani mwao, na watu wengi wamepoteza maisha yao, ambao wangeweza kuokolewa kwa kutumia njia za asili za uponyaji. Sumu zilizomo katika dawa nyingi ziitwzo dawa huunda tabia na hamu ya kula ambayo inamaanisha uharibifu kwa roho na mwili. Nyingi ya dawa hizi maarufu za nostrum, zinazoitwa dawa za kaunta ambazo hazihitaji maagizo au maelekezo ya tiba toka kwa daktari unapotaka kununua (non-Prescription drugs-Rx) na hata baadhi ya dawa zinazotolewa na waganga (za famasia zinazoitwa dawa za magharibi au za wazungu), hushiriki katika kuweka msingi wa tabia ya uraibu wa vileo, wa bangi, uraibu wa mofini, ambazo ni laana mbaya sana kwa jamii (dawa nyingi za maumivu zitumiwapo baada ya muda hujenga uraibu maana ni vileo-narcotic). [MH 126.4; HU Aya ya 7]

Tumaini pekee la mambo yaliyo bora ni katika kuwaelimisha watu kanuni sahihi. Waganga wawafundishe watu kwamba nguvu za urejeshwaji hazipo katika madawa, bali katika asili. Ugonjwa ni juhudi ya maumbile ya asili ya kuuweka mfumo huru kutoka kwenye hali iliyosababishwa na ukiukaji wa sheria za afya. Pale mtu anapopatwa na ugonjwa, sababu ya kuja kwa huo ugonjwa inapaswa kutambuliwa-kueleweka. Tabia mbaya yafaa zibadilishwe. Mazoea mabaya yarekebishwe. Kisha asili inapaswa kusaidiwa katika juhudi zake za kuondoa uchafu mwili na kuweka upya hali sahihi katika mfumo.....

.....Mfano wa tabia mbaya kwa afya ni kama vile kutokunywa maji, kutofanya mazoezi, kutolala masaa 8, kutopumzika mara moja kwa juma, kutopata jua na hewa safi, kutokuwa na kiasi, kula chakula kilichokobolewa au kusindikwa, kujiingiza katika mambo yanayokupa msongo kwa kupenda, kunywa pombe, kuvuta sigara, ngono haramu, kupenda ugomvi, kula baada ya saa moja usiku, kusengenya, kunywa kahawa, kunywa chai nyeusi ya mchina, kunywa vinywaji vya nishati (energy drinks), kutamani vitu vya wengine, kuwa na miungu mingine, kutoheshimu wazazi wako, kula katikakati ya milo, kunywa na maji, kutotawala mawazo yako, hizi ndiyo baadhi ya mizizi au shina la shida za afya- sasa tutachukua mfano mmoja, endapo mtu anakula pilipili manga au siki kwenye chakula chake au baking soda ambayo ina

tabia ya kumomonyosha ukuta laini wa utumbo, naye akaanza kupata kiungulia na tumbo kumuuma, huyu asianze kwanza kuchukua vidonge vya magnesium bali anapaswa kusema hiki kiungulia kilichoanza kimekuja kwasababu gani? Je ,ni kula chakula kingi kupindukiwa na kuvembewa na hiyo hufanya kifungo cha kwanza na cha pili cha mfumo wa chakula -misuli ya sphincter kisifunge na hivyo chakula kinarudi nyuma au ni pilipili inayokera ukuta wa tumbo, au ni tabia ya kula na kwenda kulala papo hapo nk {1}, Basi afanye majaribio, aache pilipili, au aache kula chakula kingi, au asile baada ya saa 12 jioni, akijua kipi kimeleta hilo jambo mfano pilipili, tabia hiyo mbaya ya kutumia pilipili kwa chakula iondolewe {2} Kisha ausaidie mwili ambao Mungu ameuweka uweze kujirekebisha wenyewe kwa kupambana, kwani asili inasamehe makosa yetu mengi, ndivyo Mungu alivyo Mwenye rehemu, Naye ameuweka mfumo wa mwili wetu hivyo, basi, sasa kwasababu ya muda mrefu wa kiungulia, mambo mengi yamechafuka kwenye mfumo wa chakula, na sasa inabidi kuusaidia mfumo kupona kwa kunywa maji, kula vyakula vinavyokuwa rafiki kwa ukuta wa tumbo mfano, viazi, ndizi, ugali wa mtama n.k {3}. Mpaka hali inavyokuwa nzuri. Vinginevyo mtu atapatwa na magonjwa mengine mengi kwaajili ya tabia hii, kama vile vidonda au kansa ya tumbo n.k. [MH 127.1; HU Aya ya 8]

Tiba Nane asilia

Hewa safi, mwanga wa jua, kuwa na kiasi, pumziko, kufanya mazoezi, chakula kinachofaa, matumizi ya maji, kumtumaini Mungu na uweza Wake—hizi ndizo tiba za kweli. Kila mtu apaswa kuwa na maarifa ya maumbile ya asili yaletayo uponyaji na jinsi ya kuyatumia (azifahamu tiba nane rahisi na kuzitumia, ikiwemo usafi, roho ya shukrani, mtazamo wa maisha, na kuhudumia watu). Ni muhimu pia kuelewa kanuni zinazohusika katika tiba ya wagonjwa na kuwa na uzoefu wa vitendo utakaomwezesha mtu kutumia ujuzi huo kwa njia ifaayo. [MH 127.2; HU Aya ya 9]

Matumizi ya tiba za asili yanahitaji kiasi kikubwa cha uangalifu na jitihada, mambo ambayo wengi hawako tayari kuyafanyia kazi. Mchakato wa asili wa uponyaji na kuujenga mwili tena pale ulipoharibika ni wa taratibu ila una uhakika, na kwa wale wasio na subira, huona mambo yanaenda polepole sana kwao. Kuselimisha vile vitu vinavyoendekezwa au kujifurahisha navyo kunahitaji kujitoa kafara. Lakini mwishowe itagunduliwa kwamba asili, isipozuiwa, hufanya kazi yake kwa busara na kwa ubora. Wale wanaodumu katika kuzitii sheria zake watavuna thawabu katika afya zao za mwili na akili...

.....Tiba sahili au mbadala zina usumbufu ukilinganisha na kumeza vidonge kwa nukta chache, mfano mtu akiumwa kichwa pengine ni kwa vile analala masaa machache au hanywi maji, mtu huyu anaona kazi kusahihisha tabia mbovu na hivyo anakunywa panadol, na kisha dawa inapokuwa nyingi, inaleta sumu au kansa kwenye ini). [MH 127.3; HU Aya ya 10]

Kwa ujumla, ni usikivu mdogo sana uliopo wa watu kuzingatia suala la afya. Ni bora kuzuia ugonjwa kuliko kujua jinsi ya kuutibu wakati umeupata (Kinga ni bora kuliko tiba au kuzuia ni bora kuliko kuponya). Ni jukumu la kila mtu, kwa ajili yake mwenyewe, na kwa ajili ya jamii, kujielimisha mwenyewe kuhusu sheria za afya na kudhamiria kuzitii. Kila mtu anahitaji kuelewa kile kishangazacho kuliko vyote, yaani mwili wa binadamu (Msisitizo: na viungo vyake vya mwili na utendaji ulio wa ajabu kuliko wa viumbe vyote, yaani mwili wa mwanadamu umeumbwa kwa jinsi ya ajabu na kutisha). Watu wanapaswa kuelewa kazi za viungo mbalimbali vya mwili na jinsi vinavyotegemeana, kiungo kimoja kinategemea kiungo kingine kwa ajili ya utendaji kazi mzuri wa viungo vyote. Wanapaswa kujifunza ushawishi wa akili juu ya mwili, na wa mwili juu ya akili, na sheria ambazo zinaendesha na kusimamia mwili na akili ya mwanadamu. [MH 128.1; HU Aya ya 11]

Mafunzo Kwa Ajili Ya Kukabiliana Na Maisha

Hatuwezi kukumbushwa mara nyingi kwamba afya haiji kwa bahati nasibu. Afya ni matokeo ya utii wa sheria. Jambo hili linatambuliwa na wanamichezo wanaoshindana katika riadha na mashindano mengine ya michezo ya nguvu (mieleka, masumbwi, kuogelea, kusketi kwenye theluji n.k). Watu hawa hufanya maandalizi makini. Hujisalimisha kwenye mafunzo ya kina na nidhamu ya hali ya juu. Kila mazoea ya mwili hudhibitiwa kwa uangalifu. Wanajua kwamba kupuuzia, kutokuwa na kiasi kwa kufanya vitu kupita kiasi, au uzembe na kutegea, hudhoofisha au kulemaza kiungo cha mwili au utendaji wa mwili, na hali hii ingeleta kushindwa katika shindano. [MH 128.2; HU Aya ya 12]

Je, ni muhimu jinsi gani basi kuwa na uangalifu kama huo ili kuhakikisha tunapata mafanikio katika makabiliano ya maisha. Sisi hatuko katika maigizo (hatuko kwenye drama au movie). Twapigana vita halisi kila siku ambayo ndiyo itakayoamua matokeo yetu kwa umilele. Twakutana na maadui wasioonekana. Malaika waovu wanajitahidi kumdhibiti kila mwanadamu. Cho chote kinachodhuru afya, sio tu hupunguza nguvu za kimwili, lakini pia huelekea kwenye kudhoofisha nguvu za akili na maadili. Kuendekeza mazoea yo yote yasiyo ya afya hufanya iwe vigumu kwa mtu kutofautisha kati ya mema na

mabaya, na hivyo kufanya mambo yawe magumu zaidi katika kuupinga uovu. Hali hii huongeza hatari ya kushindwa. [MH 128.3; HU Aya ya 13]

“Wale washindanao kwa kupiga mbio, hupiga mbio wote, lakini apokeaye tuzo ni mmoja?” 1 Wakorintho 9:24. Katika vita ambayo twapigana, wote ambao watajitia nidhamu kwa kutii kanuni sahihi wanaweza kushinda. Matumizi kwa vitendo katika kanuni hizi, kwenye vipengele vya maisha, hutazamwa mara nyingi kana kwamba si jambo la muhimu—suala dogo sana lisilohitaji kuzingatiwa. Lakini tunapozingatia masuala yaliyo hatarini yaani mwili na roho, hakuna hata kimoja tusichopaswa kukichukulia kuwa ni kidogo. Kila tendo linashinikiza uzito wake katika mizani ambayo huamua kufaulu au kushindwa katika maisha. Maandiko yanatuagiza, “Pigeni mbio namna hiyo, ili mpate (tuzo).” Kifungu cha 24. [MH 129.1; HU Aya ya 14]

Kwa wazazi wetu wa kwanza, tamaa ya kutokuwa na kiasi ilileta hasara ya kupoteza bustani ya Edeni. Kuwa na kiasi katika mambo yote, yahusiana sana na urejeshwaji wa Edeni kwetu kuliko wanadamu wengi wanavyotambua. [MH 129.2; HU Aya ya 15]

Paulo akionyesha kuwa kujikana nafsi au kujinyima kulikofanywa na washindani katika michezo ya Kigiriki ya kale, aliandika hivi: “Na kila ashindanaye katika michezo hujizuia katika yote; basi hao hufanya hivyo kusudi wapokee taji iharibikayo; bali sisi tupokee taji isiyoharibika. Hata mimi napiga mbio vivyo hivyo, si kama asitaye; napigana ngumi vivyo hivyo, si kama apigaye hewa; bali nautesa mwili wangu na kuutumikisha; isiwe, nikiisha kuwahubiri wengine, mwenyewe niwe mtu wa kukataliwa.” Mistari ya 25-27. [MH 129.3; HU Aya ya 16]

Mafanikio ya matengenezo hutegemea uelewa ulio dhahiri wa zile kweli za msingi alizoziweka Mungu. Wakati, kwa upande mmoja, hatari hujificha katika falsafa na imani za kishupavu, kwa upande mwingine, kuna hatari kubwa katika kuwa huru kiasi cha kutojali. Msingi wa matengenezo yote endelevu ni sheria ya Mungu. Twapaswa kuwasilisha kwa mistari iliyo wazi na bainishi, hitaji la kuitii sheria hii ya Mungu. Kanuni Zake hazina budi kuwekwa mbele ya watu. Na kanuni hizo ni za milele na zisizobadilika kama Mungu Mwenyewe.....

.....Upande mmoja ni kuwa kama mtu wa dunia/mataifa, na kuwa huru kufanya unavyotaka kwa kulegeza sheria za Mungu-secular, liberal au sadukayo, na upande mwingine ni kugang'amaa kwa ukale na kutobadilika, kuwa mkali na baridi, mnafiki-conservative, farisayo. Sheria ya Mungu ina uwiano yaani balansi. Kwa kutunza sheria Yake, inazitunza sheria za Mungu kama zilivyo yaani

conservative/ukale, na humpa mtu aamue yaani uchaguzi- liberal/uhuru, hivyo yote mawili yanafanikiwa). [MH 129.4; HU Aya ya 17]

Mojawapo ya athari mbaya zaidi za uasi wa awali ilikuwa ni kupoteza uwezo wa mwanadamu wa kujidhibiti (kutawala nafsi, kujikana nafsi). Ni pale tu uwezo huu unapopatikana tena ndipo kunaweza kuwa na mafanikio ya kweli. [MH 129.5; HU Aya ya 18]

Mwili ndio chombo pekee ambacho akili na roho vinakuzwa kwa ajili ya kujenga tabia. Ndiyo maana adui wa roho huelekeza majaribu yake kwenye kudhoofisha na kudhalilisha nguvu za kimwili. Mafanikio yake hapa yanamaanisha kujisalimisha mwili mzima kwenye uovu (mwili, akili, na roho). Mielekeo ya asili yetu ya kimwili, isipokuwa chini ya utawala wa mamlaka iliyo juu mbinguni, hakika italeta uharibifu na kifo. [MH 130.1; HU Aya ya 19]

Mwili unapaswa kutiishwa. Nguvu za juu za kiumbe ndizo zinapaswa kutawala. Tamaa za mwilini zinapaswa kutawaliwa na dhamiri ya mtu (nia), na dhamiri yenyewe inapaswa kuwa chini ya udhibiti wa Mungu. Nguvu ya kifalme ya kufikiri, iliyotakaswa na neema ya Mungu, inapaswa kubeba fimbo ya utawala ya maisha yetu (hatupaswi kutawaliwa na tamaa zetu za mwili). [MH 130.2; HU Aya ya 20]

Matakwa ya Mungu sharti yaletwe nyumbani kwenye dhamiri zetu. Wanaume na wanawake lazima waamshwe kwenye wajibu wa kuitawala nafsi yao, hitaji la usafi wa moyo, na kuwa huru kutoka kwenye kila tamaa ya mwili iliyo potovu na kila tabia inyochofua. Wanahitaji kuvutiwa na ukweli kwamba nguvu zao zote za akili na mwili ni zawadi kutoka kwa Mungu, na zinapaswa kutunzwa katika hali bora zaidi kwa ajili ya huduma Yake. [MH 130.3; HU Aya ya 21]

Katika kaida za dini za kale ambavyo vilikuwa injili katika ishara, hakuna sadaka yenye dosari ambayo ingeletwa kwenye madhabahu ya Mungu. Dhabihu ambayo ingemwakilisha Kristo lazima isiwe na dosari/waa. Neno la Mungu linaelekeza kwa hili kama kielelezo cha jinsi watoto Wake wanavyopaswa kuwa—“dhabihu iliyo hai,” “takatifu na isiyo na mawaa,” “yenye kumpendeza Mungu.” Warumi 12:1; Waefeso 5:27. [MH 130.4; HU Aya ya 22]

Bila uwezo na nguvu za Bwana, hakuna matengenezo ya kweli yanayoweza kufanyika. Vizuizi vya kibinadamu dhidi ya mielekeo ya asili na ile iliyokuzwa ni kama ukingo wa ukuta uliojengwa kwa mchanga dhidi ya kijito chenye mkondo wenye nguvu. Ni pale tu ambapo maisha ya Kristo yanapokuwa nguvu hai, na kutubidisha mioyo yetu ndipo twaweza kupinga vishawishi vinavyotushambulia ndani yetu na kutoka nje yetu. [MH 130.5; HU Aya ya 23]

Kristo alikuja katika ulimwengu huu na akaiishi sheria ya Mungu, ili mwanadamu awe na uwezo kamili wa kudhibiti na kupata ushindi dhidi

ya mielekeo ya asili ambayo huharibu roho. Yeye aliye Tabibu wa nafsi na mwili, Anatupa ushindi dhidi ya tamaa zote za mwili zinazopigana vita mwilini mwetu. Ametoa kila nyenzo bora, ili kila mwanadamu amiliki ukamilifu wa tabia. [MH 130.6; HU Aya ya 24]

Pale mtu anapojisalimisha kwa Kristo, akili inaletwa chini ya udhibiti wa sheria; bali ni sheria ya kifalme, itangazayo uhuru kwa kila aliyetekwa. Kwa kuwa mmoja pamoja na Kristo, mwanadamu anawekwa huru. Kujitiisha na kuwa chini ya mapenzi ya Kristo kunamaanisha kurejeshwa kwa ule utu mkamilifu. [MH 131.1; HU Aya ya 25]

Utii kwa Mungu ni uhuru kutoka katika utumwa mzito wa dhambi na Shetani, ni ukombozi kutoka katika tamaa za mwili na misukumo ya mwanadamu. Mwanadamu anaweza kusimama akiwa mshindi wa nafsi yake mwenyewe, mshindi wa mielekeo yake mwenyewe, mshindi wa falme na mamlaka, na “watawala au wakuu wa giza wa ulimwengu huu,” na “majeshi ya pepo wabaya katika ulimwengu wa roho.” Waefeso 6:12. [MH 131.2; HU Aya ya 26]

Hakuna mahali ambapo mafundisho kama haya yanahitajika zaidi, na hakuna po pote ambapo yataleta manufaa makubwa zaidi, kama nyumbani. Wazazi wanapaswa kujenga msingi katika mazoea na tabia. Harakati ya matengenezo lazima ianze katika kuwasilisha kanuni za sheria ya Mungu kama ndizo zinazobeba afya ya mwili na maadili. Onyesha kwamba kulitii Neno la Mungu ndiyo ulinzi wetu pekee dhidi ya maovu ambayo yanafagilia ulimwengu kwenye uangamivu. Weka wazi wajibu wa wazazi, si kwa ajili yao wenyewe tu, bali kwa watoto wao pia. Wazazi wanawapa watoto wao mfano wa kutii au kuasi (matengenezo ya afya au amri za Mungu). Kwa wao kuwa kielelezo pamoja na mafundisho yao, hatima ya kaya/familia zao huamuliwa (*Watoto watakuwa vile wazazi wao wanavyowafinyanga au kuwaumba; kama mfinyazi anavyotengeneza chungu au tunda halianguki mbali na mti, Mungu atuhurumie na kutusaidia kufinyanga jinsi Yeye anavyotupa maelekezo!*). [MH 131.3; HU Aya ya 27]

Ikiwa wazazi wangeweza kuongozwa katika kufuatilia matokeo ya tendo lao, basi wangeweza kuona jinsi ambavyo kwa mfano wao na mafundisho, huendeleza na kuongeza ama nguvu za dhambi au nguvu za haki, na bila shaka badiliko lingefanywa. Wengi wangeacha mila na desturi, na kukubali kanuni za Bwana za uzima. [MH 131.4; HU Aya ya 28]

Nguvu Ya Kielelezo

Tabibu anayehudumu katika nyumba za watu, ambaye anawatembelea wagonjwa walio vitandani mwao, na kuondoa dhiki zao, akiwarudisha kutoka kwenye mipaka ya kaburi, akiwanenea tumaini wale walio mahututi, yeye ana

nafasi ya kuaminiwa na kupendwa nao wagonjwa na hivyo kukubalika kirahisi, fursa ambayo ni wachache tu waliyo nayo. Hata wahudumu wa injili hawana nafasi kubwa ya ushawishi unaofika mbali sana kama ule alio nao tabibu. [MH 132.1; HU Aya ya 29]

Kielelezo cha matendo ya daktari, kama vile mafundisho yake yalivyo, kinapaswa kiwe nguvu nzuri iliyo upande sahihi. Kusudi la kufanya matengenezo lahitaji wanaume na wanawake ambao maisha yao ni kielelezo cha kuitawala nafsi (kwa kuwa na kiasi). Utendaji wetu kwa yale tunayosisitiza ndiyo hutoa uzito na mkazo kwa watu. Ulimwengu unahitaji onyesho la vitendo la kile ambacho neema ya Mungu inaweza kufanya katika kuwarudishia wanadamu ufalme wao waliopoteza, na kuwapa uwezo wa kujitawala nafsi zao wenyewe. Hakuna kitu ambacho ulimwengu unahitaji sana kama elimu ya uwezo wa kuokoa wa injili unaofunuliwa katika maisha kama ya Kristo. [MH 132.2; HU Aya ya 30]

Daktari hukutana daima na wale wanaohitaji nguvu na kutiwa moyo kwa kielelezo halisi. Wengi ni dhaifu katika nguvu za maadili. Wanapungukiwa na uwezo wa kuitawala nafsi (wanashindwa kujinyima) na wanatekewa na majaribu kwa urahisi. Tabibu anaweza kuzisaidia roho hizi pale tu anapofunua katika maisha yake nguvu ya kanuni inayomwezesha yeye kushinda kila tabia mbaya inayojeruhi mwili na kila tamaa chafu. Katika maisha yake lazima uonekane utendaji kazi wa nguvu ile ambayo ni ya Bwana. Ikiwa atashindwa hapa, hata maneno yake yawe ya msukumo wa kiasi gani au yawe na mvuto wa namna gani, ushawishi wake utaonyesha na kuzungumza uovu tu. [MH 133.1; HU Aya ya 31]

Wengi ambao wameharibikiwa kimaadili kwa sababu ya mazoea yao mabaya hutafuta ushauri wa kitabibu. Hawa wamechubuka, wamedhoofika na wamejeruhiwa, wakihihi upumbavu wao wenyewe na kutokuwa na uwezo wa kushinda. Watu kama hao hawapaswi kuwa na cho chote katika mazingira yao kinachowatia moyo kuendeleza mawazo na hisia ambazo zimewafanya kuwa waathirika na wagonjwa kama walivyo. Wanahitaji kupumua angahewa yenye mazingira ya usafi, yenye mawazo yanayoelekea juu na bora zaidi. Inatisha kiasi gani pale ambapo wale wanaopaswa kuwapa kielelezo kinachofaa (matabibu au watu wa Mungu), wao wenyewe wawe ni wafungwa wa mazoea yenye kuumiza, na ushawishi wao ukawa wenye kuhamasisha majaribu yenye nguvu zaidi kwa wagonjwa! [MH 133.2; HU Aya ya 32]

Tabibu na Kazi ya Kiasi

Wengi ambao wanaharibu roho na mwili wao wenyewe kwa kutumia tumbaku au kileo hutafuta msaada wa madaktari na kuwa chini ya usimamizi wao. Daktari ambaye ni mkweli na mwaminifu kwa wajibu wake lazima awaonyeshe

waathirika hawa sababu au chanzo cha tatizo au ugonjwa unaowatesa. Lakini ikiwa daktari mwenyewe ni mtumiaji wa tumbaku au vileo, maneno yake yatachukuliwaje? Akiwa anajitambua kuhusu kujiendekeza kwake mwenyewe na tabia mbovu, je hatahita kubainisha sababu halisi ya ugonjwa/tauni katika maisha ya mgonjwa wake? Wakati yeye mwenyewe anavitumia vitu hivi viovu, je, anawezaje kuwafanya vijana wasadiki kuhusu tabia zao zenye madhara mabaya? [MH 133.3; HU Aya ya 33]

Je! Tabibu anawezaje kusimama katika jumuiya kama kielelezo cha usafi na kujitawala nafsi, awezaje kuwa mfanyakazi mwenye matokeo yenye ufanisi katika mambo ya kiasi, hali yeye mwenyewe anaendekeza mazoea mabaya? Je, awezaje kuhudumu kwa njia inavyokubalika kando ya kitanda cha hawa wagonjwa na watu walio kifoni, wakati pumzi ya mdomo wake mwenyewe inakera, na kujaa harufu ya vileo au tumbaku? (kama yeye hana kiasi, atakuwaje mfano kwa mwingine) [MH 134.1; HU Aya ya 34]

Wakati anaendelea kuvuruga mishipa yake ya fahamu na kufifisha ubongo wake kwa kutumia sumu za vileo (zikiwemo dawa za hospitalini za aina fulani), awezaje kuwa mwaminifu kwa dhamana iliyokabidhiwa kwake kama daktari bingwa? Ni jinsi gani isivyoweze kana kwa tabibu huyu kutambua mambo upesi au kutekeleza wajibu wake kwa usahihi! [MH 134.2; HU Aya ya 35]

Ikiwa hafuati sheria zinazoongoza nafsi yake mwenyewe, akichagua kukidhi matamano ya mwilini juu ya kuwa na utimamu wa akili na mwili, je, haitangazi kuwa hafai kukabidhiwa dhamana ya maisha ya wanadamu? [MH 134.3; HU Aya ya 36]

Haijalishi kwamba daktari anaweza kuwa na umahiri wa stadi yake na uaminifu wa kiasi gani, kuna mengi ya kumvunja moyo na kumletea kushindwa katika uzoefu wake. Mara nyingi kazi yake inashindwa kutimiza kile anachotamani kuona kikitimizwa. Ingawa wagonjwa wake wanapona, huenda kusiwe na faida yo yote kwao au kwa ulimwengu. Wengi baada ya afya zao kurejea, hurudia tu kwenye yale waliyokuwa wakiyaendekeza hapo awali ambayo ndiyo yaliyosababisha ugonjwa. Wakiwa na shauku sawa na hapo awali, wanatumbukia tena katika mzunguko wa kujifurahisha na upumbavu. Kazi ya daktari kwao inaonekana kama juhudi iliyotupwa jalalani. [MH 134.4; HU Aya ya 37]

Kristo alipitia uzoefu kama huo, lakini Yeye hakukoma katika juhudi Zake kwa ajili ya nafsi moja inayoteseka. Kati ya wakoma kumi waliotakaswa, ni mmoja tu aliyethamini zawadi hiyo, tena alikuwa mtu baki na Msamaria. Ni kwa ajili tu ya huyo mmoja, Kristo aliwaponya wale wote kumi. Ikiwa daktari hatakutana na mafanikio bora katika kazi kuliko yale Mwokozi aliyoyapata, hebu ajifunze somo kutoka kwa Tabibu Mkuu. Kuhusu Kristo imeandikwa,

“Hatazimia wala hatakata tamaa. “Ataona taabu ya Nafsi Yake, na kuridhika.” Isaya 42:4; 53:11. [MH 134.5; HU Aya ya 38]

Ikiwa hata mtu mmoja atakubali Injili ya neema Yake, Kristo atamwokoa huyo, na angeyachagua maisha Yake ya taabu na fedheha na kifo Chake cha aibu kwa ajili ya mtu huyo mmoja. Ikiwa jitihada zetu za kumwinua hata mwanadamu mmoja tu zitafanikiwa, naye akaadilishwa, na kisha akafaa kung’ara katika nyua za Bwana, je basi, sisi hatuna sababu ya kufurahi? [MH 135.1; HU Aya ya 39]

Majukumu ya daktari ni magumu na yenye mtihani mkubwa. Ili kuyatekeleza kwa mafanikio zaidi tabibu anahitaji kuwa mkamilifu wa mwili na afya njema. Mtu ambaye ni dhaifu au mgonjwa hawezi kuvumilia shughuli zenye kuchosha zinazohusiana na wito wa tabibu. Mtu asiyejidhibiti nafsi kikamilifu hawezi kustahili kushughulika na aina zote za magonjwa. [MH 135.2; HU Aya ya 40]

Mara nyingi daktari hukosa usingizi, anaacha hata kula chakula, anakuwa ametengwa kwa kiwango kikubwa na starehe za kijamii (social enjoyment) na fursa za mambo ya kiroho/kidini (kutokwenda kwenye maombi mara zingine n.k), maisha ya tabibu huonekana yako hivyo daima. Mateso anayoyaona machoni pake, wanadamu tegemezi wanaosihi msaada, kukutana na wale waliokengeuka, huufanya moyo wake uugue, na karibu kupungua ujasiri wake kuwahudumia waathirika. [MH 135.3; HU Aya ya 41]

Katika kukabiliana na maradhi na kifo kila nguvu hushughulishwa na kuchoshwa hadi ustahimilivu unafikia kikomo chake. Mwitikio kutoka kwenye msongo wa aina hii huijaribu tabia haswa. Ndipo lile jaribu linakuwa na nguvu kubwa zaidi. Ukilinganisha na wito unaotolewa kwenye fani nyingine zote, madaktari wanahitaji kujitawala nafsi, kuwa na usafi wa moyo, na imani ile inayoshikilia mbingu. Kwa ajili ya watu wengine na kwa ajili yake mwenyewe, tabibu hawezi kumudu kupuuzia sheria ya mwili. Uzembe katika tabia za kimwili huondoa busara na kumwelekeza mtu kwenye uzembe na upotofu wa maadili. [MH 135.4; HU Aya ya 42]

Usalama pekee wa daktari chini ya hali zote, ni kutenda kutokana na kanuni, kuimarishwa na kuboreshwa na uthabiti wa kusudi lipatikanalo kwa Mungu pekee. Anapaswa kusimama katika ubora wa kimaadili wa tabia Yake. Daima anapaswa kuishi kama yupo machoni pa ulimwengu usioonekana. Kama Musa, ni lazima astahamili “kama anamwona Yeye asiyeonekana.” [MH 135.5; HU Aya ya 43]

Kuhesabiwa haki kuna mizizi yake katika kumcha Mungu. Hakuna mtu anayeweza kudumisha mbele ya wanadamu wenzake maisha safi, na yenye nguvu isipokuwa maisha yake yamesitirika pamoja na Kristo katika Mungu. Kadiri pilikapilika za huduma kwa wanadamu zinavyokuwa nyingi zaidi, ndivyo

ushirika wa moyo wa tabibu unavyopaswa kukaribiana zaidi na mbingu. [MH 136.1; HU Aya ya 44]

Kadiri majukumu yake yanavyozidi kuwa ya dharura na makubwa zaidi, ndivyo anavyomhitaji zaidi uweza wa kiungu. Wakati lazima ukombolewe kutoka kwa vitu vya muda, na vya kidunia ili apate kutafakari juu ya mambo ya milele. Ni lazima apinge ulimwengu unaomvamia, ule ambao unambana sana hata kuweza kumtenga na Chanzo cha nguvu zake. Daktari, zaidi ya watu wengine wote, anapaswa kwa maombi na kujifunza Maandiko, kujiweka chini ya ngao ya ulinzi wa Mungu. Anapaswa kuishi daima katika ushirika ulio na utambuzi wa kanuni za kweli, haki, na rehema zifunuo za tabia na sifa za Mungu ndani ya nafsi. [MH 136.2; HU Aya ya 45]

Ni kwa kiwango tu ambacho Neno la Mungu linapokelewa na kutiiwa ndipo litavutia kwa uweza wake na mguso pamoja na maisha yake litavutia kila chemchemi ya utendaji, kila hatua ya tabia. Litatakasa kila wazo, na kuratibu kila tamano. Wale ambao wanalifanya Neno la Mungu kuwa tumaini lao, watatenda na kuacha historia yao kama watu mashujaa kweli kweli, na kuwa hodari na wenye nguvu. Watainuka juu ya mambo yote duni hadi kwenye angahewa iliyo huru kutokana na unajisi. [MH 136.3; HU Aya ya 46]

Mwanadamu anapokuwa katika ushirika na Mungu, lile kusudi lisiloyumbayumba lililowahifadhi Yusufu na Danieli katikati ya upotovu wa mahakama za kipagani litafanya maisha ya tabibu kuwa ya usafi usiochafuliwa. Mavazi yake ya tabia yatakuwa bila mawaa au dosari. Katika maisha yake nuru ya Kristo haitafifia. Nyota angavu na ya asubuhi itaonekana iking'aa kwa uthabiti juu yake katika utukufu usiobadilika. [MH 136.4; HU Aya ya 47]

Maisha kama haya yatakuwa kipengele chenye nguvu katika jamii. Yatakuwa kizuizi dhidi ya uovu, ulinzi kwa wale wanaojaribiwa, nuru iongozayo wale ambao, katikati ya dunia ya matatizo na kuvunjika moyo, wanaitafuta njia iliyo sahihi. [MH 136.5; HU Aya ya 48]

SEHEMU YA 3—WAMISHENARI TIBA NA KAZI ZAO

“Watakuwa katikati ya watu wengi kama umande utokao kwa BWANA.”

SURA YA 9

KUFUNDISHA NA KUPONYA

Kristo alipowatuma wanafunzi kumi na wawili katika safari yao ya kwanza ya umishenari, aliwausia akisema, “Mnapokwenda, hubirini, mkisema, Ufalme wa mbinguni umekaribia. Pozeni wagonjwa, fufueni wafu, takaseni wenye ukoma, toeni pepo; mmepokea bure, toeni bure.” Mathayo 10:7, 8. [MH 139.1; HU Aya ya 1]

Kwa wale Sabini waliotumwa baadaye alisema: “Katika mji wo wote mtakaoingia,... wapozeni wagonjwa waliomo ndani yake, na waambieni, Ufalme wa Mungu umekaribia kwenu. Luka 10:8, 9. Uwepo na uweza wa Kristo vilikuwa pamoja nao, “na wale Sabini wakarudi tena kwa furaha, wakisema, Bwana, hata pepo wanatutii kwa Jina Lako. Kifungu cha 17. [MH 139.2; HU Aya ya 2]

Baada ya kupaa kwa Kristo kazi hiyo hiyo iliendelezwa. Matukio ya huduma Yake yalirudiwa. “Kutoka katika miji ya kandokando umati wa watu ulifika Yerusalemu, ukiwaleta wagonjwa, na wale waliosumbuliwa na pepo wachafu, nao wakaponywa, kila mtu. Matendo 5:16. [MH 139.3; HU Aya ya 3]

Nao wanafunzi “wakatoka, wakahubiri kila mahali, Bwana akitenda kazi pamoja nao.” “Filipo akashuka mpaka mji wa Samaria, akawahubiria Kristo. Na makutano kwa nia moja wakasikiliza yale aliyosema Filipo.... Kwa maana pepo wachafu ... waliwatoka wengi waliopagawa nao; na wengi waliopooza, na viwete, wakaponywa. Kukawa na furaha kubwa katika mji ule.” Marko 16:20; Matendo 8:5-8. [MH 139.4; HU Aya ya 4]

Kazi ya Wanafunzi

Luka, mwandishi wa Injili inayobeba jina lake, alikuwa mmishenari wa kitabibu. Katika Maandiko anaitwa “tabibu mpendwa.” Wakolosai 4:14. Mtume Paulo alipata habari za taaluma yake kama tabibu, naye akamtafuta kama mtu ambaye Bwana alikuwa amemkabidhi kazi ya mahsus. Alilinda ushirikiano na yeye, na kwa wakati fulani Luka aliandamana naye katika safari zake mahali mahali. Baada ya muda, Paulo alimwacha Luka katika mji wa Filipi, huko Makedonia. Hapa aliendelea kufanya kazi kwa miaka kadhaa, kama tabibu na pia mwalimu wa injili. Katika kazi yake kama tabibu, aliwahudumia wagonjwa, na kisha kuomba ili nguvu ya Mungu ya uponyaji ikae juu ya wale watesekao. Na hivyo njia ikafunguliwa kwa ajili ya ujumbe wa injili. Mafanikio ya Luka kama daktari yalimpatia fursa nyingi za kumhubiri Kristo kati ya wapagani. Ni mpango wa Mungu kwamba sisi tutende kazi kama wanafunzi walivyotenda. Uponyaji wa kimwili umefungamanishwa na agizo la injili. Katika kazi ya injili,

mafundisho ya Mungu na uponyaji kamwe havipaswi kutenganishwa. [MH 140.1; HU Aya ya 5]

Kazi ya wanafunzi ilikuwa kueneza maarifa ya injili. Kwao ilikabidhiwa kazi ya kutangaza ulimwenguni kote habari njema ambayo Kristo alileta kwa wanadamu. Kazi hiyo waliitimiza kwa ajili ya watu wa wakati wao. Kwa kila taifa chini ya mbingu injili ilipelekwa katika kizazi kimoja hata kingine. [MH 141.1; HU Aya ya 6]

Utangazaji wa injili kwa ulimwengu ni kazi ambayo Mungu ameikabidhi kwa wale walibebao Jina Lake. Kwani tiba na dawa pekee ya dhambi na masaibu ya dunia hii ni injili. Kuwajulisha jamii yote ya wanadamu ujumbe wa neema ya Mungu ni kazi yetu ya kwanza ya wale wanaotambua nguvu yake (injili) ya uponyaji. [MH 141.2; HU Aya ya 7]

Pale Kristo alipowatuma wanafunzi wakiwa na ule ujumbe wa injili, imani katika Mungu na Neno Lake vilikuwa karibu kutoweka duniani. Miongoni mwa Wayahudi, waliodai kuwa na maarifa juu ya Yehova, Neno Lake lilikuwa limewekwa pembeni, na badala yake wakatwaa mapokeo na nadharia za wanadamu. Ubinafsi na kupenda makuu, kujionyesha, na uchu wa kujipatia faida, viliteka mawazo ya wanadamu. Jinsi uchaji wa Mungu ulivyotoweka, vivyo hivyo huruma kwa wanadamu iliondoka. Ubinafsi ulikuwa kanuni inayotawala, na Shetani alitenda mapenzi yake ili kuleta masaibu na udhalilishaji wa jamii ya wanadamu. [MH 142.1; HU Aya ya 8]

Mawakala wa kishetani walipagaa watu. Miili ya wanadamu, iliyoumbwa kwa ajili ya makao ya Mungu, ikawa makao ya pepo wachafu. Milango ya utambuzi, mishipa ya fahamu, na viungo vya wanadamu vilifanya kazi kwa nguvu za mawakala wasio wa kawaida katika kuendekeza tamaa mbaya za mwili. Chapa yenyewe ya mapepo ilipigwa kwenye nyuso za wanadamu. Nyuso za wanadamu ziliakisi mwonekano wa jeshi la uovu ambalo lilikuwa limewapagaa wanadamu. [MH 142.2; HU Aya ya 9]

Je, leo hali ikoje duniani? Je, imani katika Biblia haiharibiwi kikamilifu kwa ukosoaji, nadharia na uvumi wa siku hizi kama ilivyokuwa zama zile ilivyoharibiwa kwa mapokeo na mafundisho ya kidini katika siku za Kristo? Je, tamaa ya mali na makuu na kupenda anasa havijashikilia mioyo ya watu sasa kama ilivyokuwa wakati huo? Katika ulimwengu unaodai kuwa wa Kikristo, hata katika makanisa yanayodai kuwa ya Kristo, Je, ni wachache kiasi gani wanaoongozwa na kanuni za Kikristo. Katika biashara, mahusiano ya jamii, majumbani, na hata katika maisha ya kidini, ni wachache kiasi gani wanaofanya mafundisho ya Kristo kuwa kanuni ya maisha yao ya kila siku. Je, si kweli kwamba “haki imesimama mbali: ... haki haiwezi kuingia.... Na yeye ajiepushaye na uovu anajifanya kuwa mateka/mawindo”? Isaya 59:14, 15. [MH 142.3; HU Aya ya 10]

Twaishi katikati ya “mlipuko wa uhalifu,” ambapo watu wenye kufikiri, walio na busara, na wanaomcha Mungu kila mahali wanashtuka kwa tishio hilo. Upotovu unaoshamiri, kalamu ya kibinadamu haiwezi kuuelezea. Kila siku hufunua mambo mapya ya magomvi ya kisiasa, rushwa, na ulaghai. Kila siku hufunua rekodi inayohuzunisha moyo ya ukatili na uasi wa sheria, ripoti za kutojali mateso ya wanadamu, ukatili, udhalimu vinavyoleta uangamivu wa maisha ya mwanadamu. Kila siku inadhihirisha kuongezeka miongoni mwa watu wenda wazimu, mauaji, na kujiua. Ni nani anayeweza kutilia shaka kwamba mawakala wa kishetani wanafanya kazi miongoni mwa wanadamu pamoja na kushughulika zaidi katika kuvuruga, kupotosha akili, na kuunajisi na kuuharibu mwili? [MH 142.4; HU Aya ya 11]

Na wakati ulimwengu ukiwa umejaa maovu haya, injili mara nyingi huwasilishwa kwa namna ya kutojali sana kiasi cha kutambuliwa kidogo tu kwenye dhamiri au maisha ya wanadamu. Kila mahali kuna mioyo inayolilia kitu fulani ambacho haina. Wanatamani nguvu ambayo itawapa uwezo wa kushinda dhambi, nguvu ambayo itawakomboa toka katika utumwa wa uovu, nguvu ambayo itawapatia afya, uzima na amani. Wengi ambao hapo awali walijua nguvu ya Neno la Mungu wamekaa mahali ambapo hakuna Mungu hatambuliwi, na wanatamani uwepo wa kiungu. [MH 143.1; HU Aya ya 12]

Ulimwengu leo unahitaji kile ulichokihitaji miaka elfu mbili iliyopita—ufunuo wa Kristo. Kazi kubwa ya matengenezo inahitajika, na ni kwa neema ya Kristo tu kwamba kazi ya urejeshwaji wa kimwili, kiakili na kiroho inaweza kukamilishwa. [MH 143.2; HU Aya ya 13]

Mbinu ya Kristo pekee ndiyo itatoa mafanikio ya kweli katika kuwafikia watu. Mwokozi alichangamana na wanadamu kama mtu aliyewatakia mema. Alionyesha huruma Yake kwao, akahudumia mahitaji yao, Naye akaaminika kwao. Kisha akawaambia, “Nifuateni.” [MH 143.3; HU Aya ya 14]

Kuna haja ya kuja karibu na watu kwa juhudi binafsi. Kama muda kidogo ungetengwa kwa ajili ya mahubiri, na muda mwingi zaidi ungetumiwa katika huduma binafsi kwa watu, matokeo makubwa zaidi yangeonekana. Maskini hawana budi kuponywa, wagonjwa wajaliwe, walio na huzuni na waliofiwa wafarijiwe, wasio na maarifa waelekezwe, wasio na uzoefu washauriwe. Hatuna budi kulia pamoja na wale wanaolia, na kufurahi pamoja na wale wanaofurahi. Ijapoambatana na nguvu ya ushawishi, nguvu ya maombi, na nguvu ya upendo wa Mungu, kazi hii haitaweza, na wala haiwezi kukosa matunda. [MH 143.4; HU Aya ya 15]

Twapaswa kukumbuka daima kwamba kusudi la kazi ya umishenari wa kitabibu ni kuwaelekeza wanaume na wanawake walio wagonjwa wa dhambi kwa Mtu wa Kalvari, aichukuaye dhambi ya ulimwengu. Kwa kumtazama Yeye, watabadilishwa ili kufanana na Yeye. Yatupasa kuwahimiza wagonjwa na wale

watesekao kumtazama Yesu na kuishi. Watenda kazi na wamfunue Kristo, Tabibu Mkuu, mbele ya wale ambao ugonjwa wa mwili na roho umewaletea mvunjiko wa moyo. Waelekeze kwa Yule anayeweza kuponya magonjwa ya kimwili na ya kiroho. Waambie kuhusu Yule ambaye huguswa na hisia za magonjwa na udhaifu wao. Wahimize wajiweke chini ya uangalizi wa Yeye aliyetoa maisha Yake ili kuwawezesha wao kupata uzima wa milele. Zungumzia juu ya pendo Lake; simulia juu ya uweza Wake wa kuokoa. [MH 144.1; HU Aya ya 16]

Huu ni wajibu mkuu na fursa ya thamani ya mmishenari wa kitabibu. Na huduma binafsi mara nyingi hutayarisha njia kwa hili. Mara nyingi Mungu hufikia mioyo kupitia jitihada zetu za kupoza pale penye mateso ya mwili. [MH 144.2; HU Aya ya 17]

Kazi ya umishenari wa kitabibu ni kazi inayofungua milango ili kuanzisha kazi ya kupeleka injili. Katika huduma ya Neno na katika kazi ya umishonari wa kitabibu injili inapaswa kuhubiriwa na kutendwa (kuwekwa kwenye vitendo). [MH 144.3; HU Aya ya 18]

Karibu katika kila jumuiya kuna idadi kubwa ya watu wasiosikiliza mahubiri ya Neno la Mungu au kuhudhuria ibada yo yote ya kidini. Ikiwa watafikiwa na injili, basi ni lazima ipelekwe majumbani mwao. Mara nyingi msaada wa mahitaji yao ya kimwili ndiyo njia pekee ambayo wanaweza kufikiwa. Wauguzi wamishenari wanaowatunza wagonjwa na kupoza dhiki ya maskini watapata fursa nyingi za kuomba pamoja nao, kuwasomea Neno la Mungu, na kuzungumza juu ya Mwokozi. Wanaweza kuomba pamoja na kwa ajili ya wale wasiojiweza ambao hawana nguvu ya dhamiri ya kudhibiti matamanio ambayo tamaa za mwili zimepelekea kuwavunjia heshima. Wanaweza kuleta mwale wa tumaini katika maisha ya wale walioshindwa na waliovunjika moyo. Upendo wao usio na ubinafsi, unaoonyeshwa katika matendo ya fadhili yasiyo na ubinafsi, utafanya iwe rahisi kwa watu wanaougua na kuteseka kuamini katika pendo la Kristo. [MH 144.4; HU Aya ya 19]

Wengi hawana imani katika Mungu na wameshindwa kumwamini mwanadamu. Lakini wanathamini matendo ya huruma na msaada. Wanapomwona mtu asiyechochewa na sifa za kidunia au kulipwa kwa kazi yake akija majumbani mwao kuwahudumia wagonjwa, akiwalisha wenye njaa, akiwavisha walio uchi, akiwafaraji wale walio na huzuni, na kuwaelekeza wote kwa upole, kwa Yule ambaye upendo na huruma Vyake, ndiyo hutenda kazi kupitia mwanadamu ambaye ni mjumbe tu—wanapooni hili, mioyo yao huguswa. Shukrani hububujika. Imani yao huamshwa. Nao wanaona kwamba Mungu huwajali, kisha wanakuwa tayari kusikiliza Neno Lake linapofunguliwa. [MH 145.1; HU Aya ya 20]

Iwe ni katika utume kwenye nchi za kigeni au katika eneo la nyumbani, wamishonari wote, waume kwa wake, itazidi kuwa rahisi kwao kuwafikia watu, na wataona manufaa yao yakiongezeka zaidi, endapo wataweza kuwahudumia wagonjwa. Wanawake waendao kama wamishenari katika nchi za kipagani, wanaweza kupata fursa za kuifikisha injili kwa wanawake wa nchi hizi, pale ambapo kila mlango mwingine wa kufikia watu umefungwa. Watendakazi wote wa injili wanapaswa kujua jinsi ya kutoa tiba rahisi (tiba mbadala rahisi) ambayo hutenda kazi kwa ufanisi sana katika kupoza maumivu na kuondoa ugonjwa. [MH 145.2; HU Aya ya 21]

Kufundisha Kanuni Za Afya

Watendakazi wa Injili wanapaswa pia kutoa mafundisho katika kanuni za maisha yenye afya. Kuna magonjwa kila mahali, na mengi ya hayo yanaweza kuzuiwa kwa kuzingatia sheria za afya. Watu wanahitaji kuona umuhimu wa kanuni za afya katika ustawi wao kwenye maisha haya na maisha yajayo. Wanahitaji kuamshwa kwenye wajibu wao kwa ajili ya miili yao iliyoubwa na Muumba wao kama makao Yake, ambayo Yeye huwataka wawe mawakili waaminifu kwa hayo makao (miili). Wanahitaji kuvutiwa na ile kweli itolewayo katika Maandiko Matakatifu: [MH 146.1; HU Aya ya 22]

“Ninyi ni hekalu la Mungu aliye hai; kama Mungu alivyosema, Nitakaa ndani yao, na ndani yao nitatembea; Nami nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu Wangu.” 2 Wakorintho 6:16. [MH 146.2; HU Aya ya 23]

Maelfu wanahitaji mafundisho, na hawa wangeyapokea kwa furaha maagizo yahusuyo njia rahisi za kuwatibu wagonjwa—njia mbadala zinazochukua nafasi ya matumizi ya dawa zenye sumu. Lipo hitaji kubwa la kufundisha kuhusu matengenezo ya lishe, na utayarishaji wa chakula bora. Mazoea mabovu ya ulaji na matumizi ya vyakula visivyokuwa na afya ndivyo vinahusika kwa kiwango kikubwa katika hali ya kukosa kiasi na uhalifu na unyonge ambavyo ni laana kwa ulimwengu. [MH 146.3; HU Aya ya 24]

Katika kufundisha kanuni za afya, weka kipaumbele akilini mwako cha lengo kuu la matengenezo—kwamba kusudi lake ni kudumisha maendeleo ya juu kabisa ya mwili, akili na roho. Onyesha kwamba sheria za asili, ambazo ni sheria za Mungu Mwenyewe, zimekusudiwa kwa ustawi wetu wenyewe; kwamba tujapozitii hizi, huhamasisha furaha katika maisha haya, na husaidia katika kujitayarisha kwa ajili ya maisha yajayo (ya mbinguni). [MH 146.4; HU Aya ya 25]

Waongoze watu wajifunze udhihirisho wa pendo na hekima vya Mungu katika kazi za maumbile ya asili. Waongoze watu kujifunza maumbile yaliyoubwa kwa jinsi ya ajabu, mfumo wa mwanadamu, na sheria ambazo zinauongoza.

Wale ambao wanatambua ushahidi wa upendo wa Mungu, wanaoelewa mambo fulani yahusuyo hekima na manufaa ya sheria Zake, na matokeo ya utii, watafikia hatua ya kuzingatia wajibu na majukumu yao kutoka kwenye mtazamo tofauti kabisa. BadSala ya wao kuona kwamba ushikaji wa sheria za afya ni kama kujitoa mhanga au kujikana nafsi, wataliona jambo hili kuwa ni baraka isiyo na kifani. [MH 147.1; HU Aya ya 26]

Kila mtendakazi wa injili anapaswa kuelewa kwamba uwasilishaji wa mafundisho ya kanuni za maisha bora yenye afya ni sehemu ya wito wa kazi yake aliyoteuliwa kuifanya. Kwenye kazi hii kuna hitaji kubwa, na ulimwengu uko tayari na wazi kwa ajili yake, yaani utaupokea ujumbe huu kwa moyo wote. [MH 147.2; HU Aya ya 27]

Kila mahali yapo mazoea kwa juhudi ya mtu binafsi kuiachia taasisi juhudi hii. Hekima ya kibinadamu ndiyo huongoza kwenye uimarishaji, ujumuishaji, ujenzi wa makanisa na taasisi kubwa. Wengi huziachia taasisi na mashirika kazi ya ukarimu; wanatoa visingizio ili wasichangamane na ulimwengu, na kisha mioyo yao huzizima. Wanakuwa watu waliosongwa na wasiotaka kuguswa mioyo yao. Upendo kwa Mungu na mwanadamu hufa nafsi zao. [MH 147.3; HU Aya ya 28]

Kristo huwakabidhi wafuasi Wake kazi binafsi (iliyo ya pekee kwao kuifanya)—kazi ambayo haiwezi kufanywa na wakala au mtu mwingine. Huduma kwa wagonjwa na watu walio maskini, uhubiri wa injili kwa wale waliopotea, haupaswi kuachwa kwa kamati au mashirika maalum yanayotoa misaada. Wajibu wa mtu binafsi, juhudi binafsi, kujitoa dhabihu binafsi, ndiyo matakwa ya injili. [MH 147.4; HU Aya ya 29]

“Tokeni katika njia kuu na vichochoroni, kisha mkawashurutishe waingie ndani,” ndiyo amri kutoka kwa Kristo, “ili nyumba Yangu ipate kujaa.” Anawaleta watu wakutane na kuwasiliana na wale ambao wanatafuta kuwanufaisha. “Walete maskini waliotupwa nyumbani kwako,” Anasema Bwana. “Unapomwona aliye uchi, umfunike.” “Wataweka mikono juu ya wagonjwa, nao watapata afya.” Luka 14:23; Isaya 58:7; Marko 16:18. Kupitia mchangamano wa moja kwa moja, kupitia huduma binafsi, baraka za injili zinapaswa kuwasilishwa. [MH 147.5; HU Aya ya 30]

Katika kuwapatia watu Wake nuru hapo zamani, Mungu hakufanya kazi kupitia tabaka moja peke yake. Danieli alikuwa mwana wa kifalme toka Yuda. Isaya pia alikuwa kutoka koo za kifalme. Daudi alikuwa mvulana aliyechunga mifugo, Amosi alikuwa mchungaji wa mifugo, Zekaria alikuwa mateka kutoka Babeli, Elisha alikuwa mkulima. Bwana aliwainua hawa manabii na wakuu wawakilishi wenye vyeo na watu wa hadhi ya chini, Naye akawafundisha zile kweli zinazopaswa kutolewa kwa ulimwengu. [MH 148.1; HU Aya ya 31]

Kwa ye yote ambaye anakuwa mshiriki wa neema Yake Bwana humteulia kazi kwa ajili ya wengine. Kila mmoja wetu anapaswa kusimama katika zamu na mahali pake, akisema, “Mimi hapa Bwana nitume mimi” Isaya 6:8. Wajibu upo juu ya wote, iwe ni mhudumu wa Neno, muuguzi mmishonari, tabibu Mkristo, Mkristo mmoja mmoja, awe ni mfanya-biashara au mkulima, mwana-taaluma au fundi mekanika—wajibu upo juu ya wote. Ni kazi yetu kuwafunulia wanadamu injili ya wokovu wao. Kila shughuli ambayo twajihusisha nayo, inapaswa kuwa daraja la kufanikisha lengo hili. [MH 148.2; HU Aya ya 32]

Wale wanaotwaa kazi waliyoteuliwa kuifanya, hawatakuwa tu mbaraka kwa watu wengine, bali wao wenyewe hakika watabarikiwa. Uelewa wa wajibu uliofanywa vizuri utakuwa na ushawishi usioplingika juu ya nafsi zao wenyewe. Wenye kufa moyo watasahau hali yao ya kukata tamaa, wanyonge watakuwa na nguvu, wasio na maarifa watakuwa na maarifa, na wote watapata msaidizi asiye choka katika Yeye aliyewaita. [MH 148.3; HU Aya ya 33]

Kanisa la Kristo limeundwa kwa ajili ya huduma. Kauli-mbiu yake kuu ni huduma. Washiriki wake ni askari wanaofundishwa kukabiliana na mapambano chini ya Nahodha wa wokovu wao. Wachungaji na Wahudumu Wakristo, matabibu, walimu, wana kazi pana zaidi kuliko ambavyo wengi wanatambua. Sio tu katika kuwahudumia watu, bali pia katika kuwafundisha watu ili waweze kuhudumu. Hawapaswi tu kutoa mafundisho katika kanuni sahihi, bali pia kuwaelimisha wasikilizaji wao kuwagawia wengine kanuni hizi. Ukweli ambao mtu hauishi katika mtindo wake wa maisha, ule ambao hauenezwi kwa watu wengine, hupoteza nguvu zake za kuleta uzima, na sifa zake za uponyaji. Baraka yake inaweza kudumishwa tu pale mtu anapoigawa kwa wengine. [MH 148.4; HU Aya ya 34]

Ukinaifu wa huduma zetu kwa Mungu (mambo yanayokinaisha ujumbe) unahitaji kuvunjwa. Kila mshiriki kanisani apaswa kuhusishwa katika huduma fulani kwa ajili ya Bwana. Wengine hawawezi kufanya mengi kama wengine, lakini kila mtu anapaswa kufanya yote awezayo ili kurudisha nyuma wimbi la magonjwa na dhiki ambalo linafagia kila mahali katika ulimwengu wetu. Wapo wengi ambao wangekuwa tayari kufanya kazi ikiwa tu wangefundishwa jinsi ya kuanza. Kile wanachohitaji ni kufundishwa na kuhimizwa (kuhamasishwa). MH 149.1; HU Aya ya 35

Kila kanisa linapaswa kuwa shule ya mafunzo kwa watenda kazi Wakristo. Washiriki wake wanapaswa kufundishwa jinsi ya kuwasilisha masomo ya Biblia, jinsi ya kuongoza na kufundisha madarasa ya shule ya Sabato, namna bora ya kuwasaidia watu maskini, na kuwahudumia wagonjwa, na jinsi ya kushughulika na wale ambao bado hawajaongoka. Hatuna budi kuwa na shule za afya, shule za mapishi, na madarasa katika safu mbalimbali za kazi saidizi ya Kikristo. Hatupaswi kuwa na ufundishaji tu, bali pia kazi halisi inapaswa ifanyike chini ya

waalimu wenye uzoefu. Walimu na waongoze njia katika kufanya kazi miongoni mwa watu, na wengine, kwa kuungana nao, watajifunza kutokana na kielelezo chao. Kielelezo kimoja kina thamani zaidi kuliko maelekezo mengi. [MH 149.2; HU Aya ya 36]

Wote na wakuze nguvu zao za kimwili na kiakili, hadi wafikie kiwango cha juu kabisa cha uwezo wao, ili waweze kumfanyia Mungu kazi pale ambapo kudra Yake itawahitaji. Neema ile ile iliyotoka kwa Kristo na kwenda kwa Paulo na Apolo, iliyowatofautisha wote katika ubora wa kiroho, itakabidhiwa hata leo kwa wamishenari Wakristo waliojitoa wakfu. Mungu hutamani watoto Wake wawe na akili na maarifa, ili kwa nguvu na uwazi vyenyewe haswa, utukufu Wake uweze kudhihirishwa katika ulimwengu wetu. [MH 149.3; HU Aya ya 37]

Watendakazi wenye elimu na ambao wamejiweka wakfu kwa Mungu wanaweza kufanya huduma kwa njia anuwai zaidi na wanaweza kutimiza kazi kubwa zaidi kuliko wale ambao hawajaelimishwa. Nidhamu itokanayo na mafunzo ya kiakili, inawaweka katika eneo lenye nafasi itakayowanufaisha zaidi. Lakini wale ambao hawana karama/talanta kubwa wala elimu pana wanaweza kuwahudumia wengine kwa njia inayokubalika. Mungu atawatumia watu walio tayari kutumiwa. Sio watu walio werevu zaidi au wenye vipaji vikubwa zaidi ndio ambao kazi yao huleta matokeo makubwa na yenye kudumu zaidi. Waume na wake wote ambao wameusikia ujumbe kutoka mbinguni wanahitajika. Watendakazi wenye ufanisi zaidi ni wale wanaoitikia mwaliko, “Jitieni nira Yangu, mjifunze Kwangu.” Mathayo 11:29. [MH 150.1; HU Aya ya 38]

Wamishenari walio na moyo, ndiyo wanaohitajika. Yeye ambaye moyo wake umeguswa na Mungu, huwa na hamu kubwa kuwafikia wale ambao hawajapata kuujuu upendo Wake Bwana. Hali ya watu wasiomjua Mungu inamchoma moyo na shida zao zinakuwa na majonzi binafsi kwake. Huku akijitwalia maisha yake mikononi mwake (kujihatarisha), anaondoka na kuwa mjumbe aliyetumwa na kuvuviwa na mbingu, ili aitende kazi ambayo malaika wanaweza kushirikiana naye. [MH 150.2; HU Aya ya 39]

Ikiwa wale ambao Mungu amewakabidhi vipaji vikubwa vya akili watazitemia karama hizi kwa ubinafsi au uchoyo, basi hawa wataachwa baada ya kipindi cha kujaribiwa, wazifuate njia zao wenyewe. Mungu atawachukua watu ambao hawaonekani kuwa wamekirimwa kwa talanta nyingi sana, watu wasio na kujiamini wenyewe sana, Naye atawafanya watu hawa dhaifu kuwa na nguvu, kwa sababu wao wamemtumaini Yeye kuwafanyia yale ambayo hawawezi kuyafanya wenyewe. Mungu atakubali utumishi/huduma inayofanywa kwa moyo wote, na Yeye Mwenyewe atafidia mapungufu. [MH 150.3; HU Aya ya 40]

Mara nyingi Bwana amewachagua watu ambao wamepata fursa ndogo ya elimu ya darasani kuwa watenda kazi pamoja Naye. Watu hawa wametumia uwezo wao kwa uaminifu zaidi, na Bwana amewatunukia thawabu kwa uadilifu

wao katika kazi Yake, bidii yao katika kazi, na kiu yao kutafuta maarifa. Yeye ameshuhudia machozi yao na kusikia maombi yao. Kama vile ambavyo baraka Zake ziliwajia mateka katika ikulu ya Babeli, hali kadhalika huwapatia watenda kazi Wake hekima na maarifa leo. [MH 150.4; HU Aya ya 41]

Watu wenye upungufu wa elimu ya darasani/shuleni, wale walio wa hadhi ya chini katika nafasi za kijamii, kupitia neema ya Kristo, nyakati zingine wamefanikiwa kwa namna ya kustaajabisha katika kuzileta roho kwa Bwana. Siri ya mafanikio yao ilikuwa imani yao kwa Mungu. Watu hawa walijifunza kila siku kutoka Kwake, Yeye ambaye Ndiye Mshauri wa ajabu na Mweza yote. [MH 151.1; HU Aya ya 42]

Watendakazi wa namna hii wanapaswa kutiwa moyo. Bwana huwaunganisha na wale walio na uwezo bora zaidi ili kujaza mapengo ambayo wengine huyaacha. Wepesi wao wa kuona kile kinachopaswa kufanywa, utayari wao wa kuwasaidia wale wenye uhitaji, maneno na matendo yao ya fadhila na ukarimu, hufungua milango ya manufaa ambayo vinginevyo ingeendelea kufungwa. Watu hawa huwakaribia wale walio shidani, na ushawishi wa maneno yao una nguvu ya kuzivuta nafsi nyingi zinazotetemeka kuja kwa Mungu. Kazi yao huonyesha kile ambacho maelfu wengine wangeweza kuzifanya, kama wangependa tu kufanya hivyo. [MH 151.2; HU Aya ya 43]

Maisha Yenye Mvuto Katika Wigo Mpana

Hakuna kitu kitakachoamsha ari ya kujitoa nafsi na kupanua na kuimarisha tabia kama vile kujihusisha katika kazi kwa ajili ya watu wengine. Wengi wanaojiita Wakristo, katika kutafuta uhusiano wa kanisa, hujifikiria wao wenyewe tu. Wanatamani kufurahia ushirika wa kanisa na malezi toka kwa mchungaji. Hupenda kuwa washiriki wa makanisa makubwa yenye ustawi, nao wanaridhika kufanya kidogo kwa ajili ya wengine. Kwa njia hii wanajinyang'anya wenyewe baraka zenye thamani zaidi. Wengi wangufaika kwa kiasi kikubwa kwa kusalimisha mahusiano yao mazuri na yenye kuleta urahisi wa mambo na faraja. Wanahitaji kwenda mahali ambapo nguvu zao zitaitwa ili zijishughulische katika kazi ya Kikristo na kisha wajifunze kubeba majukumu. [MH 151.3; HU Aya ya 44]

Miti iliyosongamana karibu-karibu, haikui katika afya bora na uimara. Mtunza bustani huipandikiza tena ile miche ili iweze kupata nafasi ya kukua. Kazi kama hiyo ingewanufaisha washiriki wengi miongoni mwa makanisa makubwa. Wanahitaji kuwekwa mahali ambapo nguvu zao zitajipatia kazi ya kufanya katika jitihada ya utendaji ya Kikristo. Watu hawa wanapoteza uhai wao wa kiroho, nao wanadumazwa na kuwa wasiofaa kwa kukosa kazi ya kujitoa nafsi kwa ajili ya wengine. Wakipandikizwa kwa kutawanywa kwenye eneo fulani la

umishenari, watachangamka/watachakarika na kuwa na nguvu na uwezo. [MH 152.1; HU Aya ya 45]

Lakini hakuna ye yote anayehitaji kungojea hadi aitwe kwenye eneo fulani la mbali kabla ya kuanza kuwasaidia wengine. Milango ya huduma ipo wazi kila mahali. Wote wanaotuzunguka ni wale wanaohitaji msaada wetu. Wajane, yatima, wagonjwa, walio kifoni (mahututi), wanaougua moyo, wanaosononeka moyoni, waliokata tamaa, wasio na maarifa, na wailokataliwa, na wanaobaguliwa wapo kila mahali. [MH 152.2; HU Aya ya 46]

Twapaswa kuelewa kuwa ni wajibu wetu maalum kuwahudumia wale waishio katika ujirani wetu. Jifunze jinsi unavyoweza kuwasaidia vyema wale wasiovutiwa na mambo ya kiroho. Unapotembelea marafiki na majirani zako, onyesha shauku kuhusu hali zao za kiroho na za kimwili pia. Zungumza nao juu ya Kristo kama Mwokozi anayesamehe dhambi. Waalike majirani zako nyumbani mwako, na kisha usome pamoja nao kutoka kwenye Biblia ya thamani na kutoka katika vitabu vinavyoelezea kweli Zake. Waalike kuungana nawe katika nyimbo na sala. Katika mikusanyiko hii midogo, Kristo Mwenyewe atakuwepo, kama alivyoahidi, na mioyo itaguswa na neema Yake. [MH 152.3; HU Aya ya 47]

Washiriki wa kanisa wanapaswa kujielimisha kufanya kazi hii. Jambo hili lina umuhimu sawa na ule wa kuziokoa roho katika nchi za ughaibuni. Ingawa wengine huhisi mzigo kwa ajili ya roho zilizo mbali, wengi walio nyumbani wahisi mzigo wa roho za thamani zilizowazunguka karibu nao, na kisha wafanye kazi kwa bidii, kwaajili ya wokovu wao. [MH 152.4; HU Aya ya 48]

Wengi hujutia kwamba wanaishi maisha finyu. Wao wenyewe wanaweza kufanya maisha yao kuwa na wigo mpana na yenye mvuto ikiwa watapenda kufanya hivyo. Wale wanaompenda Yesu kwa moyo na akili na roho, na jirani zao kama wao wenyewe, wana uwanja mpana wa kutumia uwezo na ushawishi wao. [MH 153.1; HU Aya ya 49]

Fursa Ndogondogo

Hebu mtu asiziachilie fursa ndogo-ndogo zimpite, eti kwa sababu anatafuta fursa kubwa zaidi. Unaweza kufanya kazi ndogo kwa ufanisi mkubwa, lakini ukashindwa kabisa hata kule kuifanya kazi iliyo kubwa, na kuanguka kwenye mvunjiko wa moyo. Ni kwa kufanya kwa uwezo wako wote kile ambacho mkono wako unapata kukifanya, ndipo unakuza umahiri wa kufanya kazi kubwa zaidi. Ni kwa kudharau fursa za kila siku, kwa kupuuzia mambo madogo yaliyopo karibu nawe, ndivyo watu wengi wanakosa kuzaa matunda na kunyauka. [MH 153.2; HU Aya ya 50]

Usitegemee msaada wa mwanadamu. Angalia ng'ambo ya wanadamu mpaka kwa Yule aliyeteuliwa na Mungu ili kubeba majonzi na huzuni zetu, na

kututimizia mahitaji yetu. Huku ukimwamini Mungu kama alivyosema katika Neno Lake, kuwa na mwanzo mpya po pote pale unapopata kazi ya kufanya, na kisha songa mbele kwa imani isiyoyumba-yumba. Ni imani katika uwepo wa Kristo ndiyo inayotia nguvu na uthabiti. Tenda kazi bila maslahi ya kukunufaisha wewe tu, nawe ufanye kwa juhudi madhubuti, na kwa nguvu yenye ustahimilivu. [MH 153.3; HU Aya ya 51]

Katika maeneo ambayo hali ni zenye kuchukiza na zenye ukinzani, na kukatisha tamaa sana kiasi kwamba wengi wanayaepuka, yaani hawako radhi kwenda huko, mabadiliko makubwa yametokea kutokana na jitihada za watendakazi wenye kujidhabihu nafsi zao. Kwa subira na ustahimilivu wametenda kazi, bila kutegemea nguvu za kibinadamu, bali Mungu, na neema Yake iliwategemeza. Kiasi cha mafanikio mema yaliyotimizwa kwa namna hiyo kamwe hakitajulikana katika ulimwengu huu, lakini matokeo yenye baraka yataonekana baada ya maisha haya kule mbinguni. [MH 153.4; HU Aya ya 52]

Wamishonari Wanaojitegemeza Wenyewe

Katika sehemu nyingi wamishonari wanaojikimu wenyewe wanaweza kufanya kazi kwa mafanikio (walei wa kujitegemea). Jambo hili twalionga kwa mmishonari Paulo aliyejikimu maisha na kujitegemea, huku akijitahidi kueneza maarifa ya Kristo ulimwenguni pote. Alipokuwa akifundisha injili kila siku katika miji mikubwa ya Asia na Ulaya, alifanya kazi ya fundi-stadi ili kujitegemeza katika maisha yake na wenzake. Maneno yake alipokuwa akiwaaga wazee wa Efeso yanayoonyesha namna alivyotenda kazi, yana mafunzo adhimu kwa kila mtendakazi wa injili: [MH 154.1; HU Aya ya 53]

“Mnajua jinsi nilivyokaa kwenu sikuzote; na ya kuwa sikuwanyima kitu cho chote cha kuwafaa ninyi, bali nimewaonyesha, na kuwafundisha hadharani na nyumbani. Sikutamani fedha wala dhahabu wala mavazi ya mtu. Naam, ninyi wenyewe mnajua kwamba mikono hii imetumikia mahitaji yangu na ya wale waliokuwa pamoja nami. Katika mambo yote nimewaonyesha ya kuwa kwa kushika kazi kwa namna hii, ninyi mnapaswa kuwasaidia wale walio dhaifu, na kuyakumbuka Maneno ya Bwana Yesu, jinsi alivyosema, Ni heri kutoa kuliko kupokea. Matendo 20:18-35. [MH 154.2; HU Aya ya 54]

Wengi leo, kama wangejazwa na roho hiyo ya kujitoa, wanaweza kufanya kazi nzuri kwa njia iyo hiyo. Hebu watu wawili au zaidi waanze pamoja kazi ya uinjilisti pamoja. Wawatembelee watu, na kisha waombe, waimbe, wafundishe, wafafanue Maandiko, na kuwahudumia wagonjwa. Wengine wanaweza kujikimu maisha kwa kuwa wainjilisti wa vitabu; wengine, kama mtume, wanaweza kufanya kazi ya mikono au juhudi katika nyanja zinginezo. Wasongapo mbele

katika kazi yao, wakitambua kutokuwa na uwezo ndani yao wenyewe, bali kwa unyenyekevu wakimtegemea Mungu, wanapata uzoefu wenye baraka. Bwana Yesu huwatangulia, na miongoni mwa matajiri na maskini watumishi hawa hupata fadhila na msaada. [MH 154.3; HU Aya ya 55]

Wale ambao wamefunzwa kwa ajili ya kazi ya umishenari wa tiba katika nchi za ughaibuni wanapaswa kuhimizwa kwenda bila kuchelewa kule ambako wanatarajia kutenda kazi, na kuanza kazi miongoni mwa watu, wakijifunza lugha za kule wanapofanya kazi, na huku wakiendelea na kazi. Na haitachukua muda kwao kuweza kuzifundisha zile kweli rahisi za Neno la Mungu. [MH 155.1; HU Aya ya 56]

Ulimwenguni kote, wajumbe wa rehema wanahitajika. Kuna mwito kwa familia za Kikristo kwenda katika jamii mbalimbali zilizo gizani na kwenye mafundisho yenye makosa, kwenda katika maeneo ya ughaibuni, ili kufahamu mahitaji ya wanadamu wenzao, na kufanya kazi kwa ajili ya utume wa Bwana. Endapo familia kama hizo zingetulia katika maeneo yenye giza duniani, mahali ambapo watu wamefunikwa na utusitusi wa kiroho, na kuruhusu nuru ya maisha ya Kristo ing'ae kupitia kwao, ni kazi nzuri kama nini ingeweza kutekelezwa huko. [MH 155.2; HU Aya ya 57]

Kazi hii inahitaji kujitoa. Wakati wengi wakingoja kila kizuizi kiondolewe, kazi ambayo wangeweza kuifanya inaachwa bila kutimizwa, na umati mkubwa wa watu unakufa bila tumaini na bila Mungu. Wengine kwa ajili ya manufaa ya kibiashara, au kupata ujuzi wa kisayansi, hujitosa katika maeneo yenye kufadhaisha na kuvumilia kwa uchangamfu magumu na shida; lakini ni wachache kiasi gani kwa ajili ya wanadamu wenzao wako tayari kuhamisha familia zao katika maeneo ambayo yanahitaji kufikiwa na injili. [MH 156.1; HU Aya ya 58]

Kuwafikia watu po pote pale walipo, bila ya kujali nafasi au hali yao, na kuwasaidia kwa kila njia kwa kadiri inavyowezekana—hii ndiyo huduma ya kweli. Kwa juhudi kama hizo unaweza kuileta mioyo yao kwa Bwana na kufungua mlango wa kuzifikia hizo roho zinazoangamia. [MH 156.2; HU Aya ya 59]

Katika kazi yako yote hebu kumbuka kwamba wewe umefungamanishwa na Kristo, katika sehemu ya ule mpango mkuu wa ukombozi. Upendo wa Kristo, katika mkondo uhuishao na kuponya, unapaswa kutiririka katika maisha yako. Unapotafuta kuwavuta wengine ndani ya duara la upendo wa Bwana, hebu usafi wa lugha yako, kutokuwa na ubinafsi kwa huduma yako, furaha ya mwonekano wako, vishuhudie nguvu ya neema Yake. Upatie ulimwengu uwakilishi wa Mwokozi ulio safi na wa haki, ambao watu watamtazama Yeye katika uzuri Wake. [MH 156.3; HU Aya ya 60]

Ni jambo lenye manufaa kidogo kwa sisi kujaribu kuwafanyia matengenezo watu wengine kwa kushambulia yale ambayo twaweza kuyaona kama mazoea yao mabaya. Jitihada hizo mara nyingi husababisha madhara zaidi kuliko mema. Katika mazungumzo Yake na mwanamke Msamaria, Yeye badala ya kukidharau kile kisima cha Yakobo, Kristo aliwasilisha jambo bora zaidi. “Kama ungalijua karama ya Mungu,” alisema, “na ni nani akuambiaye, Nipe maji ninywe; ungemwomba, Naye angalikupa maji yaliyo hai.” Yohana 4:10. Aliyageuza mazungumzo kwenye ile hazina Aliyopaswa kuitoa, akimpa mwanamke yule kitu bora zaidi kuliko vile yule mama alivyokuwa navyo, yaani maji ya uzima, furaha na tumaini la injili. [MH 156.4; HU Aya ya 61]

Hiki ni kielelezo cha namna sisi tunavyopaswa kutenda kazi. Ni lazima tuwapatie wanadamu kitu kilicho bora zaidi kuliko kile walicho nacho, ambacho ni amani ya Kristo, ipitayo akili na ufahamu wote. Ni lazima tuwaambie watu kuhusu sheria takatifu ya Mungu, nakala ya tabia Yake, na udhihirisho wa kile Yeye anachotaka wawe. Waonyeshe jinsi utukufu wa mbinguni usioharibika ulivyo bora zaidi kuliko raha na anasa za kitambo kidogo za ulimwengu. Waambie juu ya uhuru na pumziko lipatikanalo kwa Mwokozi. “Ye yote atakayekunywa maji nitakayompa Mimi hataona kiu milele,” alisema. Kifungu cha 14. [MH 157.1; HU Aya ya 62]

Mwinue Yesu, ukipaza sauti “Tazama, Mwana-Kondoo wa Mungu, aichukuaye dhambi ya ulimwengu!” Yohana 1:29, ARV Yeye pekee Ndiye awezaye kutosheleza matamanio ya moyo na kuipa nafsi amani. [MH 157.2; HU Aya ya 63]

Kati ya wanadamu wote walio ulimwenguni, wanamatengenezo ndio wanapaswa kuwa watu wasio na ubinafsi kupita wote, watu wasio na uchoyo, wema zaidi, na wenye nidhamu na adabu zaidi. Katika maisha yao wema halisi wenye matendo yasiyo na ubinafsi unapaswa kuonekana kwa watu. Mtendakazi anayedhihirisha ukosefu wa adabu, yule ambaye anaonyesha kutokuwa na subira na wakaidi, ambaye huzungumza haraka-haraka au kutenda bila kufikiria, anaweza kufunga mlango wa mioyo ya watu naye hataweza kuwafikia kamwe. [MH 157.3; HU Aya ya 64]

Kama vile umande na mvua tulivu vinavyoanguka juu ya mimea inayonyauka, ndivyo maneno yetu yanavyopaswa kuanguka kwa upole pale tunapotafuta kuwavuta watu kutoka katika makosa yao. Mpango wa Mungu wa kwanza ni kuufikia moyo. Twapaswa kusema ukweli kwa upendo, tukimtumaini Yeye kutoa uwezo wa kufanya matengenezo katika maisha. Roho Mtakatifu atalidondosha moyoni mwa mtu Neno linalozungumzwa kwa upendo. [MH 157.4; HU Aya ya 65]

Kwa kawaida sisi ni wabinafsi, twapenda kujifirikia wenyewe kung’ang’ania maoni yetu. Lakini tunapojifunza masomo ambayo Kristo anatamani kutufundisha, tunakuwa washiriki wa tabia Yake; na hivyo tangu wakati huo, tunakuwa tunaishi maisha Yake. Mfano wa ajabu wa Kristo, upole na huruma

Yake isiyo na kifani, ambayo Yeye aliingia nayo katika hisia za wengine, akilia pamoja na wale waliolia, akifurahi pamoja na wale wanaofurahi, lazima iwe na mvuto wa kina katika tabia ya watu wote wanaomfuata Yeye kwa uaminifu. Kwa maneno na matendo ya fadhili watajaribu kurahisisha njia ya miguu iliyochoka. [MH 157.5; HU Aya ya 66]

“Bwana wa Milele amenipa lugha ya kufundisha.” “Ili nipate kujua jinsi ya kusema neno kwa wakati, kwake yeye aliyechoka.” Isaya 50:4, AV [MH 158.1; HU Aya ya 67]

Roho zinazoteseka zinatuzunguka kila upande. Twaweza kuwaona watu, hapa na pale, na kila mahali,. Hebu na tuwatafute watu hawa wanaoteseka na kusema neno kwa wakati, ili kufariji mioyo yao. Hebu na tuwe mikondo ambayo inatiririka maji yenye huruma na kuburudisha wakati wote. [MH 158.2; HU Aya ya 68]

Katika mahusiano yetu yote ikumbukwe kwamba katika uzoefu wa wengine kuna ‘sura za kitabu’ zilizofungwa kwenye macho ya mwanadamu. Kwenye kurasa za kumbukumbu kuna historia za kusikitisha ambazo zinalindwa kwa utakatifu kutoka kwenye macho ya udadisi. Ndani ya hizo sura yanasimama mapigano marefu, magumu na yenye kujaribu mtu, pengine shida katika maisha ya nyumbani, ambayo siku baada ya siku hudhoofisha ujasiri, kujiamini, na imani. Wale wanaopigana vita ya maisha katika hali ngumu wanaweza kuimarishwa na kutiwa moyo kwa kupewa umakini mdogo, unaogharimu tu jitihada ya upendo. Kwa watu kama hao, mkono wa shime wa rafiki wa kweli una thamani kubwa zaidi kuliko dhahabu au fedha. Maneno ya ukarimu hupokewa kama tabasamu la malaika. [MH 158.3; HU Aya ya 69]

Kuna wengi wanaopambana na umaskini, wakilazimika kufanya kazi kwa bidii na kupewa ujira mdogo, na kukidhi ila sehemu ndogo sana ya mahitaji ya maisha. Kazi za suluba na umaskini wa hali ya juu, pasipo tumaini la mambo yaliyo bora, hufanya mzigo wao kuwa mzito sana. Wakati maumivu na ugonjwa vinaongezeka, wanaouona mzigo wao ni kana kwamba hauwezekani kubebea. Wakiwa wamechoka kwa huzuni, wasiwasi na dhuluma za watu, hawajui waelekee wapi kupata unafuu. Wahurumie katika majaribu na maumivu yao ya moyo, na kuvunjwa moyo. Hii itakufungulia njia ya kuwasaidia. Zungumza nao juu ya ahadi za Mungu, omba pamoja nao na kwa ajili yao, watie moyo kwa matumaini. [MH 158.4; HU Aya ya 70]

Maneno ya kuchangamsha na kutia moyo yanayosemwa pale roho zao zinapougua na mapigo ya moyo ya ujasiri yanapungua—maneno haya yanachukuliwa na Mwokozi kana kwamba yamesemwa Kwake Mwenyewe. Mioyo inapochangamshwa, malaika wa mbinguni hutazama wakipendezwa na ukarimu huo. [MH 159.1; HU Aya ya 71]

Tangu enzi hata enzi Bwana amekuwa akitaifuta kuamsha katika roho za wanadamu utambuzi wa udugu wao wa Kimungu. Iweni watenda kazi pamoja Naye. Ingawa kutoaminiana na kutengwa kunaenea ulimwenguni pote, wanafunzi wa Kristo wanapaswa kuifunua roho itawalayo mbinguni. [MH 159.2; HU Aya ya 72]

Zungumza kama ambavyo Kristo angezungumza, tenda kama ambavyo Yeye angetenda. Daima onyesha utamu/uzuri wa tabia Yake. Funua utajiri wa upendo ambao ndio msingi wa mafundisho Yake yote na kushughulika Kwake kote na wanadamu. Watendakazi wanyenyekevu zaidi, kwa kushirikiana na Kristo, wanaweza kugusa nyuzi ambazo mitetemo ya mwangwi wake itasikika hadi miisho ya dunia na kutoa muziki katika zama za zisizo na ukomo. [MH 159.3; HU Aya ya 73]

Mbingu inangoja kushirikiana na vyombo vya kibinadamu, ili ziweze kuufunulia ulimwengu kile ambacho wanadamu wanaweza kuwa, na kile ambacho, kupitia muungano na Mungu kinaweza kutimizwa kwa ajili ya kuokoa roho zilizo karibu kuangamia. Hakuna kikomo kwa manufaa ya mtu yule ambaye, ameuweka kando ubinafsi, wanatengeneza nafasi kwa ajili ya utendaji kazi wa Roho Mtakatifu moyoni mwake na akiishi maisha yaliyowekwa wakfu kikamilifu kwa Mungu. Wote wanaoweka wakfu mwili, nafsi na roho kwa ajili ya kumtumikia, daima watakuwa wakipokea karama mpya ya nguvu za kimwili, kiakili, na kiroho. Ukarimu usiokoma wa mbinguni uko mikononi mwao. Kristo huwapa pumzi ya Roho Wake Mwenyewe, uzima wa maisha Yake Mwenyewe. Roho Mtakatifu huweka nguvu Zake za juu zaidi kufanya kazi katika akili na moyo. Kupitia neema tuliyopewa twaweza kupata ushindi ambao, kwa sababu ya mawazo yetu yenye hitilafu na mitazamo yetu ya zamani, kasoro zetu za tabia, udogo wetu wa imani, ushindi huo umeonekana kuwa ni jambo lisilowezekana. [MH 159.4; HU Aya ya 74]

Kwa kila mtu anayejitoa kwa Bwana kumtumikia, bila kujibakiza cho chote, amepewa uwezo kwa ajili ya kupata matokeo yasiyo na kipimo. Kwa ajili ya hawa Mungu atafanya mambo makuu. Atafanya kazi katika akili za wanadamu ili, hata katika ulimwengu huu, kutaonekana katika maisha yao utimilifu wa ahadi ya maisha ya baadaye yatakavyokuwa. [MH 160.1; HU Aya ya 75]

“Nyika na mahali palipo ukiwa patafurahi; jangwa litashangilia na kuchanua maua kama waridi. Litachanua maua mengi, na kufurahi, naam, kwa shangwe na kuimba; litapewa uzuri wa Lebanoni, utukufu wa Karmeli na Sharoni; watauona utukufu wa Bwana, ukuu wa Mungu wetu.” [MH 160.2; HU Aya ya 76]

“Itieni nguvu mikono iliyo dhaifu, yafanyeni imara magoti yaliyolegea.

Waambieni walio na moyo wa hofu, Jipeni moyo, msiogope; tazama, Mungu wenu.” [MH 160.3]

“atakuja na kuwaokoa ninyi.

Ndipo macho ya vipofu yatafumbuliwa, na masikio ya viziwi yatazibuliwa.

Ndipo mtu aliye kilema ataruka-ruka kama kulungu, na ulimi wake aliye bubu utaimba; maana katika nyika maji yatabubujika; na vijito jangwani.” [MH 160.4; HU Aya ya 77]

“Na mchanga ung’aa mfano wa maji utakuwa ziwa la maji, na nchi yenye kiu itakuwa chemchemi za maji; katika makao ya mbweha, walipokuwa wamelala, patakuwa na majani, pamoja na mianzi na manyasi.

Na hapo patakuwa na njia kuu, na njia, nayo itaitwa, Njia ya utakatifu; wasio safi hawatapita juu yake; bali itakuwa kwa ajili ya watu hao; wasafirio, wajapokuwa wajinga, hawatapotea katika njia hiyo.” [MH 160.5; HU Aya ya 78]

“Hapo hapatakuwa na simba, wala mnyama mkali hatapanda juu yake; hawataonekana hapo; bali waliokombolewa watakwenda katika njia hiyo.

10 Na hao waliokombolewa na Bwana watarudi, watafika Sayuni wakiimba; na furaha ya milele itakuwa juu ya vichwa vyao; nao watapata kicheko na furaha, huzuni na kuugua zitakimbia.” Isaya 35:1-10. [MH 160. ; HU Aya ya 79]

SURA YA 10

KUSAIDIA WALIOJARIBIWA

Sio kwa sababu sisi tulimpenda Yeye kwanza; ndiyo sababu Kristo anatupenda sisi, bali “Kristo alitupenda sisi tulipokuwa tungali wadhambi” Yeye alikufa kwa ajili yetu. Yeye hatutendei kulingana na kukengeuka kwetu. Ingawa dhambi zetu zimestahili hukumu, Yeye hatuhukumu. Mwaka baada ya mwaka ameubeba udhaifu na ujinga wetu, pamoja na ukosefu wetu wa shukrani na upotovu wetu. Ijapokuwa kutangatanga kwetu, ugumu wetu wa mioyo, na kupuuzia kwetu Neno Lake Takatifu, mkono Wake bado umenyooshwa kutuelekea sisi. [MH 161.1; HU Aya ya 1]

Neema ni sifa ya Mungu wanayotunukiwa wanadamu wasiostahili. Hatukuitafuta, bali yenyewe ndiyo ilitumwa kuja kututafuta. Mungu anafurahia kutoa neema Yake juu yetu, si kwa sababu sisi twastahili, la! Bali kwa sababu hatustahili kabisa. Dai letu pekee la rehema Yake, ni hitaji letu kuu (*Msisitizo: Uhitaji wetu wa msaada pekee yake ndiyo unatufanya tupewe rehema Yake na si kwamba twastahili*). [MH 161.2; HU Aya ya 2]

Bwana Mungu kupitia Yesu Kristo ananyosha mkono Wake mchana kutwa ili kuwaalika wenye dhambi na walioanguka. Yeye anawapokea wote. Yeye anawakaribisha wote. Ni utukufu Wake kuwasamehe wenye dhambi. Atamchukua mateka kutoka kwa wale walio hodari, atamkomboa mateka, Naye atakitoa kijinga kutoka kwenye moto. Yeye aushusha mnyororo wa thamani wa rehema Zake hadi kwenye kina cha chini kabisa cha unyonge/udhaifu wa mwanadamu, na kuiinua nafsi iliyoshushwa chini kabisa katika uchafu wa dhambi. [MH 161.3; HU Aya ya 3]

Kila mwanadamu ni chombo kinachompendeza Yeye ambaye alitoa maisha Yake ili Aweze kuwapatanisha na kuwarejesha wanadamu kwa Mungu. Nafsi zenye hatia na zisizokuwa na msaada, ambazo zipo hatarini kushawishwa na mbinu na mitego ya Shetani, hutunzwa kwa kujaliwa sana, kama vile mchungaji anavyowachunga na kuwatunza kondoo wa kundi lake. [MH 162.1; HU Aya ya 4]

Mfano wa Mwokozi ndio unapaswa kuwa kiwango chetu cha huduma kwa wale wanaojaribiwa na kufanya makosa na dhambi. Nia ile ile, upole na uvumilivu ambao ameonyesha kwetu, vivyo hivyo sisi pia twapaswa kuonyesha kwa wengine. “Kama vile nilivyowapenda ninyi,” Anasema, “nanyi pia mpendane ninyi kwa ninyi.” Yohana 13:34. Ikiwa Kristo anakaa ndani yetu, tutaonyesha upendo Wake usio na ubinafsi hata chembe, kwa watu wote

tunaopaswa kufanya hivyo kwao. Tunapowaona wanaume na wanawake wanaohitaji huruma na msaada wetu, hatutauliza, “Je, hawa wanastahili kweli?” bali “Je, Ninaweza kuwanufaisha watu hawa kwa namna gani?” [MH 162.2; HU Aya ya 5]

Tajiri na maskini, wa juu na wa chini, walio huru na watumwa, **ni urithi wa Mungu**. Yeye aliyetoa maisha Yake ili kumkomboa mwanadamu aona ndani ya kila mwanadamu thamani isiyoweza kukadiriwa kabisa. Kwa fumbo na utukufu wa msalaba, sisi hatuna budi kuelewa kipimo Chake kuhusiana na thamani ya roho ya mwanadamu. Tunapofanya hivi, tutahisi kwamba haijalishi wanadamu wamedhalilishwa kwa kiasi gani, wao wamegharimu sana mbingu kutendewa ukatili au dharau. Tutatambua umuhimu wa kufanya kazi kwa ajili ya wanadamu wenzetu, ili wapate kuinuliwa kwenye kiti cha enzi cha Mungu. [MH 162.3; HU Aya ya 6]

Sarafu iliyopotea kwenye mfano wa Mwokozi katika Luka 15:8-10, ingawa ilikuwa katika udongo na takataka, bado ilikuwa na thamani ya kipande cha fedha. Mmiliki wake aliitafuta kwa sababu ilikuwa ya thamani. Ndivyo ilivyo kwa kila mwanadamu, yeye ajapokuwa amedhalilishwa kwa dhambi, bado anahesabiwa kuwa wa thamani machoni pa Mungu. Kama vile sarafu ya fedha ilivyokuwa na sura na maandishi juu yake ya ile mamlaka inayotawala, ndivyo ilivyokuwa katika kuumbwa kwake mwanadamu, alikuwa na sura na maandishi ya muhuri wa Mungu. Ingawa sasa maandishi hayo yameharibiwa na kufifia kwa sababu ya kushawishika kutenda dhambi, alama za maandishi haya zinabaki juu ya kila nafsi (*Msisitizo: Sura ya Mungu imebaki ndani ya kila nafsi*). Mungu anatamani kuirejesha nafsi hiyo na kuirudisha sura Yake Mwenyewe katika haki na utakatifu. [MH 163.1; HU Aya ya 7]

Je, ni kwa udogo kiasi gani sisi tunakuwa katika huruma pamoja na Kristo kwa kile kinachopaswa kuwa ushirika imara zaidi—yaani kuzihurumia nafsi zilizopotoka, zenye hatia, zinazoteseka, na zinazokufa dhambini na katika makosa! Ukatili wa mwanadamu kwa mwanadamu mwenzake ndio dhambi yetu kuu. Wengi hufikiri kwamba wanawakilisha haki ya Mungu na huku wakishindwa kabisa kuuonyesha upole Wake na upendo Wake mkuu. Mara nyingi wale wanaokumbana na ukali na ushupavu huwa katika taabu ya majaribu. Shetani anakuwa akishindana na roho hizi na maneno makali yasiyo na huruma, huwavunja moyo na huwafanya mawindo ya nguvu zake ibilisi. [MH 163.2; HU Aya ya 8]

Ni suala nyeti na la kuvutia kushughulika na akili za mwanadamu. Yeye peke Yake asomaye mioyo ajua jinsi ya kuleta mtu kwenye toba. Hekima Yake

pekee ndiyo inayoweza kutufanikisha katika kuwafikia watu waliopotea. Unaweza kusimama kwa ukakamavu, na kuhisi kuwa “Mimi ni mtakatifu kuliko wewe,” na hakika haijalishi uko sahihi kwa kiasi gani katika mawazo au maneno yako; wewe hautaweza kuigusa mioyo ya watu kamwe kwa maneno hayo. Pendo la Kristo, linalodhihirika kwa maneno na matendo ndilo ambalo litaifikia njia yake kuielekea roho, wakati ambapo kurudia-rudia kanuni za Mungu au mabishano kunaweza kusifanikishe kitu chochote. [MH 163.3; HU Aya ya 9]

Twahitajika tuwe watu wa huruma zaidi kama Kristo alivyo; huruma zetu hazipaswi tu kudhihirishwa kwa wale wanaoonekana kwetu kuwa hawana dosari, bali hata watu maskini, wanaoteseka, na kutaabika, ambao mara nyingi hujikwaa katika makosa, na kutenda dhambi na kutubu, wanaojaribiwa na kukatishwa tamaa. Hatuna budi kwenda kwa wanadamu wenzetu, tukiwa tumeguswa na hisia za udhaifu wao kama anavyoguswa Kuhani wetu Mkuu Mwenye rehema. [MH 164.1; HU Aya ya 10]

Ilikuwa ni watu waliotengwa na jamii, mtoza ushuru na mwenye dhambi, aliyetwezwa na mataifa, ambao Kristo aliwaita na kwa wema Wake aliwavuta Kwake. Tabaka moja ambalo Yeye hakuweza kuwaonyesha upendeleo Wake kamwe lilikuwa ni la watu waliojitenga katika kujiamini kwao na hata kuwadharau wengine. [MH 164.2; HU Aya ya 11]

“Toka nje uende barabarani na mipakani, ukawashurutishe kuingia ndani,” Kristo anatuagiza, “ili nyumba Yangu ipate kujaa.” Kwa kutii Neno hili inatupasa kwenda kwa wapagani walio karibu nasi, na kwa wale walio mbali. “Watoza ushuru na makahaba” lazima wasikie mwaliko wa Mwokozi. Kwa huruma na uvumilivu wa wajumbe Wake, mwaliko huwa na nguvu inayoshurutisha kuwainua wale waliozama katika vilindi vya chini kabisa vya dhambi. [MH 164.3; HU Aya ya 12]

Misukumo ya Kikristo yadai kwamba tufanye kazi kwa kusudi thabiti, shauku isiyokoma, na maombi yasiyokoma yanayoongezeka daima, kwa ajili ya roho ambazo Shetani anazitafuta ili kuziangamiza. Hakuna kitu kinachopaswa kupooza moto wa nguvu yenye bidii, ya kuonea shauku wokovu wa watu waliopotea. [MH 164.4; HU Aya ya 13]

Angalia jinsi roho ya kusesitiza inavyodhihirishwa kote katika Neno la Mungu, roho ya kuwasihi wanaume na wanawake waje kwa Kristo. Ni lazima tuchukue kila fursa, faraghani na hadharani, kuwasilisha kila hoja, tukihimiza kila msukumo usiopimika wa kuwavuta watu kwa Mwokozi. Kwa uwezo wetu wote, ni lazima tuwasihi watu kumtazama Yesu na kukubali maisha Yake ya

kujinyima na kujitoa nafsi. Ni lazima tuonyeshe kwamba tunatazamia watu hawa, waupe furaha moyo wa Kristo kwa kutumia kila moja ya karama Zake katika kuliheshimu Jina Lake. [MH 164.5; HU Aya ya 14]

Tumeokolewa Kwa Tumaini

"Tuliokolewa kwa taraja." Warumi 8:24. Walioanguka lazima waongozwe kuhisi kuwa bado hawajachelewa kuwa watu mashujaa. Kristo alimheshimu mwanadamu kwa kumpa ujasiri Wake na hivyo kumweka juu, na kumfanya mtu huyu aiishi ile heshima aliyompa. (*Msisitizo: aliwaonyesha ana matumaini nao na anajua kuwa watafanya vyema*). Hata wale ambao walikuwa wameanguka chini kabisa aliwatendea kwa heshima. Yalikuwa maumivu ya kudumu ya Kristo kuletwa karibu na uadui, upotovu, na unajisi; **lakini kamwe hakutamka hata usemi mmoja wa kuonyesha kwamba hisia Zake zilishtushwa au ladha Yake iliyosafishwa iliudhika**. Haikujalisha jinsi ambavyo tabia ya mtu ilikuwa mbaya kiasi gani, chuki yao ilivyokuwa kali, au tamaa za mwili zilivyopitiliza, yeye alikabiliana na haya yote kwa wema. Tunaposhiriki Roho Wake, tutawachukulia watu wote kama ndugu, wanaojaribiwa sawasawa na sisi, ambao mara nyingi huanguka na kuhangaika kuinuka tena, wanaopambana na kuvunjwa moyo na matatizo, wakitamani huruma na msaada. Ndipo tutakutana nao kwa namna si ya kuwakatisha tamaa au kuwafukuza, bali kuamsha tumaini katika mioyo yao. Wanapotiwa moyo hivi, wanaweza kusema kwa ujasiri, "Usifurahi juu yangu, Ee adui yangu; niangukapo, nitasimama tena; nikaapo gizani, Bwana atakuwa nuru kwangu. Nitaivumilia ghadhabu ya Bwana, kwa kuwa nimemwasi; hata atakaponitetea teto langu, na kunifanyia hukumu; atanileta nje kwenye nuru, nami nitaiona haki yake." Mika 7:8, 9. [MH 165.1; HU Aya ya 15]

Mungu "Toka mahali pake aketipo Huwaangalia wote wakaao duniani; yeye aiumbaye mioyo yao wote Huzifikiri kazi zao zote." Zaburi 33:14, 15. [MH 166.1; HU Aya ya 16]

Anatuagiza, katika kushughulika na waliojaribiwa na wanaokosea, jifikirie nafsi yako "usije ukajaribiwa wewe mwenyewe." Wagalatia 6:1. Kwa utambuzi wa udhaifu wetu wenyewe, sisi tutakuwa na huruma kwa ajili ya udhaifu wa wengine. [MH 166.2; HU Aya ya 17]

"Ni nani anayekupambanua na mwingine? Nawe una nini usichokipokea? "Mwalimu wenu ni mmoja; ... nanyi nyote ni ndugu." "Lakini wewe je! Mbona wamhukumu ndugu yako? Au wewe je! Mbona wamdharau ndugu yako? "Basi

tusizidi kuhukumiana, bali afadhali toeni hukumu hii, mtu asitie kitu cha kumkwaza ndugu au cha kumwangusha.” 1 Wakorintho 4:7; Mathayo 23:8; Warumi 14:10, 13. [MH 166.3; HU Aya ya 18]

Siku zote mtu hufedheheshwa makosa yake yanapobainishwa. Hakuna mwanadamu anayepaswa kufanya uzoefu wa mtu fulani kuwa mchungu zaidi kwa kumkosoa bila sababu. Hakuna aliyewahi kurudishwa na kuwa kwenye mstari sahihi kwa masuto; lakini wengi wamefukuziwa mbali, na mioyo yao imeongozwa kuwa migumu kama chuma, na matokeo yake ni kuwa dhamiri zao haziwezi kusadikishwa na injili. Roho ya upole, uungwana, staha ivutiayo, inaweza kuokoa wakosefu na kusitiri wingi wa dhambi. [MH 166.4; HU Aya ya 19]

Mtume Paulo aliona kuna ulazima wa kukemea kosa, lakini alijitahidi kwa mwangalifu kama nini, kuonyesha kwamba yeye alikuwa ni rafiki wa waliokosea! Jinsi gani alivyowaeleza kwa shauku sababu ya tendo lake hili la kumkaripia mtu! Aliwafanya waelewe kwamba ilimgharimu yeye maumivu, kuwapa wao maumivu. Alionyesha imani yake na huruma kwa wale ambao walikuwa wakijitahidi kushinda dhambi. [MH 166.5; HU Aya ya 20]

Alisema, “katika dhiki nyingi na taabu ya moyo niliwaandikia na machozi mengi; si kwamba mhuzunishwe, bali mpate kujua upendo wangu nilio nao kwenu jinsi ulivyo mwingi.” 2 Wakorintho 2:4 . “ijapokuwa naliwahuzunisha kwa waraka ule, sijuti; hata ikiwa nalijuta...Sasa nafurahi, si kwa sababu ya ninyi kuhuzunishwa, bali kwa sababu mlihuzunishwa, hata mkatubu... Maana, angalieni, kuhuzunishwa kuko huko kwa jinsi ya Mungu kulitenda bidii kama nini ndani yenu; naam, na kujitetea, naam, na kukasirika, naam, na hofu, naam, na shauku, naam, na kujitahidi, naam, na kisasi! Kwa kila njia mmejionyesha wenyewe kuwa safi katika jambo hilo... Kwa hiyo tulifarijiwa.” 2 Wakorintho 7:8-13. [MH 166.6; HU Aya ya 21]

“Nafurahi, kwa sababu katika kila neno nina moyo mkuu kwa ajili yenu...” “Namshukuru Mungu wangu kila niwakumbukapo, sikuzote kila niwaombeapo ninyi nyote nikisema sala zangu kwa furaha, kwa sababu ya ushirika wenu katika kuieneza Injili, tangu siku ile ya kwanza hata leo hivi.; vile vile kama ilivyo wajibu wangu kufikiri haya juu yenu nyote; kwa sababu ninyi mmo moyoni mwangu; kwa kuwa katika kufungwa kwangu na katika kazi ya kutetea Injili na kuithibitisha, ninyi nyote mmeshirikiana nami neema hii.Nami niliaminilo ndilo hili, ya kwamba Yeye aliyeanza kazi njema mioyoni mwenu ataimaliza hata siku ya Kristo Yesu; vile vile kama ilivyo wajibu wangu kufikiri haya juu yenu nyote; kwa sababu ninyi mmo moyoni mwangu; kwa kuwa katika kufungwa kwangu na katika kazi ya kutetea Injili na kuithibitisha, ninyi

nyote mmeshirikiana nami neema hii.” “Basi, ndugu zangu, wapendwa wangu, ninaowaonea shauku, furaha yangu, na taji yangu, hivyo simameni imara katika Bwana, wapenzi wangu..Nami niliaminilo ndilo hili, ya kwamba Yeye aliyeanza kazi njema mioyoni mwenu ataimaliza hata siku ya Kristo Yesu;

“Kwa kuwa sasa twaishi, ikiwa ninyi mnasimama imara katika Bwana..” Mstari wa 16; Wafilipi 1:3-5; 1:6, 7 ; 4:1; 1 Wathesalonike 3:8. [MH 167.1; HU Aya ya 22]

Paulo aliwaandikia ndugu hawa kama “watakatifu katika Kristo Yesu;” lakini hakuwa akiwaandikia wale ambao walikuwa wakamilifu wa tabia. Aliwaandikia kama wanaume na wanawake waliokuwa wakishindana na majaribu na waliokuwa katika hatari ya kuanguka. Aliwaelekeza kwa “Mungu wa amani, aliyemleta tena kutoka kwa wafu Bwana wetu Yesu, yule Mchungaji Mkuu wa kondoo.” Aliwahakikishia kwamba “kwa damu ya agano la milele” ‘atawakamilisha katika kila tendo jema, wapate kufanya mapenzi Yake, akitenda ndani yenu lile lipendezalo machoni Pake, kwa njia ya Yesu Kristo. Waebrania 13:20, 21. [MH 167.2; HU Aya ya 23]

Wakati mtu mwenye makosa anatambua wazi kosa lake, hebu uwe mwangalifu katika kutoharibu heshima, ujasiri au hadhi yake. Usimkatishe tamaa kwa kutojali, kutoonyesha huruma au kutomwamini. Usiseme, "Kabla ya mimi kukupa ujasiri wangu, nitasubiri kuona kama kweli utasimama imara na kuyapinga majaribu." Mara nyingi hali hii ya kutoaminiana humfanya mtu aliyejaribiwa kujikwaa. [MH 167.3; HU Aya ya 24]

Twapaswa kujitahidi kuelewa udhaifu wa wengine. Tunajua kidogo kuhusu majaribu yaliyo ndani ya mioyo ya watu ambao wamefungwa katika minyororo ya giza na ambao hawana msimamo imara katika kufanya maazimio na nguvu ya maadili. Mtu wa kuhurumiwa zaidi ni yule ambaye anateseka kwa kujutia yale aliyoyafanya; huyu ni kama mtu aliyepigwa na butwaa, akiyumba-yumba, na kuzama mavumbini. Hawezi kuona chochote kwa uwazi. Akili yake ina ukungu, naye hajui achukue hatua gani. Nafsi nyingi maskini hazieleweki, wala kuthaminiwa, hizi zimesheheni dhiki na uchungu moyoni- Ni kondoo aliyepotea, anayemangamanga huku na kule. Hawezi kumpata Mungu, wakati anatamani sana apate msamaha na amani. [MH 168.1; HU Aya ya 25]

Lo, neno lolote lisisemwe ili kuongezea maumivu makali zaidi! Kwa nafsi zilizochoka kwa maisha ya dhambi, lakini bila kujua ni wapi pa kupata kitulizo, mwasilishe Mwokozi Mwenye huruma. Mshike mkono mtu wa namna hiyo na kumwinua, zungumza naye maneno ya kumtia moyo, yanayoimarisha

ujasiri na imani yake na kumpa matumaini. Msaidie mtu huyu kuushika mkono wa Mwokozi. [MH 168.2; HU Aya ya 26]

Inakuwa rahisi sana kwetu kukata tamaa juu ya nafsi ambazo hazijibu mara moja jitihada zetu. Kamwe tusiache kufanya kazi kwa ajili ya roho za watu wakati kukiwa hata na mwale mmoja wa tumaini. Nafsi za thamani zilimgharimu sana Mkombozi wetu, aliyejidhabihu kwa bei isiyokadirika, nawe pia usizikatie tamaa haraka roho hizi na kuziachilia ziende kwa mjaribu. [MH 168.3; HU Aya ya 27]

Twahitaji kujiweka katika nafasi ya wale waliojaribiwa. Fikiria nguvu ya urithi, yaani kile walichopata toka kwa wazazi wao, na kisha ushawishi katika mahusiano mabaya na mazingira wanayoishi, nguvu ya mazoea mabaya. Je, sisi tunaweza kweli kujiuliza kwamba kwanini wameshushwa na kuwa na maadili ya chini kiasi hicho? Je, twaweza kujiuliza kwamba kwanini hawana wepesi katika kuitikia jitihada za kuwainua? [MH 168.4; HU Aya ya 28]

Mara nyingi, watu wanapoamua kuja upande wa injili, huoonekana kuwa rafu-rafu kwa tabia mbaya na wasio na matumaini, ila mbeleni watakuwa miongoni mwa wafuasi waaminifu na watetezi wa injili bora zaidi. Hawa sio watu waovu moja kwa moja kabisa. Ndani ya ule mwonekano wao wa nje, tunaouona kwa macho yetu, ambao unachukiza na kukimbiza watu, ipo misukumo mizuri ambayo inaweza kufikiwa. Bila ya mkono wa kuwasaidia kunyanyuka, watu hawa hawatakuwa na nguvu za kurudi katika hali bora kimwili, na kiroho, lakini kwa subira, na juhudi endelevu wanaweza kuinuliwa. Watu hawa wanahitaji maneno ya upole, upendo, kujaliwa kwa kutendewa fadhila, na msaada unaoonekana kwa macho. Wanahitaji aina ya ushauri ambao hautauzima mwanga hafifu wa ujasiri ulio katika nafsi zao. Hebu watendakazi wanaowasiliana na watu hawa walizingatie jambo hili. [MH 168.5; HU Aya ya 29]

Watu wengine wataonekana kuwa na akili ambazo zimedhalilishwa kwa muda mrefu kwa ufisadi na tukaona kwamba kamwe katika maisha haya hawataweza kuwa katika hali bora zaidi ambayo ilikuwa ni upendeleo wa Muumbaji wetu wawe nayo. Lakini bado miale angavu ya Jua la Haki inaweza kuangaza ndani ya nafsi zao. Ni fursa yao kuwa na maisha yanayopimwa na maisha ya Mungu (kuishi milele zote). Panda akilini mwa watu hawa mawazo yenye kuinua, yale yanayoboresha zaidi. Hebu mtindo wa maisha yako ukawawekee wazi watu hawa tofauti kati ya uovu na usafi wa moyo, giza na nuru. Kwa mfano wako, waache wasome maana ya kuwa Mkristo. Kristo ana uwezo wa kuwainua wadhambi-kupindukia na kuwaweka mahali ambapo

watakubaliwa kama watoto wa Mungu, warithi pamoja na Kristo katika ule urithi wa kutokufa. [MH 169.1; HU Aya ya 30]

Kwa muujiza wa neema ya Mungu, wengi wanapata stahiki ya kuishi maisha ya manufaa. Wamedharauliwa na kuachwa, wamekata tamaa kabisa; wanaweza kuonekana kana kwamba hawajali, na kuonyesha hisia za kuvutiwa au kuchangamkia jambo, huonyesha utulivu, japokuwa wanapitia maumivu makali, wanakataa kabisa kuonyesha hisia zao. Lakini chini ya huduma ya Roho Mtakatifu, upumbavu unaofanya kuinuliwa kwao kuonekane hakuna uwezekano au tumaini kutapita. Akili mbaya, iliyojaa mawingu itaamshwa. Mtumwa wa dhambi atawekwa huru. Maadili mabaya na uovu utatoweka mwishowe, na watu hawa wataushinda ujinga. Kupitia imani itendayo kazi kwa upendo, moyo utatakaswa na akili kuangaziwa. [MH 169.2; HU Aya ya 31]

SURA YA 11

KUFANYA KAZI NA WATU WASIO NA KIASI

Kila matengenezo ya kweli yana nafasi yake katika kazi ya injili na huelekea katika safari ya kuinua roho kufikia maisha mapya na matukufu. Matengenezo, haswa ya kiasi, yanahitaji kuungwa mkono na watendakazi Wakristo. Hawa wanapaswa kutilia maanani kazi hii na kuifanya kuwa suala hai. Wanapaswa wawasilishe kwa watu kila mahali kanuni za uhalisi wa kuwa na kiasi na kuwaita watu waliotia sahihi kwenye kiapo cha kuwa na kiasi. Jitihada za dhati zinapaswa kufanywa kwa ajili ya wale walio katika utumwa wa mazoea maovu....

...Msisitizo: Harakati ya kiasi ya kijamii inayokuza kiasi na kujiepusha kabisa na unywaji wa vileo au sigara ilianzishwa kwenye nchi nyingi. Washiriki katika vuguvugu hili kwa kawaida hukosoa ulevi wa pombe au kukuza utiifu wa kutotumia vileo vya aina yoyote, viongozi wake wanasisitiza athari mbaya za pombe kwa afya ya watu, haiba na maisha ya familia. Kwa kawaida harakati hiyo inafundisha elimu ya ubaya wa pombe na pia inadai kupitishwa kwa sheria mpya dhidi ya uuzaji wa pombe, au kukataza kabisa. Wakati wa karne ya 19 na mwanzoni mwa karne ya 20, vuguvugu la kiasi lilipata umaarufu, hasa kwenye zile zinazozongumza Kiingereza, na nchi Skandinavia zilizo na Waprotestanti walio wengi, na hatimaye lilisababisha kutangazwa marufuku ya kitaifa katika nchi ya Canada (1918 hadi 1920), Norway (1919 hadi 1926), Finland (1919 hadi 1932), na Marekani (1920 hadi 1933), na India (1948 hadi sasa). Kuna mashirika kadhaa ya kiasi ambayo yanakuza kiasi na utii kama wema.). [MH 171.1; HU Aya ya 1]

Kila mahali kuna kazi ya kufanywa kwa wale ambao kwa kukosa kiasi wameanguka. Maeneo yaliyosheheni makanisa, taasisi za kidini, na nyumba zinazodai kuwa za Kikristo, vijana wengi wanachagua njia ya uharibifu. Kupitia mazoea ya kutokuwa na kiasi wanajiletea magonjwa, na kupitia tamaa na pupa ya kujipatia pesa kwa ajili ya kujifurahisha katika anasa za dhambi wanaangukia kwenye mazoea ya kukosa uaminifu. Afya na tabia vinaharibiwa. Wanakuwa wageni kwa Mungu, na watu waliotengwa na jamii, roho hizi maskini huhisi kwamba hazina tumaini ama kwa maisha haya au kwa maisha yajayo. Mioyo ya wazazi imevunjika. Watu huwazungumzia watu hawa wakosefu kuwa hawana tumaini; lakini Mungu hawangalii kwa msimamo huo. Yeye anaelewa hali zote ambazo zimewafanya kuwa walivyo, Naye anawatazama huruma na kusikitika. Hili ni kundi la watu linalohitaji msaada.

Usiwape watu hawa nafasi ya kusema, “Hakuna mtu anayeijali nafsi yangu.”
[MH 171.2; HU Aya ya 2]

Miongoni mwa wahanga wa kutokuwa na kiasi, wapo wanaume wa tabaka zote na taaluma zote. Watu wenye vyeo vya juu, wenye vipaji vya hali ya juu, na walio na mafanikio makubwa, hawa wamejianika kwenye tamaa ya kuridhisha hamu mpaka wanapungua katika uwezo wa kukabiliana na majaribu. Baadhi yao ambao wakati fulani walikuwa na mali, sasa hawana hata makazi, hawana marafiki, na wanapitia katika mateso, taabu, huzuni, magonjwa, na fedheha. Wamepoteza uwezo wa kutawala nafsi zao (wanashindwa kujizuia). Pasipo mkono wa msaada, watazama chini na chini zaidi. Pamoja na haya, mazoea ya kuendekeza au kujifurahisha na anasa sio tu kwamba yanaleta ukosefu wa maadili mema na dhambi, bali pia huleta ugonjwa kwenye mwili wa mwanadamu. [MH 172.1; HU Aya ya 3]

Mara nyingi katika kuwasaidia watu wasio na kiasi ni lazima tutende kama ilivyokuwa kawaida ya Kristo, hebu tuzingatie kwanza afya ya miili yao. Watu hawa wanahitaji chakula na vinywaji vyenye afya, visivyochochea tamaa za mwili au kuwa na kileo, mavazi safi, mahali pa kujipatia usafi wa mwili. Wanahitaji kuzungukwa na mazingira yanayowasaidia katika kuinua ushawishi wa Kikristo. Inabidi kuwepo na eneo katika kila mji ambapo watumwa wa mazoea mabaya wanaweza kupokea msaada wa kuvunja minyororo inayowafunga. Kinywaji kikali, yaani kileo, kimechukuliwa na wengi kwamba ndio kitulizo pekee cha shida; lakini jambo hili halihitaji kuwa hivi ikiwa watu wa Mungu wataepuka kutenda sehemu ya kuhani na Mlawi katika Luka 10, na badala yake kama Wakristo, wafuate kielelezo cha Msamaria mwema. [MH 172.2; HU Aya ya 4]

Katika kushughulika na wahanga wa kutokuwa na kiasi lazima tukumbuke kwamba hatushughuliki na watu wenye utimamu wa akili, bali na wale ambao kwa wakati huu wako chini ya nguvu za pepo wachafu. Hebu uwe mvumilivu na mwenye subira. Usifikirie juu ya sura ya hali ya kuchukiza, au mwonekano usio rafiki na wenye kuleta tishio, bali maisha ya thamani ambayo Kristo alikufa ili ayakomboe. Mlevi anapoamshwa na hisia ya kujidhalilisha kwake, wewe fanya yote unayoweza ili kumwonyesha kwamba wewe ni rafiki yake. Usiseme maneno yenye kukosoa kwa ukali. Usiruhusu tendo au mwonekano wako umdhihirishie kwamba wewe unamsimanga, umemkatia tamaa, unamchukia, au humpendi. Kuna uwezekano mkubwa kwamba mtu huyu masikini tayari anajilaani mwenyewe hata bila ya watu wengine kumsaidia kufanya hivyo. Hebu wewe msaidie ainuke. Zungumza naye maneno yatakayoimarisha imani yake. Tafuta jinsi ya kuimarisha kila sifa njema aliyo

nayo katika tabia yake. Mfundishe jinsi ya kufika juu. Mwonyeshe kwamba inawezekana kwake kuishi na kujipatia heshima ya wanadamu wenzake. Msaidie aone thamani ya talanta ambazo Mungu amempa, lakini ambazo amepuuzia kuziboresha. [MH 172.3; HU Aya ya 5]

Ingawa dhamira yake imekengeuka na kudhoofishwa, bado kuna tumaini kwake katika Kristo. Bwana ataamsha moyoni mwake misukumo na matamano matakatifu zaidi. Mhimize kushikilia tumaini lililowekwa mbele yake katika injili. Fungua Biblia mbele ya yule aliyejaribiwa, na anayejitahidi kushinda, kisha msomee tena na tena ahadi za Mungu. Ahadi hizi kwake zitakuwa kama majani ya mti wa uzima. Endelea kwa subira katika juhudi zako, mpaka kwa furaha na shukrani mkono wake unaotetemeka ushikamane na tumaini la ukombozi kupitia Kristo. [MH 173.1; HU Aya ya 6]

Lazima uwashikilie kwa nguvu wale unaojaribu kuwasaidia, vinginevyo hautashinda kamwe kwa ajili yao. Watakuwa wanajaribiwa kutenda uovu daima. Tena na tena wataonekana wako karibu kushindwa na uchu wa kileo; tena na tena wanaweza kuanguka; lakini kwa sababu ya hili, usisitishie juhudi zako. [MH 173.2; HU Aya ya 7]

Watu wameamua kuweka jitihada katika kuishi kwa ajili ya Kristo; lakini uwezo wao wa dhamiri umedhoofika, na hivyo, hawa ni lazima walindwe kwa uangalifu na wale wanaolinda roho kama wale ambao wanapaswa kutoa hesabu. Wamepoteza utu wao, na lazima waurudishe utu huu tena. Wengi inabidi wakabiliane na mielekeo mikali ya uovu waliyoirithi kutoka kwa wazazi wao. Tamaa kali zisizo za asili, misukumo ya kimwili, vilikuwa ndiyo urithi wao tangu kuzaliwa. Hawa ni lazima walindwe kwa uangalifu. Ndani na nje ya watu hawa, wema na uovu vinapigania ukuu. Wale ambao hawajawahi kupitia uzoefu kama huo hawawezi kujua hata kidogo jinsi nguvu kubwa za kuendekeza hamu au ukali wa mzozo kati ya mazoea ya kujifurahisha na azimio la kuwa na kiasi katika mambo yote. Tena na tena vita lazima ipiganwe. [MH 173.3; HU Aya ya 8]

Wengi wanaovutwa kwa Kristo hawatakuwa na ujasiri wa kimaadili ili kuendeleza vita dhidi ya hamu na tamaa zingine za mwili. Lakini mtendakazi hapaswi kukatishwa tamaa na hili. Hivi ni wale tu waliookolewa kutoka kwenye vilindi vya chini kabisa ndio wanaorudi nyuma? [MH 173.4; HU Aya ya 9]

Kumbuka kwamba wewe hufanyi kazi peke yako. Malaika wahudumu huungana nawe katika huduma pamoja na kila mwana na binti wa Mungu aliye na moyo mkunjufu. Na Kristo Ndiye mrejeshaji. Tabibu Mkuu Mwenyewe

husimama kando ya watenda-kazi Wake waaminifu, akiiambia nafsi iliyotubu, “Mwanangu, umesamehewa dhambi zako.” Marko 2:5, [MH 174.1; HU Aya ya 10]

Wengi ni miongoni mwa watu waliotengwa watakaolishikilia tumaini lililowekwa mbele yao katika injili na wataingia katika ufalme wa mbinguni, huku wale ambao walibarikiwa kuwa na fursa kubwa na nuru kuu ambayo hawakuitumia vizuri maishani mwao, wataachwa nje gizani. [MH 174.2; HU Aya ya 11]

Wahanga wa mazoea mabaya lazima waamshwe na kuona umuhimu wa kufanya jitihada kwa ajili yao wenyewe. Wengine waweza kujitahidi sana kuwainua, neema ya Mungu yaweza kutolewa kwao bure, Kristo aweza kuwasihi, malaika Zake waweza kutumika; lakini bado yote haya yakawa bure, isipokuwa wao binafsi kuamka na kupigana vita kwa niaba yao wenyewe. [MH 174.3; HU Aya ya 12]

Maneno ya mwisho ya Daudi kwa Sulemani, angali yu kijana mdogo, na ambaye karibuni ilikuwa anaenda kupokea kiti cha ufalme Israeli, yalikuwa, “uwe hodari, ujionyeshe kuwa mwanamume.” 1 Wafalme 2:2. Kwa kila mtoto wa mwanadamu, nafasi imetolewa kwake kuwa mteule wa taji ya milele, ananenewa maneno haya yaliyovuviwa, “uwe hodari, ujionyeshe kuwa mwanamume.” [MH 174.4; HU Aya ya 13]

Wale wapendao kujifurahisha wenyewe kwa mazoea maovu lazima waongozwe kuona na kutambua kwamba matengenezo makubwa ya maadili ni muhimu ikiwa wangetaka kuwa watu bora. Mungu awaita hawa waamke na kwa nguvu za Kristo warudishe utu bora walioumbiwa na Mungu ambao wanakuwa wumeudhabihu kwa kuendekeza dhambi. [MH 174.5; HU Aya ya 14]

Utambuzi wa nguvu ya kutisha ya kujaribiwa, tamanio chochezi liongozalo katika kuendekeza dhambi, wengi huomboleza kwa kukata tamaa, “Siwezi kuupinga uovu.” Hebu mwambie mtu huyu kwamba aweza, kwamba ni lazima aupinge. Huko nyuma anaweza kuwa alishindwa tena na tena, lakini historia hiyo, sio lazima iwe hivyo kila mara. Mtu huyu ni kweli kwamba ni dhaifu katika nguvu za maadili, akitawaliwa na mazoea ya maisha ya dhambi. Ahadi na maazimio yake ni kama kamba za mchanga. Utambuzi wake kuhusiana na ahadi zake zilizovunjwa na viapo ambavyo hakuvishikilia hudhoofisha imani yake katika unyofu wake mwenyewe na kumfanya ahisi kwamba Mungu hawezi kumkubali au kutendea kazi juhudi zake. Lakini mtu hana haja ya kukata tamaa. [MH 174.6; HU Aya ya 15]

Wale wanaoweka tumaini lao katika Kristo hawapaswi kufanywa watumwa wa tabia au mwelekeo wowote waliorithi au kuupalilia wenyewe. Badala ya kufungiwa katika utumwa wa kuipenda dunia na anasa zake, wanapaswa kutawala kila hamu na tamaa ya mwili. Mungu hajatuacha tupigane na uovu kwa nguvu zetu wenyewe zenye ukomo. Haijalishi kwamba tuna mielekeo tuliyoirithi au tuliyoipalilia wenyewe kwa kufanya mabaya, twaweza kuwa washindi kupitia nguvu ambayo Yeye Yuko tayari kutupatia. [MH 175.1; HU Aya ya 16]

Nguvu ya Dhamiri (Kusudi)

Mtu ajaribiwaye anahitaji kuelewa nguvu halisi ya dhamiri. Hii ndiyo nguvu yenye mamlaka katika asili ya mwanadamu—nguvu ya uamuzi, uwezo wa kuchagua (uchaguzi wa mtu). Kila kitu hutegemea hatua ya utendaji sahihi wa dhamiri ya mtu. Matamano ya wema na usafi wa moyo ni jambo jema na sahihi, kwa kadiri yanavyokwenda; lakini tukiishia hapa, hayafai kitu. Wengi wataangukia kwenye uharibifu na huku wakiendelea kupoteza muda kwa kutarajia na kutamani kushinda tabia zao mbaya. Watu hawa hawayasalimishi mapenzi yao kwa Mungu. Hawachagui kumtumikia Yeye. [MH 176.1; HU Aya ya 17]

Mungu ametupatia uwezo wa kuchagua kwa hiari; ni fursa na kazi yetu kuufanyia mazoezi. Sisi hatuwezi kubadilisha mioyo yetu, hatuwezi kudhibiti mawazo yetu, misukumo yetu, nia zetu. Wanadamu hatuwezi kujisafisha wenyewe ili tufae kwa ajili ya utumishi wa Mungu. Lakini twaweza kuchagua kumtumikia Mungu, twaweza kumpa Yeye mapenzi yetu; ndipo Yeye atafanya kazi ndani yetu kunia na kutenda kufuatana na mapenzi Yake mema. Hivyo asili yetu yote italetwa chini ya utawala wa Kristo. [MH 176.2; HU Aya ya 18]

Kwa kuizoeza dhamiri kunavyotakiwa (nia zetu), mabadiliko yote yanaweza kufanywa katika maisha yetu. Kwa kusalimisha mapenzi yetu kwa Kristo, twaungana wenyewe pamoja na uweza wa Mungu. Twapokea nguvu kutoka juu ili kutufanya tuwe imara. Maisha safi na bora, maisha ya ushindi dhidi ya kuridhisha hamu na tamaa zote za mwili, yanawezekana kabisa kwa kila mtu ambaye atayaunganisha mapenzi yake ya kibinadamu yaliyo dhaifu na yanayoyumbayumba kwenye mapenzi ya Mungu yasiyoyumbayumba ya aliye Mweza wa yote. [MH 176.3; HU Aya ya 19]

Wale wanaopambana dhidi ya nguvu ya hamu (ulafi) wanapaswa kufundishwa kanuni za maisha yenye afya. Wanapaswa kuonyeshwa kuwa ukiukwaji wa sheria za afya, kwa kuunda mazingira ya ugonjwa mwilini na tamaa zisizo za kawaida, huweka msingi wa tabia ya uraibu. Ni kwa kuishi tu

kwa utii wa kanuni za afya ndipo waweza kuwa na tumaini la kukombolewa kutoka kwenye tamaa ya vichocheo na vikolezo visivyo vya asili (*Msisitizo: vichocheo kama pombe, madawa ya kulevya, tumbaku kama sigara na ugoro, kahawa, chai ya Uchina ile nyeusi n.k*). Ingawa watu wanategemea nguvu za Bwana ili kuvunja vifungo vya hamu (tamaa za mwili), hawana budi kushirikiana na Mungu kwa kutii sheria Zake, za maadili na mwili. [MH 176.4; HU Aya ya 20]

Wapeni ajira watu walio na bidii katika kufanya matengenezo. Hakuna mtu yeyote anayeweza kufanya kazi ambaye anapaswa kufundishwa kutarajia kupewa chakula na mavazi na malazi bila gharama yoyote (atoke jasho kwa kazi au anunue). Kwa ajili yao wenyewe hawa wahitaji, na kwa ajili ya wengine, mikakati fulani inapaswa kuwekwa ili waweze kurudisha sawasawa na yale wanayopokea. Himiza kila juhudi ili wajitegemeze. (*Msisitizo: watu watiwe moyo katika kila juhudi inayofanywa ili kuwasaidia watu kujikimu kimaisha*). Hii itaiwamarisha katika kujiheshimu wenyewe na kuwa na uhuru adili. Na akili inapotumiwa kwenye kazi inayonufaisha na inayoshughulisha akili na mwili ni muhimu sana katika ulinzi dhidi ya vishawishi. [MH 177.1; HU Aya ya 21]

Kukatishwa Tamaa; Hatari

Wale wanaofanya kazi kwa ajili ya watu walioanguka watakatishwa tamaa na wengi wanaotoa ahadi za kufanya matengenezo. Wengi watafanya badiliko la juu juu tu katika tabia na mazoea yao. wanachochewa na msisimko, na kwa muda wanaweza kuonekana kana kwamba wamebadilika; lakini hakuna badiliko la kweli la moyoni. Wanathamini upendo uleule wenye ubinafsi, wana kiu ileile ya anasa za kipumbavu, tamaa ile ile ya kujifurahisha wenyewe. Hawana maarifa yahasuyo kazi ya kujenga tabia, na hawawezi kutegemewa kama watu wa kanuni. Wamedhoofisha nguvu zao za akili na roho kwa kuendekeza hamu na tamaa za kimwili, na hii inawafanya kuwa dhaifu. Wao ni vigeugeu na wanaobadilika-badilika. Misukumo yao inaelekea kwenye matamano machafu. Watu hawa mara nyingi ni chanzo cha hatari kwa wengine. Wanapoangaliwa kama wanaume na wanawake waliofanya matengenezo, wanaaminiwa na kupewa majukumu na kisha kuwekwa mahali ambapo ushawishi wao huwaharibu watu wasio na hatia. [MH 177.2; HU Aya ya 22]

Hata wale ambao kwa dhati wanatafuta kufanya matengenezo, hawako nje ya mpaka wa hatari ya kuanguka (kiroho na kimwili). Wanahitaji kuhudumiwa kwa hekima kubwa pamoja na huruma na upole. Tabia ya kuwasifia kwa kutia

chumvi na kuwainua watu hawa ambao wameokolewa kutoka kwenye vilindi vya chini kabisa, wakati mwingine huthibitisha uharibifu wao. Kitendo cha kuwaalika wanaume na wanawake kuelezea hadharani uzoefu wa maisha yao ya dhambi ni cha hatari kwa msemaji na wasikilizaji. Kukita kwenye matukio ya uovu huharibu akili na roho. Na umaarufu wanaopewa watu waliokolewa una madhara kwao. Wengi huongozwa kuhisi kwamba maisha yao ya dhambi yamewapa umaarufu fulani. Kupenda kuvumisha ubaya walioutenda na roho ya kujitumainia wenyewe huhimizwa ambayo huthibitisha kifo cha roho. Ni kwa kutojitumainia tu na kutegemea huruma ya Kristo ndipo watu hawa wanaweza kusimama (*Msisitizo: Wengi hupata nafasi ya kutoa ushuhuda wenye mambo mengi ya kina ambayo walifanya wakiwa waraibu au wafuasi wa Shetani, haya yangechujwa kwanza hasa kwa waamini wachanga, maana mengine hayana sababu kuanikwa hadharani*). [MH 178.1; HU Aya ya 23]

Wote wanaotoa uthibitisho wa wongofu wa kweli wanapaswa kutiwa moyo kuwasaidia wengine kushinda uraibu. Mtu awaye yote asimfukuze mtu aliyeacha utumishi kwa Shetani kwa ajili ya utumishi kwa Kristo. Mtu anapotoa uthibitisho kwamba Roho wa Mungu anapigana mieleka naye, mhimize uwezavyo ili ajiunge katika utumishi wa Bwana. “Wahurumieni wengine walio na shaka.” Yuda 22. Wale walio na busara katika hekima itokayo kwa Mungu wataona roho zinazohitaji msaada, watu ambao wametubu kwa dhati, lakini ambao bila kutiwa moyo itakuwa vigumu kwao kuthubutu kushikilia tumaini. Bwana ataweka ndani ya mioyo ya watumishi Wake, hekima ya kuwakaribisha watu hawa wanaotetemeka na kutubu kwenye ushirika wao wa upendo. Haijalishi ni dhambi gani zinazowazongazonga, au hata wameanguka chini kiasi gani, watu hawa wanapomjia Kristo kwa majuto, Yeye huwapokea. Kisha wape kitu cha kumfanyia Yeye. Ikiwa wanatamani kufanya kazi katika kuwainua na kuwaimarisha wengine kutoka kwenye shimo la uharibifu ambalo wao wenyewe waliokolewa, basi wapewe nafasi hiyo. Wape fursa ya kushirikiana na Wakristo wenye uzoefu, ili wapate nguvu za kiroho. Jaza mioyo na mikono yao kazi kwa ajili ya Bwana. [MH 178.2; HU Aya ya 24]

Nuru inapomulika ndani ya nafsi, wengine ambao walionekana kuwa wamezama kabisa dhambini watakuwa wafanyakazi wenye mafanikio makubwa kwa ajili ya wadhambi wengine kama wao wenyewe walivyokuwa hapo awali. Kwa imani katika Kristo wengine watakuwa katika viwango vya juu katika utumishi na kukabidhiwa majukumu katika kazi ya kuokoa roho. Watu hawa wanaona udhaifu wao wenyewe ulipo, wanatambua upotovu wa asili yao. Wanajua nguvu ya dhambi, na nguvu ya mazoea ya uovu.

Wanatambua kutoweza kwao kufaulu bila msaada wa Kristo, na kilio chao cha mara kwa mara ni, “Naitupa nafsi yangu isiyo na uwezo juu Yako.” “(I cast my helpless soul on Thee)” [MH 179.1; HU Aya ya 25]

Hawa wanaweza kusaidia wengine. Yule ambaye amejaribiwa, ambaye tumaini lake lilikuwa karibu kutoweka, lakini ambaye aliokolewa kwa kusikia ujumbe wa upendo, anaweza kuelewa maarifa ya namna ya kuokoa roho. Yeye ambaye moyo wake umejaa pendo la Kristo kwa sababu yeye mwenyewe ametafutwa na Mwokozi na kurudishwa kundini, ajua jinsi ya kuwatafuta wale waliopotea. Anaweza kuwaelekeza wadhambi kwa Mwana-Kondoo wa Mungu. Amejitoa kikamilifu kwa Mungu na amekubaliwa katika huyo Mpendwa (Efeso 1:6). Mkono ambao katika udhaifu ulinyooshwa kutoa msaada umefumbatiwa hasa. Kwa huduma ya watu kama hao, wapotevu wengi wataletwa kwa Baba. [MH 179.2; HU Aya ya 26]

Kwa kila nafsi inayohangaika kuinuka toka katika maisha ya dhambi na kuingia katika maisha ya usafi, sehemu kuu ya uwezo inakaa katika jina lile ambapo hakuna “jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo.” Matendo 4:12. “Mtu akiona kiu” ya tumaini lenye utulivu, kwa ajili ya kukombolewa kutoka katika mazoea ya dhambi, Kristo asema, “na aje Kwangu, anywe.” Yohana 7:37. Dawa pekee ya uovu ni neema na uweza wa Kristo. [MH 179.3; HU Aya ya 27]

Maazimio mazuri yanayofanywa kwa nguvu za mtu mwenyewe hayana msaada wowote. Si viapo vyote duniani vitavunja nguvu ya mazoea mabaya. Kamwe watu hawawezi kuwa na kiasi katika mambo yote, mpaka mioyo yao ifanywe upya kwa neema ya Mungu. Kwa uwezo wetu wenyewe hatuwezi kukaa mbali na dhambi hata wasaa mmoja. Kila wasaa sisi tu utegemezi katika Mungu. [MH 179.4; HU Aya ya 28]

Matengenezo ya kweli huanza na utakaso wa roho. Kazi yetu kwa walioanguka itapata mafanikio ya kweli pale tu neema ya Kristo inapotengeneza upya tabia, na nafsi inaletwa katika uhusiano hai na Mungu. [MH 180.1; HU Aya ya 29]

Kristo aliishi maisha ya utii kamili kwa sheria ya Mungu, na katika hili aliweka kielelezo kwa kila mwanadamu. Maisha aliyoyaishi katika ulimwengu huu hatuna budi kuyaishi kwa nguvu Zake na chini ya maagizo Yake. [MH 180.2; HU Aya ya 30]

Tunapofanya kazi yetu kwa ajili ya watu walioanguka, matakwa ya sheria ya Mungu na hitaji la uaminifu Kwake Mungu vinapaswa kusesitizwa kwenye akili na moyo. Usikose kamwe kuonyesha kwamba kuna tofauti kubwa kati ya yule

anayemtumikia Mungu na yule asiyemtumikia. Mungu ni upendo, lakini Yeye hawezi kutoa udhuru wa watu kupuuzia amri Zake kwa makusudi. Maagizo ya serikali Yake (katiba) ni ya namna kwamba watu hawawezi kusalimika na athari ya kukosa uaminifu. Ni wale tu wanaomheshimu Yeye, ndio Naye aweza kuwaheshimu. Mwenendo wa mwanadamu katika ulimwengu huu huamua hatima yake ya milele. Vile alivyopanda, ndivyo apaswavyo kuvuna. Chanzo kitafuatiwa na matokeo. [MH 180.3; HU Aya ya 31]

Hakuna upungufu wa utii kamili uwezao kupatana na kiwango cha matakwa ya Mungu. Mungu hajaacha matakwa Yake yasijulikane kwa wanadamu. Yeye hajaamuru cho chote ambacho siyo cha lazima ili kusudi amlete mwanadamu katika kupatana Naye. Yatupasa kuwaelekeza watu wenye dhambi kwenye ubora Wake wa tabia na kuwaongoza kwa Kristo, ambaye ni kwa neema Yake pekee ubora huu wa tabia waweza kufikiwa. [MH 180.4; HU Aya ya 32]

Mwokozi alichukua juu Yake udhaifu wa wanadamu na kuishi maisha yasiyo na dhambi, ili wanadamu wasiwe na hofu kuwa kwa sababu ya udhaifu wa asili wa mwanadamu, basi wao hawawezi kushinda dhambi. Kristo alikuja kutufanya sisi “washiriki wa tabia ya Uungu,” (*partakers of the divine nature*) na maisha Yake yatangaza kwamba ubinadamu, ukiwa umeungana na Uungu, hautendi dhambi. [MH 180.5; HU Aya ya 33]

Mwokozi alishinda ili amwonyeshe mwanadamu jinsi anavyoweza kushinda. Kristo alikutana na majaribu yote ya Shetani kwa Neno la Mungu. Kwa kutumainia ahadi za Mungu, Alipokea nguvu za kutii amri za Mungu, na mjaribu hangeweza kunufaika kwa lolote kutoka Kwake. Kwa kila jaribu, jibu Lake lilikuwa, “Imeandikwa.” Ndiyo sababu Mungu ametupa Neno Lake ambalo kwa hilo sisi tuweze kupinga uovu. Ahadi kubwa mno na za thamani ni zetu, ili kwamba kwa hizo tupate “kuwa washirika wa tabia ya Uungu, tukiokolewa na uharibifu uliomo duniani kwa sababu ya tamaa.” 2 Petro 1:4. [MH 181.1; HU Aya ya 34]

Msihi yule ajaribiwaye asiangalie hali ilivyo, udhaifu wa nafsi yake, au nguvu ya majaribu, bali aangalie nguvu ya Neno la Mungu. Nguvu zote za Neno la Mungu ni zetu sisi wanadamu. Asema mtunga zaburi, “moyoni mwangu nimeliweka Neno Lako, nisije nikakutenda dhambi. “Kwa Neno la midomo Yako nimejiepusha na njia za mharibifu.” Zaburi 119:11; 17:4. [MH 181.2; HU Aya ya 35]

Zungumzia ujasiri kwa watu; wainue watu kwa Mungu kwa sala. Wengi walioshindwa na majaribu wamefedheheshwa na kushindwa kwao, na wanaona kwamba ni bure kwao kumkaribia Mungu; lakini wazo hili ni

pendekezo la adui. Wanapokuwa wametenda dhambi, na kuhisi kwamba hawawezi kuomba, waambie kwamba huu ndio wakati haswa wa kuomba. Kwa vyo vyote wanavyoweza kuona haya, na kujisikia wanyonge sana; lakini wakiziungama dhambi zao, Yeye aliye mwaminifu na Mwenye haki atawasamehe dhambi zao, na kuwasafisha na udhalimu wote. [MH 181.3; HU Aya ya 36]

Hakuna kinachoonekana kwamba hakina msaada, lakini kisichoweza kushindwa kabisa, kama ile roho ambayo inahisi kutokufaa kabisa na kutegemea kikamilifu neema za Mwokozi. Kwa sala, kwa kujifunza Neno Lake, kwa imani katika uwepo Wake wa kudumu, wanadamu walio dhaifu zaidi waweza kuishi katika kwa ukaribu na Kristo aliye hai, Naye atawashika mkono ambao hautawaacha kamwe. [MH 182.1; HU Aya ya 37]

Maneno haya ya thamani kila nafsi inayokaa ndani ya Kristo inaweza kuyafanya kuwa yake. Inaweza kusema: [MH 182.2; HU Aya ya 38]

“Lakini mimi, nitamtazamia Bwana; nitamngojea Mungu wa wokovu wangu; Mungu wangu atanisikia. 8 Usifurahi juu yangu, Ee adui yangu; niangukapo, nitasimama tena; nikaapo gizani, Bwana atakuwa nuru kwangu.” Mika 7:7, 8. [MH 182.3; HU Aya ya 39]

“Atarejea na kutuhurumia; atayakanyaga maovu yetu; nawe utazitupa dhambi zao zote katika vilindi vya bahari.” Mika 7:19, Noyes. [MH 182.4; HU Aya ya 40]

Mungu ameahidi: [MH 182.5; HU Aya ya 41]

“Nitafanya wanadamu kuadimika kuliko dhahabu safi, na watu kuliko dhahabu ya Ofiri.” Isaya 13:12. [MH 182.6; HU Aya ya 42]

“Kwa nini kulala mazizini arukapo hua, Mbawa zake ziking'aa kama fedha Na manyoya yake kama dhahabu?.” Zaburi 68:13. [MH 182.7; HU Aya ya 43]

Wale ambao Kristo amewasamehe zaidi watampenda zaidi. Hawa ndio ambao katika siku ya mwisho watasimama karibu na kiti Chake cha enzi. [MH 182.8; HU Aya ya 44]

“Nao watamwona uso wake, na jina lake litakuwa katika vipaji vya nyuso zao.” Ufunuo 22:4. [MH 182.9; HU Aya ya 45]

SURA YA 12

KUSAIDIA WATU WASIO NA AJIRA/KAZI NA WASIO NA MAKAZI

Wako wanaume na wanawake wenye mioyo mikunjufu ambao kwa shauku wanajali hali duni ya watu maskini, na ni njia gani zaweza kupatikana kwa ajili ya faraja yao. Namna watu wasio na ajira na wasio na makazi wanavyoweza kusaidiwa kujipatia baraka za majaliwa ya Mungu na kuishi maisha Aliyokusudia mwanadamu aishi, ni swali ambalo wengi wanafanya bidii sana kulipatia jibu. Lakini si wengi, hata miongoni mwa waelimishaji na viongozi wa serikali ambao wanaelewa sababu za hali hii ya sasa ya jamii. Wale wanaoshikilia hatamu za serikali wanashindwa kutatua tatizo la umaskini, ufukara uliokithiri, na uhalifu unaozidi kuongezeka. Wanahangaika bure kuweka misingi mizuri ya shughuli (na biashara) katika hali salama zaidi. [MH 183.1; HU Aya ya 1]

Laiti watu wangezingatia kwa makini zaidi mafundisho ya Neno la Mungu, basi wangepata suluhu la matatizo haya yanayowatatanisha. Katika suala hili, kuna mengi ya kujifunza kutoka katika Agano la Kale kuhusiana na suala la ajira na faraja kwa maskini. [MH 183.2; HU Aya ya 2]

Mpango wa Mungu kwa Ajili ya Israeli

Katika mkakati wa Mungu kwa ajili ya Israeli kila familia ilikuwa na nyumba/makazi kwenye kipande cha ardhi, na eneo la kutosha kwa ajili ya kilimo. Hivyo ndivyo ilivyowezekana kuwa na njia, uwezo na motisha kwa ajili ya maisha yenye kunufaisha wanadamu na yenye bidii katika stadi za kazi mbalimbali, zenye kusaidia watu kujikimu/kujitegemea wenyewe kimaisha. Na hakuna ubunifu wa mwanadamu ye yote ambao umewahi kuboresha mpango huu wa Mungu. Kwa dunia kuuacha mpango huu wa Mungu, kumesababisha kwa kiwango kikubwa umaskini na unyonge uliopo leo (Viwanda, miji mikubwa na watu wasio na ardhi). [MH 183.3; HU Aya ya 3]

Katika makazi ya Israeli Kanaani, ardhi iligawanywa kati ya watu wote, na ni Walawi peke yao, kama wahudumu wa Patakatifu ndio hawakuwa kwenye mpango wa mgawanyo sawa wa ardhi. Makabila yalihesabiwa kulingana na familia, na kila familia, kulingana na hesabu yake, iligawanywa urithi. [MH 184.1; HU Aya ya 4]

Na ingawa mtu angeweza kwa muda fulani kuuza au kumpa mwingine urithi au mali yake hii, hangeweza kubadilishana na mwingine urithi huu kwa kudumu, ambao ulipaswa kurithiwa na watoto wake. Mtu huyu alipokuwa na uwezo wa kuikomboa ardhi yake, alikuwa huru wakati wo wote kufanya hivyo,

na akarudishiwa ardhi yake. Madeni yote yaliondolewa katika kila mwaka wa saba, na katika mwaka wa hamsini, au mwaka wa yubile, mali yote ihusianayo na ardhi ilirudishwa kwa familia iliyopewa ardhi hiyo tangu awali (mwanzoni mwa ugawaji). [MH 184.2; HU Aya ya 5]

“Nchi haitauzwa kabisa kabisa,” ulikuwa ni mwongozo wa Bwana; “Kwani nchi ni yangu mimi; maana ninyi ni wageni na wasafiri wangu. Nanyi mtatoa ukombozi kwa ajili ya nchi, katika nchi yote ya milki yenu. Kwamba nduguyo amekuwa maskini, na kuuza sehemu ya milki yake, ndipo jamaa yake aliye karibu naye atakuja, naye ataikomboa ile aliyoiuza nduguye. Na kama mtu hana atakayeikomboa, naye mwenyewe amepata mali na kujiona kuwa anayo ya kutosha kuikomboa; ndipo na aihesabu hiyo miaka ya kuuzwa kwake, na kilichozidi kumrudishia huyo mtu aliyeinunua; naye atairejea milki yake. Lakini asipoweza kujipatia mwenyewe, ndipo hiyo iliyouzwa itakaa mkononi mwake huyo aliyeinunua, hata mwaka wa yubile; na katika yubile itatoka, naye atairejea milki yake. Mambo ya Walawi 25:23-28. [MH 184.3; HU Aya ya 6]

“Na mwaka wa hamsini mtautakasa, na kupiga mbiu ya kuachwa mahuru katika nchi yote kwa watu wote wanayokaa; itakuwa ni yubile kwenu, nanyi kila mtu atairudia milki yake mwenyewe, nanyi mtarejea kila mtu kwa jamaa yake.” Kifungu cha 10. [MH 185.1; HU Aya ya 7]

Kwa hivyo kila familia ilikuwa na uhuru katika milki yake, na ulinzi ulitolewa dhidi ya kuwa na mali na utajiri, au ufukara na uhitaji uliokithiri. [MH 185.2; HU Aya ya 8]

Mafunzo Ya Tasnia Au Stadi Za Kazi Ikiwemo Juhudi Katika Kazi

Katika Israeli, mafunzo ya tasnia au stadi za kazi mbalimbali za mikono na zinginezo, pamoja na bidii katika kuzifanya kazi hizi, vilizingatiwa kama wajibu. Kila baba aliwajibika kuwafundisha wanawe shughuli fulani yenye manufaa, yaani uzalishaji wa aina fulani. Wanaume wakuu katika Israeli walizoezwa shughuli za tasnia/ujuzi fulani. Ujuzi wa majukumu yahusianayo na mama wa nyumbani ulizingatiwa kuwa muhimu kwa kila mwanamke. Na ujuzi katika majukumu haya ulizingatiwa kama ndiyo nyadhifa ya juu kabisa katika jamii kwa mwanamke. [MH 185.3; HU Aya ya 9]

Tasnia mbalimbali zilifundishwa katika shule za manabii, na wanafunzi wengi walijitegemeza kimaisha kwa kazi ya mikono. [MH 186.1; HU Aya ya 10]

Kuwajali Maskini

(Kutilia maanani maskini mioyoni mwetu)

Mipango hii, hata hivyo, haikuondoa umaskini kabisa. Halikuwa kusudi la Mungu kwamba umaskini ukome kabisa. Umaskini ni mojawapo ya njia Zake Mungu katika ujengaji wa tabia bora. “Kwa maana maskini hawatakoma katika nchi milele; ndipo ninakuamuru na kukuambia, Mfumbulie kwa kweli mkono wako nduguyo, mhitaji wako, maskini wako, katika nchi yako.” Kumbukumbu la Torati 15:11. [MH 186.2; HU Aya ya 11]

“Kama akiwapo mtu maskini pamoja nawe, nduguzo mmojawapo, ndani ya malango yako mojawapo, katika nchi yako akupayo Bwana, Mungu wako, usifanye moyo wako kuwa mgumu, wala usimfumbie mkono wako nduguyo maskini; lakini mfumbulie mkono wako kwa kweli, umkopeshe kwa kweli yatoshayo haja yake katika ahitajiayo.” Mstari wa 7, 8. [MH 186.3; HU Aya ya 12]

“Na ikiwa ndugu yako amekuwa maskini, na mkono wake umelegea kwako, ndipo utamsaidia, atakaa nawe kama mgeni, na msafiri.” Mambo ya Walawi 25:35. [MH 186.4; HU Aya ya 13]

“Na mtakapovuna mavuno ya nchi yenu, usivune kabisa kabisa pembe za shamba lako, wala usiyakusanye masazo ya mavuno yako;. “1Uvunapo mavuno yako katika shamba lako, ukasahau mganda shambani, usirudi kuuchukua; na uwe wa mgeni, au yatima, au mjane; ili Bwana, Mungu wako, akubariki katika kazi yote ya mikono yako. Utakapochuma matunda ya mizeituni yako, usirudi kuchuma mara ya pili; yaliyobaki apewe mgeni, na yatima, na mjane. Uchumapo zabibu katika shamba lako la mizabibu, usichume mara ya pili; zilizobaki apewe mgeni, na yatima, na mjane.” Mambo ya Walawi 19:9; Kumbukumbu la Torati 24:19-21. [MH 186.5; HU Aya ya 14]

Hakuna aliye na haja ya kuogopa kwamba ukarimu wake ungeletea uhitaji au ufukara. Kuzitii amri za Mungu bila shaka kungeleta mafanikio na ushindi. “Kwa ajili ya jambo hili,” Mungu alisema, “Mpe kwa kweli, wala moyo wako usisikitike utakapompa; kwa kuwa atakubarikia Bwana, Mungu wako, kwa neno hili katika kazi yako yote, na katika kila utakalotia mkono wako.” “Kwani Bwana, Mungu wako, atakubarikia, kama alivyokuahidi; nawe utakopesha mataifa mengi, lakini hutakopa; tena utayatawala mataifa mengi, usitawaliwe na wao.” Kumbukumbu la Torati 15:10, 6. [MH 187.1; HU Aya ya 15]

Kanuni za Biashara

Neno la Mungu halitoi idhini yo yote ambayo italitajirisha tabaka moja kwa kulidhulumu na kulipatia mateso tabaka lingine. Katika shughuli zetu zote za kibiashara Mungu atufundisha kujiweka mahali pa wale tunaowashughulikia, kujali si tu mambo yetu, bali pia ya wengine. Yule ambaye anatafuta kujinufaisha mwenyewe kwa maafa ya mwingine, au anayetafuta kujinufaisha mwenyewe kupitia kutojiweza au udhaifu wa wengine kwa kuwakandamiza kwa namna fulani, ni mvunjaji wa kanuni na maagizo ya Neno la Mungu. [MH 187.2; HU Aya ya 16]

“Usipotoshe hukumu ya mgeni, wala ya yatima; wala usitwae mavazi ya mjane, yawe rehani. “Umkopeshapo jirani yako cho chote kikopeshwacho usiingie katika nyumba yake kwenda kutwaa rehani kwake. Simama nje, yule umkopeshaye akuletee nje ile rehani. Naye akiwa ni mtu maskini, usilale na rehani yake.” “Kama ukitwaa vazi la jirani yako kuwa rehani, utampa kabla ya jua kuchwa; maana hilo ndilo vazi lake tu: ... na itakuwa, atakaponililia, nitasikia; kwa maana mimi ni mwenye neema.” “Kama ukiuzia jirani yako kitu, au ukinunua kitu chochote mkononi mwa jirani yako, msidhulumiane” Kumbukumbu la Torati 24:17, 10-12; Kutoka 22:26, 27; Mambo ya Walawi 25:14. [MH 187.3; HU Aya ya 17]

“Msifanye udhalimu katika hukumu, au katika vipimo vya urefu, wala uzani, wala wingi.” “Usiwe na vipimo mbalimbali katika mfuko wako, kubwa na dogo. Usiwe na vipimo mbalimbali katika nyumba yako, kikubwa na kidogo.” “Mizani ya haki, na mizani ya haki, na efa ya haki, na hini ya haki, mtakuwa nayo. Mambo ya Walawi 19:35, ARV; Kumbukumbu la Torati 25:13, 14, ARV; Mambo ya Walawi 19:36, ARV [MH 188.1; HU Aya ya 18]

“Akuombaye mpe, na anayetaka kukopa kwako usimgeuze.” “Mtu mbaya hukopa wala halipi; bali mwenye haki hurehemu, na kutoa.” Mathayo 5:42; Zaburi 37:21. [MH 188.2; HU Aya ya 19]

“Toeni shauri, fanyeni haki; fanya kivuli chako kuwa kama usiku katikati ya aduhuri; kuficha waliofukuzwa; usimsaliti mkimbizi.” “Waliofukuzwa wangu na wakae nawe; ... uwe siri kwao mbele ya mtekaji nyara.” Isaya 16:3 4. [MH 188.3; HU Aya ya 20]

Mpango wa maisha ambao Mungu aliwapa Waisraeli ulikusudiwa kuwa somo lenye kielelezo muhimu kwa wanadamu wote. Ikiwa kanuni hizi zingetokelezwa leo, ulimwengu huu ungekuwa mahali tofauti jinsi gani! [MH 188.4; HU Aya ya 21]

Ndani ya mipaka mikubwa ya asili bado kuna nafasi kwa watu wanaoteseka na wahitaji kupata makazi. Ndani ya kifua cha ardhi kuna rasilimali za kutosha kukidhi chakula na haja zote za wanadamu. Utajiri huu uliofichwa katika vilindi vya dunia ni baraka kwa wote walio na ujasiri na nia na ustahimilivu wa kukusanya hazina zake. [MH 188.5; HU Aya ya 22]

Kuilima ardhi, kazi ambayo Mungu alimpa mwanadamu pale Edeni, hufungua uwanja wa fursa kwa wengi kupata riziki zao zote (Kilimo na Ufugaji). [MH 189.1; HU Aya ya 23]

“Mtumaini Bwana, ukatende mema;

Ukae katika nchi, upendezwe na uaminifu” Zaburi 37:3. [MH 189.2; HU Aya ya 24]

Maelfu na makumi ya maelfu wangeweza kuwa wanafanya kazi ya kulima ardhi, ambao sasa wameshonana mijini, wakitafuta nafasi ya kujipatia kipato kidogo tu. Mara nyingi kipato hiki kidogo hakitumiki kwa ajili ya chakula, bali hupelekwa kwa muuzaji pombe, ili kukipata kile kinachoharibu roho na mwili. [MH 189.3; HU Aya ya 25]

Wengi huona shida kufanya kazi na kujichosha, nao hujaribu kutafuta riziki kwa hila badala ya kufanya kazi kwa bidii. Tamaa hii ya kujipatia riziki bila ya kufanya kazi hufungua mlango wa unyonge na uovu na uhalifu usio na kikomo. [MH 189.4; HU Aya ya 26]

Mitaa Duni Ya Jiji

Katika miji mikubwa kuna makundi makubwa ya watu waliosahaulika, ambao hupata matunzo na umakini mdogo zaidi ya wanavyotunzwa wanyama wasioweza hata kusema. Fikiria familia zinazoishi pamoja katika nyumba zenye hali duni, nyingi zikiwa na vyumba vya chini ya ardhi vyenye giza, vinavyovuja na kuwa na unyevunyevu na uchafu. Katika maeneo haya duni watoto huzaliwa na kukua na kufa. Hawajawahi kuona uzuri wa maumbile ya asili ya Mungu yaliyoumwa kuburudishaili miili yao na kuinua mioyo yao. Wakiwa na mavazi yaliyotatuka na bila kushiba vizuri, wanaishi katikati ya uovu na upotovu, wakifinyangwa tabia za unyonge na dhambi inayowazunguka. Watoto hulisikia jina la Mungu likitajwa katika lugha chafu tu. Maneno machafu ya makufuru, matusi, kukosolewa, kugombezwa na kusimangwa hujaa masikioni mwao. Moshi wa vileo na tumbaku, uvundo mbaya, upotovu wa maadili, huharibu fahamu zao. Hivyo wengi hufunzwa kuwa wahalifu, maadui kwa jamii ambayo imewaacha kwenye taabu na udhalilishaji. [MH 189.5; HU Aya ya 27]

Sio maskini au walala hoi wote waliosongamana kwenye makazi duni ndio wapo kwenye hili tabaka. Waume na wake wanaomcha Mungu wameangushwa kwenye dimbwi la kina kirefu cha umaskini kwa sababu ya ugonjwa au maafa, mara nyingi kupitia hila za watu wasiotenda haki, wale wanaoishi kwa kuwasumbua wenzao. Wengi walio wanyofu na wenye nia njema wanakuwa maskini kwa kukosa mafunzo stadi fulani ili kujikimu kimaisha. Kwa ujinga wao wanafikia hatua ya kutoweza kushindana na ugumu wa maisha. Watu hawa wakikimbilia mijini, mara nyingi hawawezi kupata kazi. Wakiwa wamezungukwa na matukio yenye vituko na sauti za uovu, wanakabiliwa na majaribu mabaya sana. Wakiwa wameshonana karibu na watu wengine, mara nyingi hujumuishwa pamoja na kundi la watu wabaya na waliodhalilishwa, ni kwa mapambano tu ya nguvu zisizokuwa za mwanadamu, nguvu zisizo za kawaida, ndipo wanaweza kusitiriwa ili wasizame hadi kwenye vilindi vile vile. Wengi hushikilia uadilifu wao, wakichagua kuteseka kuliko kutenda dhambi. Tabaka hili hasa linahitaji msaada, huruma, na kutiwa moyo. [MH 190.1; HU Aya ya 28]

Endapo maskini waliojazana sasa katika miji wangeweza kupata makazi yaliyo na ardhi, sio tu wangejiwezea kujipatia riziki, bali pia wangepata afya na furaha ambayo sasa haijulikani kwao (60% ya watu duniani wapo mijini). Kama wakiendelea kukaa mijini watakuwa watu ambao daima wana kazi ngumu, bila makazi na wakikaa kwenye vichochoro, na kupata chakula chenye lishe ndogo kisichokidhi mahitaji ya mwili, uchumi usio mzuri, na wakizalisha cho chote kile wanatumia chote, hivyo hawawezi kuuza nje ya makazi yao, mara nyingi shida na ufukara vinakuwa ndiyo fungu lao). Lakini ni baraka iliyoje kwao kuuacha mji, pamoja na mivuto yake ya uovu, misukosuko yake na uhalifu, taabu na uchafu, kwa ajili ya utulivu na amani na usafi wa mashambani. [MH 190.2; HU Aya ya 29]

Kwa wengi waishio mijini ambao hawana hata kipande cha nyasi za kijani ambazo miguu yao inaweza ikakanyaga, ambao mwaka baada ya mwaka wamekuwa tu wakitazama nje mazingira machafu na vichochoro vyembamba, kuta za matofali na lami, na anga lililojaa mavumbi na moshi—ikiwa watu hawa wangeweza kupelekwa kwenye maeneo ya mashambani, yaliyozungukwa na maeneo yenye kijani kibichi, misitu na vilima na vijito, angahewa wazi na hewa safi na iburudishayo huko mashambani, ingeonekana kwa hawa watu kana kwamba wapo mbinguni. [MH 191.1; HU Aya ya 30]

Wakiwa wamejitenga kwa kiasi kikubwa na kutokuwa karibu wala kutegemeana na wanadamu wengine, na wakiwa wamejitenga na kanuni na mazoea potovu na misisimko mibaya ya dunia, watakuwa karibu zaidi na

mahali maumbile ya asili yalipo. Uwepo wa Mungu utakuwa halisi zaidi kwa watu hawa. Wengi wangejifunza somo la kumtegemea Mungu kwa njia hii. Kupitia asili wataisikia sauti Yake, ikinena na mioyo yao juu ya amani na upendo Wake mioyoni mwao, na akili na roho na mwili vitaitikia nguvu za uponyaji, zitoazo uzima. [MH 192.1; HU Aya ya 31]

Endapo watu hawa watakuwa na bidii ya kazi kwa ajili ya kujikimu kimaisha, basi ni lazima wengi wao wapate msaada, kutiwa moyo na mafunzo yanayotoa mwongozo vizuri. Kuna wingi wa familia maskini ambazo hakuna kazi bora zaidi itakayowasaidia ila umishenari unaofanywa kwao kwa kuwasaidia kupata ardhi na kufanya makazi hapa na kisha wajifunze jinsi ya kuiboresha ardhi hii ili iweze kuwa na uzalishaji mzuri na kisha iweze kuwapatia riziki. [MH 192.2; HU Aya ya 32]

Hitaji la msaada kama huu wa mafunzo yaliyopangiliwa vyema hauko tu mijini. Hata mashambani lipo hitaji hilo, pamoja na uwezekano wake wote wa maisha bora, watu wengi maskini walio huko mashambani wana uhitaji mkubwa (*Msisitizo: jinsi ya kushughulika na ardhi, tasnia/stadi, ujuzi na mambo mengine yahusuyo maisha bora ikiwemo na kufanya kazi kwa bidii*). Jumuiya nyingi hazina elimu katika masuala ya tasnia, stadi, bidii ya kazi, elimu, afya na usafi. Familia nyingi huishi katika vibanda vibovu, zikiwa haina vitu vya samani/fanicha na mavazi (*ya kujistiri kulingana na umri na majira*), bila zana (*majembe, nyundo, koleo, misumari, mkokoteni, ndoo, spana, fagio, n.k*), bila vitabu (*vya kujifunza zaidi*), bila starehe au faraja na vitu vya muhimu vinavyofanya maisha kuwa rahisi (*upatikanaji rahisi wa maji, vyanzo vya nishati, choo kizuri na vyombo vingine vya nyumbani*). Watu hawa wanaoishi maisha ya ufukara, na viwango vilivyoshushwa chini kama wanyama, wana miili dhaifu na yenye ulemavu wa namna fulani, hudhirisha matokeo ya urithi mbaya kutoka kwa wazazi na mazoea mabaya. Watu kama hawa ni lazima waelimishwe kuanzia kwenye msingi haswa (*Mfano jinsi ya kuoga, jinsi ya kushika jembe, kusafisha mikono, kutunza maji ya mvua, kupika mboga bila ya kuzipotezea lishe n.k*). Wameishi maisha yasiyobadilika, ya kivivuvivu, ya kipotovu, na sasa wanahitaji kusaidiwa kwa kufundishwa matengenezo ya tabia. [MH 192.3; HU Aya ya 33]

Je, wanawezaje kuamshwa kutoka usingizini ili waone hitaji lao la kuwa na maisha bora au maendeleo? Wanawezaje kuelekezwa kwenye maisha ya juu zaidi ambayo Mungu anataka waishi? Watasaidiwa vipi ili waweze kuinuka? Je, ni nini kifanyike mahali ambapo umaskini umekithiri na wanashindana na huu umaskini katika kila hatua? Hakika kazi hii ni ngumu. Matengenezo ya

lazima hayawezekani isipokuwa waume na wake hawa kusaidiwa na nguvu iliyo nje ya uwezo wao wenyewe. Ni kusudi la Mungu kwamba matajiri na maskini wafungamanishwe pamoja kwa ukaribu kwa mahusiano ya huruma na kusaidiana. Wale ambao wana mali, vipaji, na uwezo hawana budi kuzitumia karama hizi kuwabariki wenzao. [MH 193.1; HU Aya ya 34]

Wakulima Wakristo wanaweza kufanya kazi halisi ya umishenari katika kuwasaidia maskini kupata makazi kwenye maeneo ya mashambani na kuwafundisha jinsi ya kutumia zana za kilimo na kuufanya udongo uwe wenye kutoa matunda. Wafundishe jinsi ya kutumia zana za kilimo, jinsi ya kulima mazao tofauti-tofauti, jinsi ya kupanda kwa ubora na kutunza bustani za miti ya matunda. [MH 193.2; HU Aya ya 35]

Wengi wanaolima ardhi hushindwa kupata mrejesho wa mavuno wanayostahili au mapato ya kutosha kwa sababu ya uzembe wao. Bustani zao hazitunzwi vizuri, mbegu au miche ya mazao havipandwi kwenye shamba katika wakati ufaao, na kazi ya juu tu ndiyo ambayo inafanywa katika kulima udongo (hawatengenezi mboji n.k). Kisha baada ya mavuno au matokeo haya mabaya watu husingizia kuwa yanasababishwa na ardhi kutokuwa na rutuba. Ushahidi huu wa uongo mara nyingi hutolewa katika kuilaani ardhi ambayo, kama ingefanyiwa kazi ipasavyo, hakika ingeleta faida kubwa. Mipango dhaifu, nguvu kidogo zinazowekezwa, utafiti mdogo tu wa mbinu bora za kilimo (je, udongo umepimwa na kujua rutuba yake, na mazao gani yalimwe kwenye aina hii ya udongo n.k), yote haya hutoa kengele yenye sauti kubwa ya hitaji la matengenezo (matengenezo ya kilimo na mbinu bora itakayosaidia kujikimu kimaisha). [MH 193.3; HU Aya ya 36]

Hebu bora zifundishwe kwa watu wote walio tayari kujifunza. Ikiwa kuna ye yote ambaye hataki uzungumze nao juu ya mawazo haya ambayo ni ya hali ya juu, toa masomo yako kimyakimya. Boresha ardhi ya shamba lako mwenyewe. Zungumza na majirani zako pale unapoweza na yaache mavuno ya shamba lako yawe msemaji fasaha wa mbinu sahihi na bora za ukulima na lishe ya ardhi kuliko jambo lo lote ambalo ungeweza kulifanya. Onyesha kile kinachoweza kufanyika kwenye ardhi wakati inashughulikiwa na kufanyiwa kazi ipasavyo. [MH 193.4; HU Aya ya 37]

Umakini utolewe kuhusiana na kuanzisha tasnia/stadi mbalimbali ili familia maskini zijipatie kazi ya kufanya. Mafundi seremala, wahunzi, na kwa kweli kila mtu anayeelewa stadi fulani iliyo muhimu, anapaswa kuhisi kwamba ni jukumu lake kuwafundisha na kuwasaidia wale wasiojua na wasio na kazi. [MH 194.1; HU Aya ya 38]

Katika kutoa huduma kwa maskini, upo wigo mpana wa huduma kwa wanawake na wanaume pia. Mpishi stadi, mtunza-nyumba, mshona nguo, muuguzi—hakika msaada wa watu hawa wote unahitajika hapa. Familia maskini zifundishwe jinsi ya kupika, kutengeneza na kukarabati nguo zao wenyewe, jinsi ya kuuguza wale walio wagonjwa, jinsi ya kuitunza nyumba ipasavyo. Wavulana na wasichana wafundishwe kikamilifu baadhi ya shughuli na biashara muhimu au kazi. [MH 194.2; HU Aya ya 39]

Familia za Wamishonari

Familia za wamishonari (walei yaani familia zenye utume mioyoni mwao, ambazo zimebobeza stadi mbalimbali) zinahitajika kwenda kukaa mahali pasipokuwa na watu nje ya mji. Wakulima, wawezeshaji wa uchumi, wajenzi, na wale walio na ujuzi wa sanaa za ufundi mbalimbali, waende kwenye mashamba yaliyotelekezwa na kuboresha ardhi, kuanzisha vituo vya kujifunza stadi mbalimbali, wakiandaa nyumba zisizo na gharama kubwa kwa ajili yao wenyewe, na kuanza kuwasaidia majirani zao. [MH 194.3; HU Aya ya 40]

Maeneo ya asili yaliyparuza, maeneo ya porini, Mungu ameyafanya yavutie kwa kuweka mambo mazuri katika maumbilie haya yasiyopendeza machoni. Hii ndiyo kazi tuliyoitiwa kuifanya. Hata maeneo ya dunia yaliyo na majangwa, mahali ambapo kuonekana kwake machoni ni pabaya, yanaweza kuwa kama bustani ya Mungu. “Na katika siku hiyo viziwi watasikia Maneno ya hicho chuo, na macho ya vipofu yataona katika upofu na katika giza. Wanyenyekevu nao wataongeza furaha yao katika Bwana, na maskini katika wanadamu watafurahi katika Mtakatifu wa Israeli.” Isaya 29:18, 19. [MH 194.4; HU Aya ya 41]

Kwa maelekezo katika nyanja ya vitendo, mara nyingi twaweza kuwasaidia maskini kwa ufanisi zaidi. Kama ilivyo kawaida, wale ambao bado hawajafundishwa kufanya kazi, hawana ujuzi, uvumilivu, utunzaji wa fedha, kujikana nafsi na kujinyima. Hawajui jinsi ya kusimamia shughuli (shamba, kazi n.k). Mara nyingi kwa kukosa uangalifu na maamuzi sahihi wanapoteza yale yote yahusuyo uzalishaji bora ambayo yangezikimu familia zao katika kukidhi mahitaji muhimu na kuwapatia faraja ikiwa vitu hivi vingetumika kwa uangalifu na kujali/kusimamia matumizi. “Chakula kingi chapatikana kwa ukulima wa masikini; lakini viko viharibiwavyo kwasababu ya dhuluma.” Mithali 13:23. [MH 194.5; HU Aya ya 42]

Twaweza kuwapa maskini kwa njia ambayo itawadhuru, pale tunapowafundisha kuwa tegemezi. Elimu kama hiyo huhimiza ubinafsi na kutokuwa msaada ama kwa mtoaji au mpokeaji. Mara nyingi hupelekea uvivu,

ubadhirifu, na kutokuwa na kiasi. Hakuna mtu anayeweza kupata riziki yake mwenyewe ambaye ana haki ya kuwategemea watu wengine. Msemu “Ninaudai ulimwengu riziki yangu” ndani yake una maana ya uongo, ulaghai, na wizi. Ulimwengu hauna deni lo lote la mtu ambaye anaweza kufanya kazi na kujipatia riziki. [MH 195.1; HU Aya ya 43]

Upendo wa kweli huwasaidia watu ili waweze kujisaidia wenyewe. Mtu akija kwenye malango yetu na kutuomba chakula, tusimrudishe nyumbani kwake akiwa na njaa; umaskini wake waweza kuwa ni matokeo mabaya yaliyowahi kumkumba. Lakini wema wa kweli humaanisha zaidi ya kumpa vizawadi-zawadi tu. Inamaanisha nia ya kweli katika ustawi wa wengine. Twapaswa kutafuta namna ya kuelewa mahitaji ya maskini na wenye dhiki, na kisha kuwapa msaada ambao utawanufaisha kwa namna bora zaidi. Kutoa mawazo kama vile njozi, mashauri, wakati, na juhudi binafsi kunagharimu zaidi ya kutoa pesa tu. Lakini hii ndiyo sadaka ya kweli (ukiwapa viazi wafundishe pia kulima viazi). [MH 195.2; HU Aya ya 44]

Wale wanaofundishwa kujipatia kile wapokeacho watajifunza kwa dhiti kufanya mengi kutokana na hicho. Katika kujifunza kujitegemea, wanapata kile ambacho si tu kitawafanya wajitegemee, bali kitawawezesha kuwasaidia wengine pia. Fundisha umuhimu wa majukumu ya maisha kwa wale wanaochezea fursa zao. Waonyeshe kwamba dini ya Biblia kamwe haiwafanyi wanadamu kuwa wakaaji tu. Daima Yesu aliwahimiza watu kufanya kazi kwa bidii. “Mbona mmesimama hapa mchana kutwa bila kazi?” Na alimwambia mtu mvivu. “Ni lazima nifanye kazi ... maadamu ni mchana: usiku waja asipoweza mtu kufanya kazi.” Mathayo 20:6; Yohana 9:4. [MH 195.3; HU Aya ya 45]

Ni fursa ya watu wote kwenye maisha yao ya nyumbani, mila na desturi zao na utaratibu, kutoa ushuhuda kwa ulimwengu wa kile ambacho injili inaweza kukifanya kwa wale wanaoitii. Kristo alikuja katika ulimwengu wetu ili kutupa kielelezo cha vile tunavyoweza kuwa. Yeye hutarajia wafuasi Wake wawe vielelezo sahihi katika mahusiano yote ya maisha. Atamani mguso wa mbingu uonekane kwenye mambo yale yanayoonekana nje. [MH 196.1; HU Aya ya 46]

Nyumba na mazingira yetu wenyewe vinapaswa kuwa vielelezo vya msingi, zikifundisha mbinu za uboreshaji ili bidii ya kazi, usafi, ladha nzuri, na utakaswaji viweze kuchukua mahali pa uvivu, uchafu, uduni na machafuko. Kwa maisha na kielelezo vyetu twaweza kuwasaidia wengine kutambua kile ambacho kinachukiza katika tabia zao au mazingira yao, na kwa adabu na uungwana wa Kikristo twaweza kuhimiza uboreshaji. Tunapoonyesha kuwajali

au kuwapenda watu hawa, tutapata fursa ya kuwafundisha jinsi ya kutumia nguvu zao kwa njia bora zaidi. [MH 196.2; HU Aya ya 47]

Tumaini Na Moyo Mkuu

Hatuwezi kufanya cho chote bila kuwa na moyo mkuu na uvumilivu. Zungumza maneno ya tumaini na moyo wa ushujaa kwa maskini na watu waliokata tamaa. Ikihitajika, toa uthibitisho unaoonekana kwa macho wa kuwajali na kuwapenda kwa kuwasaidia wanapofika katika maeneo magumu au changamoto zinazowashinda kutatua. Wale ambao wamekuwa na hali nzuri kimaisha, au mafaniko mengi, hata na wao wakumbuke kwamba bado hukosea katika mambo mengi, na kwamba hata wao inawauma pale makosa yao yanapobainishwa na kuwekewa mbele yao mfano mzuri wa yale wanayopaswa kuwa. Kumbuka kwamba wema unatatimiza mambo makuu zaidi kuliko kuwakemea au kuwakosoa watu. Unapojaribu kuwafundisha watu, waache waone kwamba wewe unatamani wafikie viwango vya juu zaidi, na kwamba wewe upo tayari kuwapa msaada ili wafikie hapo. Ikiwa katika baadhi ya mambo watu hawa wanashindwa, usiwe mwepesi kuwalaumu. [MH 196.3; HU Aya ya 48]

Unyenyekevu, kujinyima, kujikana nafsi, jinsi ya kutunza pesa vyema na kuepukana na ubaradhifu, ni masomo muhimu sana ambayo watu maskini wanapaswa kujifunza, japokuwa mara nyingi huyaona kuwa ni magumu na hawapendi kuyakaribisha kwa moyo mkunjufu. Jinsi ulimwengu ulivyo, na roho yake husisimua watu kila mara na kukuza kiburi, kupenda kujionyesha, kujifurahisha nafsi, upotovu, na uvivu. Maovu haya huleta maelfu kwenye umaskini na kuzuia maelfu zaidi kutoka kwenye unyonge, shida na udhaifu. Wakristo wanapaswa kuwatia moyo maskini kupinga ushawishi wa namna hii. [MH 196.4; HU Aya ya 49]

Yesu alikuja katika ulimwengu huu kwa unyenyekevu. Alizaliwa katika mazingira ya ufukara. Mkuu wa enzi ya mbinguni, Mfalme wa utukufu, Amiri jeshi wa malaika wote, Alijinyenyekeza na kuukubali ubinadamu, na kisha akachagua maisha ya ufukara, kudhalilishwa na unyonge. Hakuwa na fursa ambazo maskini walizikosa. Taabu, shida, na ufukara vilikuwa sehemu ya uzoefu Wake wa kila siku. “Mbweha wana mapango,” Alisema, “na ndege wa angani wana viota; lakini Mwana wa Adamu hana pa kulaza kichwa Chake.” Luka 9:58. [MH 197.1; HU Aya ya 50]

Yesu hakutafuta kusifiwa, kuthaminiwa, kushabikiwa au kupigiwa makofi na wanadamu. Hakuamrisha jeshi lo lote duniani. Hakutawala ufalme wo wote hapa duniani. Hakujipendekeza kwa matajiri na waheshimiwa wa ulimwengu

huu. Hakudai cheo miongoni mwa viongozi wa taifa. Alikaa miongoni mwa watu wa hali ya chini. Alipuuza tofauti za bandia/feki zilizokuwepo katika jamii. Yeye hakutoa umakini wo wote maalumu, au kujipendekeza kwa watu waliotoka katika koo za watu wenye nyadhifa za juu, watu wenye mali, talanta, elimu, na vyeo vya juu. [MH 197.2; HU Aya ya 51]

Alikuwa Mfalme wa mbinguni, lakini hakuwachagua wanafunzi Wake kutoka miongoni mwa wanasheria wasomi, watawala, waandishi, au Mafarisayo. Watu kama hawa aliwaacha, kwa sababu walijivunia elimu na vyeo vyao. Walikuwa wametekwa na mila zao na ushirikina. Yeye aliyeweza kusoma mioyo yote, alichagua wavuvi wanyenyekevu waliokuwa tayari kufundishwa na kujifunza. Alikula pamoja na watoza ushuru na watu wenye dhambi, na kuchangamana na watu wa kawaida, sio ili kuwa kama wao kiulimwengu, bali kwa kanuni na kuwa kielelezo sahihi kwao Yeye aweze kuwainua kutoka katika udunia na unyonge wao. [MH 197.3; HU Aya ya 52]

Yesu alitaka kurekebisha viwango vya ulimwengu visivyofaa kuipima thamani ya wanadamu. Alichukua nafasi Yake pamoja na maskini, ili aweze kuondoa unyanyapaa ambao ulimwengu ulikuwa umeuhusianisha na umaskini. Ndani ya umaskini, Yeye ameondoa milele aibu na dharau, kwa kuwabariki maskini, warithi wa ufalme wa Mungu. Naye atuelekeza hata leo, kwenye njia aliyoikanyaga, akisema, “Mtu yeyote akitaka kunifuata, na ajikane mwenyewe, ajitwike msalaba wake kila siku, na anifuata Mimi.” Kifungu cha 23. [MH 197.4; HU Aya ya 53]

Watendakazi Wakristo wanapaswa kukutana na watu pale walipo, na kuwaelimisha, sio kwa majivuno, bali kwa kujenga tabia. Wafundishe jinsi Kristo alivyofanya kazi na alivyojikana nafsi Yake Mwenyewe. Wasaidie kujifunza kutoka Kwake masomo ya kujikana nafsi, kujinyima na kujitoa kikamilifu. Wafundishe wajihadhari na kuendekeza masuala ya kufuata mitindo. Maisha ni ya thamani sana, nayo yamesheheni majukumu mazito, na matakatifu, na hivyo hayawezi kupotezwa katika kujifurahisha nafsi au kupenda ubinafsi na uchoyo. [MH 198.1; HU Aya ya 54]

Mambo Bora Zaidi Maishani

Waume kwa wake wengi hawajaanza kikamilifu kuelewa lengo kuu la maisha haya. Wanavutiwa kirahisi na vitu vinavyong’aa machoni na wanapenda maonyesho. Wana matamania ya ukuu wa dunia hii. Malengo makuu na ya kweli ya maisha yamehatarishwa kwa matamania yao ya ukuu. Mambo bora na muhimu zaidi maishani—unyenyekevu, uaminifu, ukweli, ukamilifu/usafi wa moyo, uadilifu—hayawezi kununuliwa au kuuzwa kwa

fedha. Mambo haya hutolewa bure kwa mwenye elimu kama kwa yule asiye na elimu, kwa mtendakazi wa hali ya chini kama kwa mtawala anayeheshimiwa. Kwa maana Mungu ametoa kwa kila mtu raha inayoweza kufurahiwa na tajiri na maskini vilevile—furaha ipatikanayo katika kupalilia na kukuza usafi wa mawazo na kutokuwa na ubinafsi katika matendo yetu, furaha itokanayo na kunena maneno ya huruma na kutenda matendo ya ukarimu. Toka kwa wale wanaotumika hivyo, nuru ya Kristo hung'aa ili kuangazia maisha yaliyotiwa giza na kiza. [MH 198.2; HU Aya ya 55]

Tuwasaidiapo maskini katika mahitaji yao ya kimwili, daima tuzingatie mahitaji yao ya kiroho. Tufanye maisha yetu wenyewe yashuhudie juu ya uwezo wa uangalizi wa Mwokozi. Tufanye tabia zetu zidhihirishe kiwango cha juu ambacho watu wote wanaweza kukifikia. Fundisha injili katika vielelezo rahisi. Fanya kila kitu unachotakiwa kufanya kiwe somo katika kujenga tabia. [MH 198.3; HU Aya ya 56]

Katika mzunguko duni wa kazi ngumu za maisha, watu walio dhaifu sana, na wasiojulikana kabisa, wanaweza kuwa watendakazi pamoja na Mungu na kujipatia faraja kwa uwepo Wake na neema Yake idumishayo. Hawapaswi kujichosha wenyewe kwa mahangaiko mengi, wasiwasi na fadhaa zisizo za lazima. Wafanye kazi siku baada ya siku, wakitimiza kwa uaminifu kazi ambayo majaliwa ya Mungu huwakabidhi, na Yeye anaahidi kwamba atawatunza. Asema: [MH 199.1; HU Aya ya 57]

“Msijisumbue kwa neno lolote; bali katika kila neno kwa kusali na kuomba, pamoja na kushukuru, haja zenu na zijulikane na Mungu.” “Na amani ya Mungu, ipitayo akili zote, itawahifadhi mioyo yenu na nia zenu katika Kristo Yesu.” Wafilipi 4:6; 4:7. [MH 199.2; HU Aya ya 58]

Uangalizi wa Bwana u juu ya viumbe Vyake vyote. Yeye awapenda wote pasipo ubaguzi, isipokuwa ana huruma zaidi kwa wale ambao wameitwa kubeba majukumu yenye mizigo mizito zaidi maishaini kuliko wengine. Watoto wa Mungu sharti wakutane na majaribu na mambo magumu. Lakini wanapaswa kupokea fungu lao hili kwa moyo mkunjufu, wakikumbuka kwamba kwa yale yote ambayo ulimwengu huu umepuuza kuwapa, Mungu Mwenyewe atalijaza hilo pengo kwa upendeleo Wake ulio bora zaidi. [MH 199.3; HU Aya ya 59]

Ni pale tunapopitia katika maeneo magumu ndipo Yeye hudhihirisha nguvu na hekima Yake katika kujibu maombi yetu ya kinyenyekevu. Tuaminini na kuwa na moyo mkuu kabisa ndani Yake kwamba Yeye ni Mungu asikiaye na kujibu maombi. Atajidhihirisha kwako kama Yule ambaye ni msaada hakika

katika kila hitaji. Yeye aliyemwumba mtu, aliyempa uwezo wake wa ajabu kimwili, kiakili, na kiroho, hakika hatamnyima mwanadamu kile ambacho ni cha lazima kudumisha uhai ambao ametupatia Yeye Mwenyewe. Yeye aliyetupatia Neno Lake—majani ya mti wa uzima—hatazuia maarifa ya namna ya kuwahudumia watoto Wake wahitaji. [MH 199.4; HU Aya ya 60]

Hekima yawezaje kupatikana kwa yeye ashikaye jembe la plau na kuwaongoza ng'ombe ili walime shamba? Kwa kuitafuta kama fedha, na kuisaka kama hazina iliyositirika. “Kwa maana Mungu wake anamwagiza vizuri, na kumfundisha.” Isaya 28:26. “Hayo nayo yatoka kwa BWANA wa majeshi, mwenye shauri la ajabu, apitaye wote kwa hekima Yake.” Mstari wa 29, [MH 199.5; HU Aya ya 61]

Yeye aliyewafundisha Adamu na Hawa namna ya kuitunza bustani ya Edeni, leo atamani kuwafundisha wanadamu. Kuna hekima kwake yeye aliendeshaye jembe la plau na kupanda mbegu. Watu wanaomwamini na kumtii, Yeye atafungua njia mbele yao ili waweze kusonga mbele. Na wasonge mbele kwa ujasiri na moyo mkuu, wakimtumaini Yeye kuwapatia mahitaji yao kwa kadiri ya utajiri na wema Wake. [MH 200.1; HU Aya ya 62]

Yeye aliyeulisha umati wa watu kwa mikate mitano na samaki wawili wadogo, leo pia anaweza kutupatia matunda ya jasho la kujishughulisha kwetu. Yeye aliyewaambia wavuvi wa Galilaya, “Tupeni nyavu zenu na kuvua samaki,” na ambaye walipotii, alizijaza nyavu zao mpaka zikachanika, atamani watu Wake waone katika hili uthibitisho wa yale ambayo atawafanyia hivi leo. Mungu Yule Yule ambaye kule jangwani aliwapa wana wa Israeli Mana kutoka mbinguni bado Yu hai na anatawala. Atawaongoza watu Wake na kuwapa stadi, ujuzi na maarifa katika kazi walizoitiwa kufanya. Atawapa hekima wale wanaojitahidi kufanya wajibu wao kwa umakini na kwa akili. Yeye amilikiye dunia ni tajiri wa rasilimali, na atabariki kila mtu anayetafuta kuwabariki watu wengine. [MH 200.2; HU Aya ya 63]

Twahitaji kutazama juu mbinguni kwa imani. Hatupaswi kukatishwa tamaa pale tunaposhindwa, wala hatupaswi kuvunjika moyo kwa kwa sababu ya kucheleweshwa. Twapaswa kufanya kazi kwa uchangamfu, tumaini, na moyo wa shukrani, tukiamini kwamba dunia hii ina hazina nyingi ndani mwake kwa ajili ya mtendakazi mwaminifu kuzikusanya, akiba hii yenye utajiri kuliko dhahabu au fedha. Milima na miinuko huwa inabadilika-badilika; dunia huchakaa kama vazi; lakini baraka za Mungu, ambazo Yeye huwaandalia watu Wake na kuzitandaza kwenye meza jangwani, hazitakoma kamwe. [MH 200.3; HU Aya ya 64]

SURA YA 13

MASKINI WASIOJIWEZA

Yote yajapofanywa yawezayo kufanywa katika kuwasaidia maskini ili waweze kujisaidia wenyewe, bado kuna wajane na yatima, wazee, wasiojiweza, na wagonjwa, wanaohitaji huruma na uangalizi wetu. Hawa hawapaswi kupuuziwa kamwe. Wamekabidhiwa kwetu na Mungu Mwenyewe, ambaye ametufanya tuwe wasimamizi na mawakili Wake ili tuwaonyeshe huruma, upendo, na ukarimu. [MH 201.1; HU Aya ya 1]

Kaya/Jamaa Ya Watu Wa Imani

“Kwa hiyo kadiri tupatavyo nafasi na tuwatendee watu wote mema, na hasa jamaa ya waaminio.” Wagalatia 6:10. [MH 201.2; HU Aya ya 2]

Kwa namna ya pekee, Kristo ameweka juu ya kanisa Lake wajibu wa kuwatunza wahitaji walio miongoni mwa washiriki wa kanisa. Amewaruhusu maskini Wake kuwa ndani ya kila kanisa. Daima wanapaswa kuwa kati yetu, Naye huwapa washiriki wa kanisa jukumu binafsi la kuwatunza. [MH 201.3; HU Aya ya 3]

Kwa jinsi ndugu wa familia za kawaida tunavyojaliana sisi kwa sisi, tukiwahudumia wagonjwa, kuwategemeza walio dhaifu, kufundisha wasio na elimu, kuwafundisha stadi kwa vitendo watu wasio na uzoefu, ndivyo “nyumba ya imani” inavyopasa kuwatunza wahitaji na wale wasiojiweza. Majukumu haya hayapaswi kuwekewa visingizio vya namna yo yote. [MH 201.4; HU Aya ya 4]

Wajane na Yatima

Mjane na yatima ndiyo lengo kuu la utunzaji maalum wa Bwana. [MH 202.1; HU Aya ya 5]

“Baba wa yatima na mwamuzi wa wajane, Mungu katika kao Lake takatifu.” [MH 202.2; HU Aya ya 6]

“Kwa sababu Muumba wako ni mume wako; Bwana wa majeshi ndilo Jina Lake; na Mtakatifu wa Israeli Ndiye Mkombozi wako; Yeye ataitwa Mungu wa dunia yote.” [MH 202.3; HU Aya ya 7]

“Waache watoto wako wasio na baba, Mimi nitawahifadhi hai, na wajane wako na wanitumaini Mimi.” Zaburi 68:5; Isaya 54:5; Yeremia 49:11. [MH 202.4; HU Aya ya 8]

Akina baba wengi, wanapofariki, na kutengana na wapendwa wao, wanapumzika kwa imani juu ya ahadi ya Mungu ya kuitunza familia yao. Bwana huwapa wajane na yatima mahitaji yao, sio kwa kufanya muujiza wa kudondosha mana kutoka mbinguni, si kwa kuwatumia kunguru kuwaletea chakula; bali kwa muujiza wa kufukuza ubinafsi kwenye mioyo ya wanadamu, na kufungua chemchemi za upendo kama wa Kristo mioyoni mwao. Wenye dhiki na waomboleza, Yeye huwakabidhi kwa wafuasi Wake kama amana yenye thamani. Wana mengi wanayoyahitaji toka kwetu. [MH 202.5; HU Aya ya 9]

Katika nyumba zilizojava mahitaji muhimu ya maisha, katika magunia na maghala yaliyosheheni mavuno tele ya mashambani, katika mabohari yaliyojaa bidhaa za nguo, na vyumba vilivyohifadhi dhahabu na fedha, Mungu amejalia mali hizo kuwa riziki ya wahitaji hawa. Atuita tuwe njia ya ukarimu Wake. [MH 202.6; HU Aya ya 10]

Akina mama wengi wajane walio na watoto wasio na baba wanajitahidi kwa ujasiri kubeba mzigo wao kama baba na kama mama, wakijitaabisha kupitavyo uwezo wao, ili kusudi waweze kuishi pamoja na watoto wao na kuweza kuwapatia mahitaji yao. Wanao wakati mchache kwa ajili ya kuwafundisha watoto wao nadharia na elimu ya vitendo, wanayo fursa ndogo ya kuwafunika kwa mivuto ambayo ingeangazia maisha yao. Wanahitaji kutiwa moyo, kuhurumiwa, na kusaidiwa hakika. [MH 203.1; HU Aya ya 11]

Mungu atuita tuwakimu watoto hawa kwa kadiri tuwezavyo, matunzo yanayochukua nafasi ya malezi ya baba. Badala ya kukaa kando, huku ukilalamika juu ya makosa yao, na matatizo ambayo yanaweza kuonekana machoni petu, wasaidie watoto hawa kwa kila njia iwezekanayo. Tafuta jinsi ya kumsaidia mama huyu aliyechoka kwa masumbufu ya ujane. Mpunguzie mama huyu mizigo yake. [MH 203.2; HU Aya ya 12]

Aidha kuna watoto wengi ambao wamekosa kabisa malezi ya wazazi na mvuto wa nyumba ya Kikristo unaosaidia katika utii wa watoto. Hebu Wakristo wafungue mioyo na nyumba zao kwa watoto hawa wasio na msaada. Kazi ambayo Mungu amewakabidhi watu kama wajibu binafsi haipaswi kukabidhiwa kwenye taasisi fulani inayosaidia watu au kuachwa iangukie kwenye hisani za ulimwengu. Ikiwa watoto hawa hawana ndugu au jamaa wanaoweza kuwaangalia, washiriki wa kanisa wawapatie watoto hawa makazi. Yeye aliyetuumba alituamuru tufungamane kindugu, na kwa hivyo maumbile ya mtoto (*kimwili, kiakili na kiroho*) hukuzwa vyema katika mazingira ya upendo kwenye nyumba ya Kikristo. [MH 203.3; HU Aya ya 13]

Wengi ambao hawana watoto wao wenyewe wangeweza kufanya kazi njema katika kutunza watoto wa wengine. Badala ya kutoa umakini wao kwa wanyama wapendwao (paka na mbwa), kuwapenda sana hawa wanyama wasio na uwezo wa kunena (utashi), hebu waelekeze umakini wao kwa hawa watoto wadogo, ambao tabia zao zaweza kufuatana natabia ya Mungu. Wapende washiriki wasio na makazi miongoni mwetu. Angalia ni watoto wangapi kati ya hawa unaoweza kuwalea katika malezi na maonyo ya Bwana. Wengi wamenufaishwa sana kwa kufanya hivi. [MH 203.4; HU Aya ya 14]

Wazee

Wazee pia wanahitaji uangalizi unaonufaisha wa kifamilia. Watu hawa wakiwa katika nyumba za wapendwa katika Kristo wanaweza kufidia hasara ya kupoteza nyumba zao wenyewe kwa ajili ya uzee. Wanapotiwa moyo kushiriki katika masuala na shughuli za familia hiyo, itawasaidia kuhisi kwamba umaana wao haujakoma. Wafanye wazee wahisi kuwa msaada wao unathaminiwa, kwamba bado wana mambo ya kufanya katika kuhudumia wengine, na hili litawachangamsha mioyo yao nao watayapenda tena maisha yao. [MH 204.1; HU Aya ya 15]

Kwa kadiri inavyowezekana wale ambao vichwa vyao vimekuwa vyeupe kwa mvi na hatua za miguu yao kuzidi kupungua waonyesheni kuwa wanaelekea kupumzika usingizi wa mauti, hivyo wabaki miongoni mwa marafiki na watu wanaowafahamu. Waabudu miongoni mwa wale ambao wamewajua na kuwapenda katika maisha yao. Watunzeni kwa mikono mikarimu na yenye upendo. [MH 204.2; HU Aya ya 16]

Ni fursa ya washiriki wa kila familia kuhudumia jamaa zao wenyewe, pindi inapowezekana kufanya hivyo. Jambo hili lisipowezekana, kazi hii ni ya kanisa, na inapaswa kupokelewa kama fursa na kama jukumu la kanisa. Wote wenye roho ya Kristo watakuwa na huruma kwa wale walio dhaifu na wazee. [MH 204.3; HU Aya ya 17]

Uwepo wa mmoja wa wazee hawa wasiojiweza majumbani mwetu, ni fursa ya thamani ya kushirikiana na Kristo katika huduma Yake ya rehema na kukuza sifa za tabia kama Yake. Upo mbaraka mkubwa kwenye mahusiano kati ya wazee na vijana. Vijana wanaweza kuchangamsha mioyo na maisha ya wazee. Wale ambao maisha yao yanadhoofika wanahitaji kunufaika kwa kuwa karibu na roho ya matumaini na uchangamfu wa vijana. Na vijana kwa upande wao wanaweza kunufaika na hekima na uzoefu wa wazee. Na zaidi ya yote, vijana wanahitaji kujifunza somo la huduma isiyo na ubinafsi. Uwepo wa mtu anayehitaji huruma na uvumilivu na upendo wa kujitoa watakuwa mbaraka wa

thamani isiyo na kifani kwenye nyumba nyingi. Kutaburudisha na kustaarabisha maisha ya nyumbani, na kisha kuvuta tabia hizo kama za Kristo za wazee na vijana ambazo zingewafanya wawe na uzuri kama wa Bwana na kuwa matajiri katika hazina ya mbinguni isiyoharibika. [MH 204.4; HU Aya ya 18]

Kipimo Cha Tabia

“Maana sikuzote mnao maskini pamoja nanyi, na kila mpendapo mwaweza kuwatendea mema; lakini Mimi hamnami sikuzote..” "Dini iliyo safi, isiyo na taka mbele za Mungu Baba ni hii, Kwenda kuwatazama yatima na wajane katika dhiki yao, na kujilinda na dunia pasipo mawaa." Marko 14:7; Yakobo 1:27. [MH 205.1; HU Aya ya 19]

Kwa kuwaweka watu wanyonge na masikini miongoni mwetu ili wategemee matunzo kutoka kwetu, Kristo awapima wale wanaodai kuwa wafuasi Wake. Kwa upendo wetu na kuwahudumia watoto Wake wenye mahitaji, twathibitisha ukweli wa upendo wetu Kwake. Kuwapuuza watu hawa ni kujitangaza kwamba sisi tu wanafunzi waongo (bandia), wasiopatana na Kristo na pendo Lake. [MH 205.2; HU Aya ya 20]

Ikiwa yote ambayo yangeweza kufanyika yangeweza kufanywa katika kuwapatia watoto yatima makazi kwenye familia fulani, bado kungekuwa na watoto waliobakia ambao wanahitaji malezi na matunzo. Wengi wa watoto hawa wamerithi uovu kutoka kwa wazazi wao. Wanaonekana wasiofaa, wasiovutia, waliopotoka, lakini wamenunuliwa kwa damu ya Kristo, na machoni Pake Yeye, watoto hawa ni wa thamani sawa na watoto wetu tuliowazaa wenyewe. Ikiwa mkono wa msaada hautawafikia, basi watakulia katika ujinga na kutumbukia katika uovu na uhalifu. Wengi wa watoto hawa wangeweza kuokolewa kupitia kazi ya nyumba za umma za watoto yatima zinazoendeshwa na serikali au mashirika binafsi.....

Mfano:

Reach Internationaal ya Jasmine na Jacob wa Michigan, ina watoto yatima 26,000 duniani, katika nchi 38, kituo chao cha kwanza kilikuwa kule Rwanda mwaka 1975. Hawa walikuwa wakipenda watoto na kuwiwa kufanya kitu. Tulipoenda nao kule Bunere Majita Tanzania, katika mkakati wa kuanzisha kituo huko Mara Konferensi, waliuliza maswali kadhaa kwa Mchungaji Machage, Makoye, Fue na Kajula. Walipewa ekari 54 kwa ajili ya kilimo na mengineyo. Wakasema kituo kitaitwa Lake Victoria children Village, na watafute baba na mama walezi

watakaolea watoto 10 kwenye kila nyumba ili wakae katika mkao wa familia, ndipo wakajenga nyumba hiyo, na shule ya msingi na sekondari yenye masomo ya kawaida na mafunzo ya Biblia). [MH 205.3; HU Aya ya 21]

Taasisi kama hizo, ili ziwe na ufanisi zaidi katika huduma hii, zinapaswa ziige mpangilio ulivyo wa nyumba ya Kikristo. Badala ya kuwa na miundombinu mikubwa au majumba makubw, na kuongeza idadi kubwa ya watoto pamoja, kuwe na taasisi ndogo-ndogo katika maeneo tofautitofauti. Badala ya kuwa ndani au karibu na mjini, nyumba hizi za kutunza watoto, ziwe mahambani penye ardhi kubwa ambayo itasaidia katika kilimo na kisha watoto hawa wanaweza kukutana kwa ukaribu na uumbaji/asili na kujipatia manufaa ya mafunzo stadi na kuwa hodari katika bidii ya kazi. [MH 205.4; HU Aya ya 22]

Wale wanaosimamia nyumba hizi wanapaswa kuwa wanaume na wanawake wenye mioyo yenye ukarimu, walioelimika na wenye kujitoa kikamilifu; wanaume na wanawake wanaofanya kazi kwa ajili ya upendo wao kwa Kristo na wawafundishao watoto hawa kwa ajili ya Mungu. Chini ya uangalizi huu watoto wengi wasio na makazi na waliotelekezwa wazururao wanaweza kutayarishwa kuwa washiriki wenye kuinufaisha jamii, na wao wenyewe kumletea Kristo heshima, na hata kwa upande wao kuwasaidia watu wengine wenye mahitaji. [MH 206.1; HU Aya ya 23]

Wengi hudharau mambo yahusuyo uchumi, wakichanganya jambo hili na ubahili na kuishi maisha ya kujibana/kujiminya sana. Lakini kuwa mchumi au mtu anayejali uchumi, kunahusiana sana na ukarimu kwa namna iliyo pana sana. Hakika, usipojali uchumi, yaani ukiwa mtu mfujaji, huwezi kuwa na ukarimu wa kweli. Twapaswa kutunza vitu au mali, ili tuwe na kitu cha kutoa kwa watu. [MH 206.2; HU Aya ya 24]

Hakuna mtu anayeweza kuwa mkarimu kwelikweli, bila kujinyima. Ni kwa kuishi maisha ya unyenyekevu, kujinyima, na kuangalia mambo ya uchumi kwa karibu ndipo tunaweza kutimiza kazi tuliyopewa, kama wawakilishi wa Kristo. Kiburi na tamaa za dunia lazima viondolewe mioyoni mwetu. Kanuni ya kutokuwa na ubinafsi iliyofunuliwa katika maisha ya Kristo inapaswa kudhihirishwa katika kazi zetu zote. Kwenye kuta za nyumba zetu, picha, fanicha na vyombo, hatuna budi kusoma maneno haya, “Walete maskini waliotupwa nje, nyumbani kwako.” Kwenye kabati zetu za nguo twapaswa kuona maneno haya yakiwa yameandikwa, kama kwa kidole cha Mungu, “Wavikeni walio uchi.” Katika chumba cha kulia chakula, juu ya meza

iliyosheheni chakula kingi, twapaswa kuona maandishi haya, “Je, siyo kuwagawia wenye njaa chakula chako?” Isaya 58:7. [MH 206.3; HU Aya ya 25]

Milango elfu moja ya kunufaisha iko wazi mbele yetu. Mara nyingi huwa tunasikitika juu ya rasilimali chache tulizo nazo, lakini kama Wakristo wangelikuwa na bidii, basi wangeweza kuongeza rasilimali zao mara elfu. Ni ubinafsi, kujifurahisha wenyewe, na kujiendekeza ndio hufunga njia ya kuwa watu wa faida au kuwa watu wa kunufaisha wengine. [MH 206.4; HU Aya ya 26]

Ni kiasi kikubwa kiasi gani cha pesa ambacho kinatumiwa kwa ajili ya vitu ambavyo ni sanamu au miungu tu, vitu ambavyo hushughulisha sana akili na muda na nguvu, ambavyo vinapaswa kutumiwa kwa matumizi makuu zaidi! Ni pesa kiasi gani hupotezwa kwa nyumba na samani za bei ghali, kwa ajili ya anasa binafsi, vyakula vya anasa na visivyofaa, na anasa ziumizazo! Ni kiasi gani cha fedha kinachotapanywa kwa ajili ya kununua zawadi ambazo hazimnufaishi mtu yeyote! Kwa mambo ambayo hayana ulazima, na ambayo mara nyingi hudhuru, wale wanaodai kuwa ni Wakristo leo hutumia vingi, na mara nyingi, zaidi kwa ajili yao wenyewe, kuliko ambavyo wanatumia katika kutafuta kuokoa roho kutoka kwa yule mjaribu. [MH 207.1; HU Aya ya 27]

Wengi wanaodai kuwa Wakristo hutumia pesa nyingi sana katika mavazi kiasi kwamba hawabakizi cho chote kwa ajili ya mahitaji ya wengine. Wanafikiria kuwa ni lazima wawe na mapambo na mavazi ya gharama, bila kujali mahitaji ya wale ambao wanahangaika kujipatia hata mavazi ya kawaida, yenye gharama ndogo, na ambayo ni ya lazima kwa kila mwanadamu. [MH 207.2; HU Aya ya 28]

Dada zangu, kama mngefanya mtindo wenu wa kuvaa upatane na sheria zilizotolewa katika Biblia, mtakuwa na fedha nyingi za kuwasaidia dada zenu maskini zaidi. Siyo tu mtakuwa na fedha, lakini pia muda. Mara nyingi muda ndiyo unahitajika zaidi. Kuna wengi ambao unaweza kuwasaidia kwa mashauri, busara na ujuzi wako. Waonyeshe wengine jinsi ya kuvaa kawaida na bado mavazi yao yawe na mwonekano mzuri. Wanawake wengi hukaa mbali na nyumba ya Mungu kwa sababu mavazi yao ni machakavu, yasiyositiri vizuri yanatofautiana sana na mavazi ya wengine. Watu wengi wenye roho ndogo huweka mioyoni mwao hisia za uchungu kwa ajili ya utofauti huo. Na kwa sababu hiyo wengi huongozwa kutilia shaka uhalisi wa dini na kuifanya mioyo yao kuwa migumu dhidi ya injili. [MH 207.3; HU Aya ya 29]

Kristo atuagiza, “Kusanyeni vipande vilivyosalia, kisipotee chochote.” Ingawa maelfu wanaangamia kila siku kutokana na njaa, umwagaji damu,

moto, na tauni/magonjwa, ni jukumu la kila ajipendaye nafsini mwake kuona kwamba hakuna kitu kinachosazwa na kutupwa, kwamba hakuna kitu kinachotumiwa bila sababu, ambacho kinaweza kumnufaisha mwanadamu mwingine. [MH 207.4; HU Aya ya 30]

Ni makosa kupoteza muda wetu, ni makosa kupoteza mawazo yetu. Twapoteza kila wasaa tunaoutumia ikiwa twajifurahisha wenyewe. Ikiwa kila wakati ungethaminiwa na kutumiwa ipasavyo, lazima kungekuwa na wakati wa kila kitu tunachohitaji kufanya kwa ajili yetu wenyewe au kwaajili ya ulimwengu. Kwenye matumizi ya fedha, katika matumizi ya muda, nguvu, na fursa, kila Mkristo amwangelie Mungu kwa ajili ya mwongozo. “Lakini mtu wa kwenu akipungukiwa na hekima, na aombe dua kwa Mungu, awapaye wote, kwa ukarimu, wala hakemei; Naye atapewa.” Yakobo 1:5. [MH 208.1; HU Aya ya 31]

“Wapeni watu vitu, nanyi mtapewa”

“Tendeni mema, na kukopesha msitumaini kupata malipo, na thawabu yenu itakuwa nyingi; nanyi mtakuwa wana wa Aliye juu, kwa kuwa Yeye ni mwema kwa wasiomshukuru, na waovu.” Luka 6:35. [MH 208.2; HU Aya ya 32]

“Afichaye macho yake atakuwa na laana nyingi; bali “Mwenye kuwagawia maskini hatahitaji kitu;.” Mithali 28:27. [MH 208.3; HU Aya ya 33]

“Wapeni watu vitu, nanyi mtapewa; kipimo cha kujaa na kushindiliwa, na kusukwa-sukwa hata kumwagika, ndicho watu watakachowapa vifuani mwenu. Kwa kuwa kipimo kile kile mpimacho ndicho mtakachopimiwa.” Luka 6:38. [MH 208.4; HU Aya ya 34]

SEHEMU YA 4—UANGALIZI WA WAGONJWA

“Wataweka mikono juu ya wagonjwa, nao watapata afya.”

SURA YA 15

KATIKA CHUMBA CHA WAGONJWA

Wale wanaohudumia wagonjwa ni sharti waelewe umuhimu wa kuzingatia kwa umakini sheria za afya. Hakuna mahali ambapo utii wa sheria hizi ni wa muhimu zaidi kama kwenye chumba cha mgonjwa. Hakuna mahali po pote kama hapa ambapo mambo mengi sana hutegemea uaminifu wa wahudumu katika mambo madogo-madogo. Ugonjwa ujaopofikia katika hali mbaya (mithili ya kuwa mahututi), uzembe mdogo, kupuuzia kidogo tu mahitaji maalum au hatari ya mgonjwa, kumwonyesha hofu mgonjwa, msisimko au maudhi, au hata kukosa huruma, vyaweza kugeuza mizani ambayo inaamua uhai na kifo cha mtu anayeugua, na kusababisha mauti ambapo vinginevyo angepona. [MH 219.1; HU Aya ya 1]

Ufanisi wa muuguzi kwa kiwango kikubwa hutegemea nguvu zake za kimwili. Kadiri afya yake ilivyo bora, ndivyo atakavyoweza kuvumilia usumbufu wa kuwahudumia wagonjwa, na ndivyo anavyoweza kutekeleza majukumu yake kwa mafanikio zaidi. Wale wanaofanya uangalizi wa wagonjwa wanapaswa kuzingatia mlo, usafi, hewa safi, na mazoezi. Mambo hayo hayo wakiyazingatia wanafamilia wa mgonjwa kutawawezesha kustahimili mizigo ya ziada inayoletwa juu yao, na itasaidia kuwaepusha na magonjwa. [MH 219.2; HU Aya ya 2]

Pale ambapo ugonjwa umefikia hatua mbaya sana, ukihitaji huduma ya muuguzi usiku na mchana, kazi hii igawanwe na angalau wauguzi wawili mahiri, ili kwamba kila mmoja apate fursa ya kupumzika na kufanya mazoezi katika mahali pa wazi. Jambo hili ni muhimu hasa katika mazingira ambayo ni vigumu kupata hewa safi katika chumba cha wagonjwa. Kwa kutotambua umuhimu wa hewa safi, sehemu ipitishayo hewa wakati mwingine huzuiwa kwa kutokuwa na madirisha au matundu ya kuingiza hewa toka nje, na maisha ya mgonjwa na mhudumu aghalabu huwa hatarini. [MH 220.1; HU Aya ya 3]

Tahadhari zinazofaa zikizingatiwa, magonjwa yasiyoambukiza hayatoathiri wengine. Mazoea yawe sahihi, na kwa usafi na kuruhusu sehemu za jengo kupitisha hewa, chumba cha wagonjwa kiwekwe mbali na vitu vinavyoweza kuwa na athari kiafya. Kwa mazingira na hali kama hivyo, kuna uwezekano mkubwa zaidi wa mgonjwa kupona, na mara nyingi si wahudumu wa mgonjwa wala wanafamilia watakaoambukizwa na ugonjwa huo. [MH 220.2; HU Aya ya 4]

Mwanga Wa Jua, Kuruhusu Hewa, Na Jotoridi

Ili kumweka mgonjwa katika mazingira mazuri zaidi ya kupona, chumba anachoishi kinapaswa kuwa kikubwa, chenye mwanga wa jua, kinachochangamsha, pamoja na uwepo wa sehemu zinazoruhusu hewa ya kutosha. Kile chumba ndani ya nyumba ambacho kinakidhi vigezo hivi vyema ndio kinapaswa kutengwa kama chumba cha wagonjwa. Nyumba nyingi hazina sehemu zenye kupitisha hewa ya kutosha, na kukifanya kifae inakuwa vigumu; lakini kila jitihada iwezekanayo na ifanywe katika kukipanga chumba cha wagonjwa kwa namna ambayo hewa safi itaweza kuingia, usiku na mchana. [MH 220.3; HU Aya ya 5]

Kwa kadiri inavyowezekana urari wa joto katika chumba cha mgonjwa usibadilike-badilike. Kipima joto kitumiwe kuhakikisha joto ni lile lifaalo. Wale wanaomtunza wagonjwa, ambao aghalabu hunyimwa usingizi au kuamshwa usiku ili kumhudumia mgonjwa, wana uwezekano wa kuhisi baridi kali mwilini na wasiweze kuwa waamuzi wazuri wa hali ya jotoridi ifaayo. [MH 221.1; HU Aya ya 6]

Lishe

Sehemu muhimu ya jukumu la muuguzi ni umakini wa lishe ya mgonjwa. Mgonjwa asiruhusiwe kuteseka au kudhoofika kwa kukosa lishe, wala uwezo wa mfumo wake wa mmeng'enywa haupaswi kulemewa kwa ajili ya chakula kingi au kile ambacho ni vigumu kumeng'enywa kwa urahisi. Uangalifu unapaswa kuchukuliwa ili kutayarisha na kumtengea mgonjwa chakula ambacho kitakuwa kitamu, lakini uamuzi wa busara zaidi utumike katika kukitumia kulingana na mahitaji ya mgonjwa, kwa wingi na ubora wake. Katika nyakati za mgonjwa kupona, wakati hamu ya kula inaanza kurudi kwa nguvu, kabla viungo vya umeng'enyaji chakula havijaimarika, kuna hatari kubwa ya kujeruhi mwili kutokana na makosa katika lishe. [MH 221.2; HU Aya ya 7]

Wajibu wa Wauguzi

Wauguzi, na wote wanaohusika na chumba cha mgonjwa, wanapaswa kuwa wachangamfu, watulivu, na wenye uwezo wa kudhibiti hisia zao. Mambo ya kuwa na haraka-haraka, msisimko, au machafuko yo yote, viepukwe. Milango inapaswa kufunguliwa na kufungwa kwa uangalifu, na nyumba nzima iwe katika ukimya na utulivu. Katika hali ya homa (yaani joto linapopanda juu), uangalizi maalum wahitajika wakati shida inapotokea na kisha homa kuondoka. Hivyo ni muhimu kuwa na uangalizi daima. Ukosefu wa elimu, usahaulifu, na uzembe vimesababisha vifo vya wengi ambao wangeishi kama

wangeangaliwa ifaavyo kutoka kwa wauguzi wenye hekima na wenye mawazo bora. [MH 221.3; HU Aya ya 8]

Kuwatembelea Wagonjwa

Ni wema usioratibiwa vyema, wazo baya la uungwana, kwa watu kumtembelea mgonjwa mara kwa mara isivyokuwa na kiasi. Wale ambao ni wagonjwa sana hawapaswi kutembelewa sana. Taharuki huja pale mgonjwa anapokuwa akisemeshwa mara nyingi na humchosha hali ya kuwa yu katika uhitaji mkubwa wa utulivu, pumziko tulivu. [MH 222.1; HU Aya ya 9]

Kwa mgonjwa aliyepata ahueni au anayeugua ugonjwa wa muda mrefu, na ambaye anaendelea kupata matibabu, mara nyingi hufurahi na kunufaika wakati mtu anapokuja kumtembelea na kuona kwamba anakumbukwa; lakini uhakikisho huu ukitolewa kwa jumbe zenye kumhurumia au kwa zawadi ndogo aghalabu hufanya kusudi bora, lisilosababisha badiliko baya kwa afya ya mgonjwa kuliko ziara tu za watu binafsi. [MH 222.2; HU Aya ya 10]

Uuguzi katika Taasisi

Katika hospitali na vituo vya afya vinavyowapa wagonjwa tiba, chakula maalum na mazoezi, mahali ambapo aghalabu wauguzi huhudumia idadi kubwa ya wagonjwa, yahitajika jitihada yenye kudhamiria kuwepo daima, ikiambatana na moyo wa kirafiki, uchangamfu, na kuonyesha unajali watu kikamilifu katika kila neno na tendo (ili usiwachukize, uwe mwangalifu kuhusiana na kile mgonjwa anataka, anahisi au kuhitaji). Katika taasisi hizi ni muhimu sana kwamba wauguzi wajitahidi kufanya kazi zao kwa busara na vyema. Daima wanahitaji kukumbuka kwamba katika kutekeleza majukumu yao ya kila siku, wanamtumikia Kristo, ambaye ni Bwana. [MH 222.3; HU Aya ya 11]

Maneno yenye hekima yanahitaji kuzungumzwa kwa wagonjwa. Wauguzi wanapaswa kujifunza Biblia kila siku, ili waweze kuzungumza maneno yatakayowaangazia na kuwasaidia wagonjwa. Malaika wa Mungu huwa katika vyumba ambamo watesekao hawa wanahudumiwa, na mazingira yanayomzunguka yule mtu anayetoa matibabu inapaswa kuwa safi na yenye kupendeza. Matabibu na wauguzi hawana budi kuzithamini na kuzitenda kanuni za Kristo. Katika maisha yao wema Wake wapaswa uonekane kwa macho. Ndipo, kwa kile wanachotenda na kusema, watawavuta wagonjwa kwa Mwokozi. [MH 223.1; HU Aya ya 12]

Muuguzi wa Kikristo anapokuwa akitoa tiba kwa ajili ya uponyaji, atafanikiwa kuivuta akili ya mgonjwa kwa Kristo, ambaye Ndiye Mponyaji wa

roho na mwili. Nasaha za hapa na pale zitakuwa na matokeo mema. Wauguzi wenye umri mkubwa hawapaswi kupoteza fursa yo yote ifaayo ya kuwaelekeza wagonjwa kwa Kristo. Wanapaswa kuwa tayari kila wakati kuhusianisha uponyaji wa kiroho na uponyaji wa kimwili. [MH 223.2; HU Aya ya 13]

Kwa namna ya ukarimu na upole wauguzi hawana budi kufundisha kwamba yeye ambaye ataponywa kikamilifu ni sharti aache kuivunja sheria ya Mungu. Ni sharti aache maisha ya dhambi. Mungu hawezi kumbariki yule anayeendelea kujiletea magonjwa na mateso kwa kuvunja kwa makusudi sheria za mbinguni. Lakini Kristo, kwa njia ya Roho Mtakatifu, huja kama nguvu ya uponyaji kwa wale wanaoacha kufanya maovu na kujifunza kutenda mema. [MH 224.1; HU Aya ya 14]

Wale ambao hawampendi Mungu, daima watakuwa wanafanya kazi dhidi ya mahitaji ya roho na mwili. Lakini wale walio chonjo kuhusiana na umuhimu wa kuishi kwa kumtii Mungu katika ulimwengu huu wa sasa ulio mwovu watakuwa tayari kujitenga na kila tabia mbaya. Shukrani na upendo vitajaza mioyo yao. Wanajua kwamba Kristo ni rafiki yao. Katika hali mbalimbali watakuwa wakitambua kwamba kuwa na Rafiki kama huyo kunamaanisha mengi zaidi katika safari ya kupona kwa wale wanaoteseka na ugonjwa kuliko tiba iliyo bora zaidi inayoweza kutolewa kwenye hospitali hizo walizoajiriwa. Lakini mistari yote miwili ya utumishi ni muhimu. Inapaswa kwenda sambamba, ikishikana mkono. [MH 224.2; HU Aya ya 15]

SURA YA 16

MAOMBI KWA AJILI YA WAGONJWA

Maandiko yasema kwamba “imewapasa wanadamu kumwomba Mungu siku zote, na wala wasikate tamaa” (Luka 18:1); na kama kuna wakati ambapo wanahisi hitaji lao la kuomba, ni pale nguvu zinaposhindwa, na maisha yenyewe yanaonekana kushindwa. Mara nyingi watu walio na afya kamili husahau rehema za ajabu zilizodumu maishani mwao siku baada ya siku, mwaka baada ya mwaka, na hawampi Mungu shukrani zo zote kwa mema yote ambayo Yeye huwatunukia. Lakini magonjwa yanapokuja, hapo ndipo Mungu anakumbukwa. Nguvu za kibinadamu zinapopungua, watu huhisi hitaji lao la msaada wa Mungu. Na Mungu wetu Mwenye rehema kamwe haipuuzi nafsi inayomtafuta Yeye kwa dhati kwa ajili ya msaada Wake. Ndiye kimbilio letu katika magonjwa kama ilivyo katika kuwa wazima. [MH 225.1; HU Aya ya 1]

“Kama vile baba awahurumiavyo watoto wake, ndivyo Bwana anavyowahurumia wamchao. Maana Yeye anatumia umbo letu; Anakumbuka ya kuwa sisi tu mavumbi.” Zaburi 103:13, 14. [MH 225.2; HU Aya ya 2]

“Kwa sababu ya makosa yao,

Na kwa sababu ya maovu yao, [wanadamu] wanateswa.

Nafsi zao huchukia kila aina ya chakula;

Nao wanaikaribia malango ya mauti.” Zaburi 107:17, 18, [MH 225.3; HU Aya ya 3]

“Ndipo wakamlilia Bwana katika dhiki zao,

Naye huwaponya na shida zao.

Hulituma Neno Lake, na kuwaponya,

na kuwatoa katika maangamizo yao.” Mistari ya 19, 20, RV [MH 225.4; HU Aya ya 4]

Mungu Yu tayari sasa kuwarudisha tena wagonjwa katika hali ya afya kama wakati Roho Mtakatifu aliposema Maneno haya kupitia mwandishi wa Zaburi. Na Kristo Ndiye tabibu Yule Yule Mwenye huruma sasa kama alivyokuwa wakati wa huduma Yake hapa duniani. Ndani Yake mna tiba/zeri ya uponyaji kwa kila ugonjwa, na akirejesha nguvu kwa kila udhaifu. Wanafunzi Wake katika wakati huu hawana budi kuwaombea wagonjwa kwa hakika kama vile wanafunzi wa kale walivyoomba. Na kupona kutafuata; kwa maana “kuomba

kwa imani kutamwokoia mgonjwa.” Tuna nguvu za Roho Mtakatifu, uhakikisho mtulivu wa imani, uwezao kudai ahadi za Mungu. Ahadi ya Bwana isemayo, “Wataweka mikono yao juu ya wagonjwa, nao watapata afya” (Marko 16:18), ni yenye kutegemewa sasa kama ilivyokuwa katika siku za mitume. Ahadi hii huonyesha vizuri fursa ya watoto wa Mungu, na imani yetu inapaswa kushikilia yale yote ambayo ahadi hii inayakumbatia. Watumishi wa Kristo ni njia ya kazi Yake, na kupitia kwao atamani kutumia uweza Wake wa uponyaji. Ni kazi yetu kuwaelekeza wagonjwa na wale watesekao kwa Mungu katika mikono ya imani yetu. Twapaswa kuwafundisha kumwamini Yule Mponyaji Mkuu. [MH 226.1; HU Aya ya 5]

Mwokozi angetaka tuwatie moyo wagonjwa, wasio na tumaini, watesekao, kushikilia nguvu Zake. Kupitia imani na maombi chumba cha wagonjwa kinaweza kugeuzwa kuwa Betheli, yaani nyumba ya Mungu. Kwa maneno na matendo, matabibu na wauguzi wanaweza kusema, kwa uwazi sana kiasi kwamba haiwezi kabisa kueleweka vibaya, “Mungu Yuko mahali hapa” kuokoa, na sio kuharibu. Kristo atamani kuonyesha uwepo Wake katika chumba hiki cha wagonjwa, akijaza mioyo ya madaktari na wauguzi uzuri wa pendo Lake. Ikiwa maisha ya wauguzi kwa wagonjwa ni ya namna ambayo Kristo anaweza kwenda pamoja nao mpaka kando ya kitanda cha mgonjwa, kutamjia usadikisho kwamba kwamba Mwokozi Mwenye huruma Yuko pale, na usadikisho huu wenyewe utafanya mengi kwa ajili ya uponyaji wa yote mawili, roho na mwili. [MH 226.2; HU Aya ya 6]

Na Mungu husikia maombi. Kristo alisema, “Mkiniomba neno lo lote kwa Jina Langu, nitalifanya. Tena asema, “Mtu akinitumikia, Baba Yangu atamheshimu.” Yohana 14:14; 12:26. Ikiwa tunaishi kulingana na Neno Lake, kila ahadi ya thamani ambayo Yeye ameitoa, itatimizwa kwetu. Sisi hatustahili rehema Zake, lakini pale tunapojitoa Kwake, Yeye hutupokea. Atafanya kazi kwa ajili na kupitia kwa wale wote wanaomfuata. [MH 226.3; HU Aya ya 7]

Lakini ni pale tu tunapoishi kwa kulitii Neno Lake ndipo twaweza kudai utimilifu wa ahadi Zake. Mwandishi wa Zaburi asema, “Kama nafikiri maovu moyoni mwangu, Bwana hatanisikia.” Zaburi 66:18. Ikiwa twamtii Mungu kwa sehemu tu, na kwa moyo nusu-nusu, basi ahadi Zake hazitatimizwa kwetu. [MH 227.1; HU Aya ya 8]

Katika Neno la Mungu tunayo maagizo kuhusiana na maombi maalum kwa ajili ya kuponywa kwa wagonjwa. Lakini kuomba ombi kama hilo ni tendo tukufu mno, na halipaswi kutekelezwa bila ya kuzingatia kwa umakini. Katika

matukio mengi ya maombi kwa ajili ya uponyaji wa wagonjwa, kile ambacho kinaitwa imani na wanadamu si kitu zaidi ya ufidhuli

(Msisitizo: ni kudhania au kuomba jambo fulani ambalo Mungu bado hajatupa kibali, na bado tukafiriki kwamba Mungu anawajibika tu kutuunga mkono katika safari yetu ya ombi hilo, ni ombi lenye kiburi cha namna fulani, huitwa imani bandia, imani ya kudhania. Hii inatenganishwa na mstari ambao hauonekani vizuri na imani ya Kweli, zote mbili zinaanza na ahadi za Mungu, kama jaribu la pili la Yesu, “Jitupe,” kwa ahadi hii Yesu alirudisha amri ya Shetani kwa kusema, “imeandikwa usimjaribu Mungu Wako, maana imeandikwa.” Imani ya kweli inatupa hekima ya kutii mapenzi ya Mungu, imani bandia au feki inatoa visingizio vya kutotii amri ya Mungu, dhambi ya kudhania umetenda wema, kama Sauli kwa kutoangamiza Waamaleki, au Uza kushika sanduku alipoona viongozi hawajatelekeza yale yaliyotakiwa, naye akahalalisha ubaya wa wengine kwa kufanya uovu wake—ni maombi mtu anaomba bila kufanya sehemu yake kama mwanadamu kwa kutumia maji, kuacha kileo katika uponyaji, na bado akafikiri lazima tu Mungu aidhinisha kile mtu anataka). [MH 227.2; HU Aya ya 9]

Watu wengi hujiletea magonjwa kwa kujiendekeza na kujifurahisha kwao wenyewe. Hawaishi kwa mujibu wa sheria ya asili au kanuni za ukamilifu wa afya. Wengine wamepuuza sheria za afya katika mitindo yao ya ulaji na unywaji, uvaaji, au kujishughulisha. Aghalabu aina fulani ya uovu ndiyo sababu ya kudhoofika kwa akili au mwili. Ikiwa watu hao wangepata baraka ya uzima, wengi wao wangeendelea na mwenendo wao wa kutojali na uvunjaji wa sheria za asili na za kiroho za Mungu, wakifikiri kwamba ikiwa Mungu huwaponya kwa kujibu sala, basi wako huru kuendelea na mazoea yao yasiyofaa na kuendekeza tamaa za mwili bila kuwa na mipaka. Endapo ikatokea kwamba Mungu anamfanyia mtu huyu muujiza wa kumrejeshea afya yake, Angekuwa anaihamasisha dhambi iendele. [MH 227.3; HU Aya ya 10]

Ni kazi bure kuwafundisha watu kumtazama Mungu kama mponyaji wa udhaifu wao, mpaka wafundishwe kuacha mazoea yasiyofaa. Ili kupokea baraka Zake katika jibu la maombi, ni sharti waache kutenda maovu na kujifunza kutenda mema. Mazingira yao lazima yawe masafi, mienendo yao maishani iwe sahihi. Ni sharti waishi kwa kupatana na sheria ya Mungu, ya asili na ya kiroho. [MH 227.4; HU Aya ya 11]

Kuungama Dhambi

Kwa wale wanaotamani maombi kwa ajili ya kurejeshewa afya, inapaswa wafahamishwe wazi kwamba uvunjaji wa sheria ya Mungu, iwe ya asili au ya kiroho, ni dhambi, na kwamba ili wao wapate baraka Zake, dhambi lazima iungamwe na kuachwa. [MH 228.1; HU Aya ya 12]

Maandiko yatuagiza hivi: “Ungamianeni dhambi zenu ninyi kwa ninyi, na kuombeana, mpate kuponywa. Yakobo 5:16. Kwa yule aombaye, mawazo kama haya yatolewe kwake: “Hatuwezi kuusoma moyo, wala kujua siri za maisha yako. Haya yanajulikana kwako tu na kwa Mungu. Ukitubu dhambi zako, ni wajibu wako kuziungama.” Dhambi ya mtu ya siri inapaswa kuungamwa kwa Kristo, mpatanishi pekee kati ya Mungu na mwanadamu. Kwa maana “mtu akitenda dhambi tunaye Mwombezi kwa Baba, Yesu Kristo mwenye haki.” 1 Yohana 2:1. Kila dhambi ni kosa dhidi ya Mungu na inapaswa kuungamwa Kwake kupitia Kristo. Kila dhambi ambayo imetendwa wazi inapaswa kuungamwa waziwazi. Kosa alilotenda kwa mwenzake linapaswa kungamwa kwa yule aliyekosewa. Ikiwa wapo watafutao kuwa wazima wamekuwa na hatia ya kunena maovu, ikiwa wamepanda mafarakano nyumbani, kwenye ujirani, au kanisani, na kuchochea watu kutengana na mafarakano, ikiwa kwa kitendo cho chote kibaya wamewaingiza wengine katika dhambi, mambo hayo yanapaswa kuungamwa mbele za Mungu na mbele ya wale ambao wametendwa makosa. “Tukiziungama dhambi zetu, Yeye ni mwaminifu na wa haki na atatusamehe dhambi zetu, na kututakasa na uovu wote.” 1 Yohana 1:9. [MH 228.2; HU Aya ya 13]

Pale makosa yanaposahihishwa, twaweza kupeleka mahitaji ya wagonjwa kwa Bwana kwa imani tulivu, kama vile Roho Wake anavyoweza kuonyesha. Amjua kila mtu kwa jina, na amjali kila mmoja kana kwamba hapana mtu mwingine duniani ambaye kwa ajili yake Baba alimtoa Mwanawe mpendwa. Kwa kuwa upendo wa Mungu ni mkuu sana na haushindwi, wagonjwa wanapaswa kuhimizwa kumtumaini Yeye na kuwa wachangamfu. Kuwa na tashwishwi juu yao wenyewe huelekea kusababisha udhaifu na magonjwa. Ikiwa watainuka juu ya sonona na huzuni, matarajio yao ya kupona yatakuwa bora; kwa maana “Jicho la Bwana li juu yao” “wanaotumainia fadhili Zake.” Zaburi 33:18. [MH 229.1; HU Aya ya 14]

Katika kuwaombea wagonjwa ikumbukwe kwamba “Kwa maana hatujui kuomba jinsi itupasavyo.” Warumi 8:26. Hatujui ikiwa mbaraka tunaotamani utafaa au la. Hivyo maombi yetu yanapaswa kujumuisha wazo hili: “Bwana, Wewe wajua kila siri ya nafsi. Unawafahamu watu hawa. Yesu, Wewe uliye Mtetezi wao, ulitoa maisha Yako kwa ajili yao. Upendo Wako kwao ni mkuu kuliko wetu unavyoweza kuwa. Kwa hivyo, ikiwa ni kwa ajili ya utukufu wako

na nia njema ya watesekao, twaomba, katika Jina la Yesu, ili waweze kurejeshwa kwenye afya njema. Ikiwa si mapenzi Yako warejeshwe, twaomba neema Yako iwafariji na uwepo Wako uwe nao katika kuteseka kwao.” [MH 229.2; HU Aya ya 15]

Mungu ajua mwisho tangu mwanzo. Aijua mioyo ya watu wote. Husoma kila siri ya roho. Ajua ikiwa wale wanaoombewa wanaweza au hawawezi kustahimili majaribu ambayo yangeliwapata ikiwa wangelidumu kuishi. Ajua kama maisha yao yatakuwa baraka au laana kwao wenyewe na kwa ulimwengu. Hii ndiyo sababu moja kwa nini, tunapowasilisha maombi yetu kwa dhati, twapaswa kusema, “Walakini si mapenzi yangu, bali Yako yafanyike.” Luka 22:42. Yesu aliongeza maneno haya ya kujisalimisha kwenye hekima na mapenzi ya Mungu alipokuwa katika bustani ya Gethsemane aliposihi, “Ee Baba Yangu, ikiwezekana, kikombe hiki kiniepuke.” Mathayo 26:39. Na kama haya maneno yalikuwa ya kufaa Kwake Yeye, ambaye ni Mwana wa Mungu, ni zaidi kiasi gani yatakuwa ya kufaa kwenye midomo yetu sisi wanadamu wakosefu na wenye ukomo! [MH 230.1; HU Aya ya 16]

Njia ya kudumu ni kuweka matamano yetu kwa Baba yetu wa mbinguni Mwenye hekima yote, na kisha, kwa ujasiri na imani kamili, kuweka Yote Kwake na kumtumaini Yeye. Twajua kwamba Mungu hutusikia tukiomba sawasawa na mapenzi Yake. Lakini kushinikiza maombi yetu bila roho ya kujisalimisha si sahihi; maombi yetu lazima yawe yenye roho ya maombezi na siyo kumwamrisha Mungu. [MH 230.2; HU Aya ya 17]

Yapo mambo ambayo Mungu huyatenda bila kipingamizi kwa uweza Wake mkuu katika kuponya. Lakini si wagonjwa wote huponywa. Wengi huwaruhusu kulala usingizi wa mauti katika Yesu. Yohana kwenye Kisiwa cha Patmo aliagizwa kuandika: “Heri wafu wafao katika Bwana tangu sasa; naam, asema Roho, wapate kupumzika baada ya taabu zao, kwa kuwa matendo yao yafuatana nao.” Ufunuo 14:13. Kutokana na fungu hili twaona kwamba ikiwa watu hawaponywi na kurejea tena kwenye hali ya afya njema, wale waliokuwa wakimwomba mgonjwa hawapaswi kuchukuliwa kuwa wamepungukiwa na imani. [MH 230.3; HU Aya ya 18]

Sote twatamani majibu mujarabu (ya haraka) na ya moja kwa moja kwa maombi yetu, na twajaribiwa kukata tamaa pale jibu linapochelewa au kuja kwa namna ambayo hatukutazamia. Lakini Mungu ni Mwenye hekima sana, na ni mwema sana kujibu maombi yetu daima kwa wakati tunaotaka na kwa jinsi tunavyotamani yajibiwe. Yeye Atafanya mengi na bora zaidi kwa ajili yetu kuliko tu kutimiza matakwa yetu yote. Na kwa sababu twaweza kutumaini hekima na upendo Wake, hatupaswi kumwomba akubali mapenzi yetu, bali

twapaswa kutafuta kuingia katika kusudi Lake na kulitimiza hilo. Matamania na maslahi yetu yapaswa kupotelea ndani ya mapenzi Yake. Uzoefu mbalimbali namna hii ujaribuo imani yetu, ni kwa manufaa yetu. Kwa udhoefu huo hudhihirika ikiwa imani yetu ni ya kweli na ya dhati, iegemeayo kwenye neno la Mungu pekee, au itegemeayo hali, haina uhakika na yenye uwezekano wa kubadilika. Imani huimarishwa na mazoezi. Sharti turuhusu subira iwe na kazi yake kamilifu, tukikumbuka kwamba kuna ahadi za thamani katika Maandiko kwa wale wamngojeao Bwana. [MH 230.4; HU Aya ya 19]

Si wote wanaoelewa kanuni hizi. Wengi watafutao rehema ya Bwana ya uponyaji hufikiri kwamba lazima wapate jibu la moja kwa moja na la haraka kwa maombi yao au imani yao ina kasoro fulani. Kwa sababu hii, wale waliodhoofishwa na magonjwa wanahitaji kushauriwa kwa hekima, ili watende kwa busara. Hawapaswi kupuuza wajibu wao kwa marafiki ambao wanaweza kuwaacha wanapokufa, au kupuuza kutumia tiba za asili kwa ajili ya kurejesha afya. [MH 231.1; HU Aya ya 20]

Mara nyingi kuna hatari ya kukosea hapa. Wakiamini kwamba wataponywa kama jibu la sala yao, wengine huogopa kufanya jambo lo lote ambalo huenda likaonekana kana kwamba wana ukosefu wa imani. Lakini wasipuuze kuweka mambo yao sawa kama vile ambavyo wangetamani kufanya wakati ambapo wangetarajia kulala usingizi wa mauti. Wala hawapaswi kuogopa kusema maneno ya kutia moyo au nasaha ambayo wakati wa kuagana wangetaka kunena kwa wapendwa wao. [MH 231.2; HU Aya ya 21]

Wale watafutao uponyaji kwa maombi wasipuuze kutumia tiba ambazo zimo katika uwezo wao kuzifikia. Kutumia tiba zifaazo sio kuikana imani kwa maana Mungu amezitoa ili kupunguza maumivu na kuishuhudia asili katika utendaji wake wa uponyaji. Kushirikiana na Mungu kwa kujiweka katika mkao mwafaka zaidi katika safari ya kupona siyo kuikana imani (pamoja na maombi, lakini pia utumiaji wa dawa si kukosa imani). Mungu ameweka karibu yetu maarifa ya kanuni za uzima. Ujuzi huu umewekwa ndani ya uwezo wetu ili tuweze kuutumia. Twapaswa kutumia kila njia kwa ajili ya urejeshaji, tukichukua kila kinachonufaisha kwa kadiri iwezekanavyo, tukitenda kazi kwa kupatana na sheria za asili. Tujapoomba uponyaji wa mgonjwa, twaweza kufanya kazi kwa nguvu zetu zote, tukimshukuru Mungu kwamba tunao upendeleo wa kushirikiana Naye, na kuomba baraka Zake kwa njia ambazo Yeye Mwenyewe ametupatia (yaani tiba za miti shamba) (Inasemekana kuwa 80% ya magonjwa yote yanapona yenyewe, hii ni neema ambayo Mungu ameiweka kwenye asili—homeostasis). [MH 231.3; HU Aya ya 22]

Tuna idhini ya neno la Mungu kutumia tiba rahisi kuleta uponyaji. Hezekia, mfalme wa Israeli, alikuwa mgonjwa, na nabii wa Mungu alimletea ujumbe kwamba lazima afe. Alimlilia Bwana, na Bwana akamsikia mtumishi Wake na kumpelekea ujumbe kwamba miaka kumi na mitano ingeongezwa kwenye maisha yake. Sasa, neno moja tu toka kwa Mungu lingemponya Hezekia mara moja; lakini maelekezo maalum yalitolewa kwa huyu mfalme, “Na watwae bonge la tini, wakaliweke juu ya jipu, naye atapona.” Isaya 38:21 *(watu wengi siku hizi huchukua kitunguu, au viazi ulaya na kukatakata na kuweka kwenye jipu, na keshoye hulikuta limenywea, limetoa usaha, na hakuna maumivu tena)*. [MH 232.1; HU Aya ya 23]

Wakati mmoja Kristo aliyapaka macho ya kipofu kwa udongo na kumwambia, “Nenda ukanawe katika bwawa la Siloamu.... Basi akaenda, akanawa, akaja akiona.” Yohana 9:7. Tiba hiyo ingeweza kufanywa tu kwa uweza wa Mponyaji Mkuu, lakini Kristo alitumia njia rahisi ya asili. Ingawa hakupendezwa na dawa zile tunazozijua za hospitalini, Aliidhinisha matumizi ya tiba rahisi na za asilia (soma zaidi jinsi watu wanavyotumia leo udongo kama wa bentonite kama dawa). [MH 233.1; HU Aya ya 24]

Tujapoomba uponyaji kwa mgonjwa, haijalishi hatima ya hali ya mgonjwa itakuwaje, tusipoteze imani kwa Mungu. Ikiwa tunaitwa kukutana na msiba, tupokee kikombe hiki kichungu, tukikumbuka kwamba mkono wa Baba yetu ndiyo hukishikilia midomoni mwetu. Lakini tujapopona, isisahaulike kwamba mpokeaji wa rehema ya uponyaji anawekwa chini ya wajibu uliofanywa upya kwa Muumba (yaani afuate kanuni za afya). Wakoma kumi walipotakaswa, ni mmoja tu ndiye ambaye alirudi kumtafuta Yesu na kumpa utukufu. Ye yote kati yetu asiwe kama wale tisa wasiofikiria vyema, ambao mioyo yao haikuguswa na rehema ya Mungu. “Kila kutoa kuliko kwema, na kila kitolewacho kilicho kamili, hutoka juu, hushuka kwa Baba wa mianga; Kwake hakuna kubadilika-badilika, wala kivuli cha kugeuka-geuka. Yakobo 1:17. [MH 233.2; HU Aya ya 25]

SURA YA 17

MATUMIZI YA TIBA RAHISI

Ugonjwa hauji bila sababu. Njia huandaliwa, na ugonjwa hukaribishwa mwilini, kwa kupuuza sheria za afya (*Msisitizo: kama siyo ajali au bahati mbaya basi 100% huja kwa kupuuza sheria za afya*). Wengi huteseka kwa sababu ya uasi wa wazazi kwa sheria za afya. Wakiwa hawawajibiki kwa yale ambayo wazazi wao wametenda, hata hivyo ni wajibu wao kuhakikisha kipi ambacho ni ukiukwaji au ni kipi ambacho si ukiukwaji wa sheria za uzima. Wanapaswa kuepuka mazoea mabaya ya wazazi wao na, kwa kuishi inavyotakiwa, wanajiweka katika mkao wa kiafya ulio bora zaidi. [MH 234.1; HU Aya ya 1]

Hata hivyo, idadi kubwa ya watu huteseka kwa sababu ya mwenendo wao mbaya wa maisha (*Msisitizo: Hii inajumuisha mtazamo wa ulimwengu au kiakili ulivyo kutokana na tamaduni za jamii na jamii au dunia kwa ujumla, mathalani makabila fulani yana mazoea fulani ya kula au kunywa kwa rika au jinsia tofauti, au hata mambo kama kutahiri wana wa kike n.k*). Wengi hupuuza kanuni za afya katika mazoea yao ya ulaji, unywaji, uvaaji, na katika kujishughulisha. Uasi wao kwa sheria za asili huzaa matokeo hakika kuhusiana na afya; na magonjwa yanapowajia, wengi hawaamini sababu halisi ya mateso yao (kwamba hiyo ndiyo sababu ya kuugua kwao), bali humlalamikia Mungu kwa sababu ya mateso wanayoyapata. Lakini Mungu hakuwajibika katika mateso ambayo huja kama matokeo ya kukiuka sheria ya asili. [MH 234.2; HU Aya ya 2]

Mungu ametukirimia kiasi fulani cha nguvu muhimu za uzima. Pia ametuumba na viungo mahsusi kudumisha utendaji mbalimbali wa uhai, Naye hupanga kwamba viungo hivi viweze kufanya kazi pamoja kwa kupatana (yaani bila ya kuhitilafiana na kingine). Ikiwa tunatunza kwa uangalifu nguvu ya uhai, na kuuweka mfumo nyeti wa mwili katika mpangilio unaofaa, matokeo yake ni kuwa na afya njema; lakini ikiwa nguvu hiyo muhimu itachoshwa haraka, basi mfumo wa fahamu wa mwili, huazima nguvu kwa ajili ya matumizi yake ya wakati uliopo kutoka kwenye vyanzo vyake vya nguvu, na pale kiungo kimoja kinapojeruhiwa, vyote huathirika. Mwili huvumilia utumizi mwingi mbaya bila pasipo kuleta ukinzani unaoonekana wazi; kisha mwili huzinduka na kufanya jitihada za dhati kuondoa athari zilizosababishwa na utendwaji mbaya wake mwili. Jitihada yake katika kurekebisha hali hizi za uharibifu uliofanywa, mara nyingi hudhihirika katika kupanda juu kwa joto la mwili (homa) na aina zingine mbalimbali za kuugua. [MH 234.3; HU Aya ya 3]

Tiba Sahihi (Tiba Mujaarabu)

Pale utumiaji vibaya wa afya unapopitiliza kiasi cha mwili kuugua, mara nyingi mwathirika anaweza kujifanyia mambo ambayo hakuna mtu mwingine anaweza kumfanyia. Jambo la kwanza kufanya ni kudadisi chanzo halisi cha huo ugonjwa na kisha kwenda kuufanyia kazi kwa akili (yaani kuutibu) ili kuondoa sababu zilizouleta. Ikiwa utendaji kazi linganifu wa mfumo wa mwili umekuwa haupatani kwa sababu ya kufanya kazi kupita kiasi, kula kupita kiasi, au makosa mengine, usijaribu kutibu shida hizo kwa kuongeza mzigo wa dawa zenye sumu mwilini mwako (*Msisitizo: Mfano mzuri ni kama unakula chakula kingi kupita unavyopaswa kula, au chenye tindikali nyingi, au pilipili, au baking soda na kisha ukawa na mazoea ya kutumia dawa za kupunguza tindikali au antacids/magnesium bila ya kutumia njia za asili, na kuacha kula kwa ulafi au kuacha pilipili n.k basi unakuwa haujasahihisha tatizo la urari au balansi ya mwili, hivyo dawa za famasia zitaleta shida kubwa zaidi ya uliyonayo kwenye mfumo, kama vile kuharibu figo, ini, kuharisha, na kuharibu mmeng'enywa wa chakula*). [MH 235.1; HU Aya ya 4]

Ulaji usio na kiasi mara nyingi ndio chanzo cha kuugua, na kile ambacho asili (mwili) huhitaji ni kupumzishwa na mzigo usiofaa ambao umewekwa juu yake. Katika masuala mengi ya kuugua, tiba bora kabisa ifaayo ni mgonjwa afunge asile mlo mmoja au miwili, ili viungo vinavyofanya kazi nyingi kupita kiasi kwa umeng'enyaji wa chakula zipate fursa ya kupumzika. Mlo wa matunda kwa siku chache mara nyingi umeleta nafuu kubwa kwa wale wanaofanya kazi kwa kushughulisha zaidi ubongo (*Msisitizo: hawafanyi kazi za mikono zinazotumia nguvu au zinazoyeyusha chakula kwa urahisi*). Mara nyingi kipindi kifupi cha kuacha kula kitu chochote, kikifuatiwa na ulaji rahisi, wa wastani, kimefanya watu wengi wapone kupitia jitihada za mwili/asili kujiponya wenyewe. Lishe inayohusisha kiasi kwa mwezi mmoja au miwili huweza kuwashawishi wengi wauguo ya kwamba njia ya kujinyima ni njia ielekeayo kwenye afya njema. [MH 235.2; HU Aya ya 5]

Pumziko Kama Dawa

Wengine hujisababishia wenyewe kuugua kwa kufanya kazi kupita kiasi. Kwa watu kama hawa, mapumziko, kuwa huru na masumbufu ya maisha haya kwa kutulia, na kula chakula cha kiasi, ndiyo tiba muhimu katika kurejesha afya yao tena. Kwa wale waliochoka kiakili na wameharibika kwa sababu ya

kutingwa na kazi daima na wamefungiwa kwenye sehemu moja tu, kutembelea mashambani, ambapo waweza kuishi maisha rahisi, yasiyokuwa ya masumbufu, wakija kukutana kwa ukaribu zaidi na kazi za uumbaji wa Mungu (mashamba, miti, mabonde n.k), itakuwa msaada kwao. Kuzunguka-zunguka katika mashamba na misitu, kuchuma maua, kusikiliza nyimbo za ndege, kutafanya mengi zaidi katika safari kuelekea uponyaji, zaidi ya njia nyingine yo yote. [MH 236.1; HU Aya ya 6]

Katika afya njema na katika kuugua, maji safi ni mojawapo ya baraka bora na za pekee kabisa za mbingu. Matumizi yake sahihi huimarisha afya. Ni kinywaji ambacho Mungu alitupatia ili kutuliza kiu kwa wanyama na mwanadamu. Yakinywewa kwa uhuru kwa jinsi ipasavyo, husaidia kusafirisha mahitaji ya mfumo wa mwili, na kusaidia mwili kukabiliana na magonjwa (*Msisitizo: lita mbili mpaka tatu kwa siku kama huna magonjwa yanayotunza maji mwilini*). Matumizi ya maji kwa nje ya mwili ni mojawapo ya njia rahisi na toshelevu katika kurekebisha mzunguko wa damu (haidrotherapia; maji huosha mwili ndani na nje). Kuoga na maji baridi yaliyotulia kunasaidia mwili uwe mchangamfu. Kuogea maji ya moto husaidia kufungua matundu ya vinyweleo vya ngozi na hivyo husaidia uondoaji wa uchafu mwilini (takamwili). Kuogea maji ya moto, na maji vuguvugu huzipoza neva na husawazisha mzunguko wa damu. [MH 237.1; HU Aya ya 7]

Lakini wengi hawajawahi kujifunza kupitia uzoefu binafsi kuhusu matokeo yenye manufaa ya matumizi sahihi ya maji, na huogopa jambo hili. Tiba ya maji haithaminiwi jinsi inavyopaswa, na ili kuyatumia maji kwa ustadi kuna hitaji la kufanya kazi yenye juhudi, ambayo wengi hawataki kuifanya (*Msisitizo: wengi husema tiba rahisi zina mlolomgo mrefu kuziandaa*). Lakini hakuna anayepaswa kuhisi kuwa na kisingizio kwa sababu tu ya ujinga wake au uzembe kuhusiana na jambo hili. Zipo njia nyingi ambazo maji yaweza kutumika kutuliza maumivu na kuzuia ugonjwa. Watu wote wapaswa kuwa na utambuzi katika maarifa ya matumizi ya tiba rahisi majumbani mwao. Hasa akina mama, wanapaswa kujua jinsi ya kutunza familia zao katika suala la afya na maradhi. [MH 237.2; HU Aya ya 8]

Utendaji (kujishughulisha na kushughulika kwa kila kiungo) ni sheria ya uhai wetu wanadamu. Kila kiungo cha mwili kina kazi yake mahsusi, ambapo kujishughulisha kwa kiungo cha mwili ndio msingi wa maendeleo yake mazuri na nguvu. Utendaji sahihi wa viungo vyote huleta nguvu na uimara, bali mwelekeo wa kutokitumia kabisa hicho kiungo huelekea uharibifu na kufa. Jaribu tu kuufunga mkono wako, hata kwa majuma machache, na kisha ondoa

vifungo vyake, nawe utaona kwamba mkono huo utakuwa dhaifu kuliko ule ambao umekuwa ukiutumia kwa matumizi ya wastani tu wakati huo huo. Kutovishughulisha viungo kwa kazi/mazoezi huleta athari ya namna ile ile kwenye mfumo mzima wa misuli. [MH 237.3; HU Aya ya 9]

Ugonjwa ni matokeo ya viungo vya mwili kutojishughulisha. Mazoezi huvichangamsha viungo vya mwili na kusawazisha mzunguko wa damu, lakini pasipo kujishughulisha na lo lote, damu haizunguki kwa uhuru, na mabadiliko ndani yake ambayo ni muhimu sana kwa uhai na afya, hayafanyiki. Vivyo hivyo ngozi hulala. Taka-mwili hazitolewi jinsi inavyopaswa wakati ambapo mzunguko wa damu ungeharakishwa kwa kufanya mazoezi ya nguvu, na ngozi ikawekwa katika hali nzuri ya afya, na mapafu yakaingiza hewa safi. Hali hii ya mfumo hushinikiza mzigo maradufu kwenye viungo vinavyohusika na utoaji taka-mwili (figo, mapafu, utumbo mkubwa, ini, ngozi, n.k) na kisha ugonjwa unakuwa ndiyo matokeo ya hali hii. [MH 238.1; HU Aya ya 10]

Wagonjwa hawapaswi kutiwa moyo kwa kukaa bila shughuli yo yote. Pale viungo vinaposhughulishwa kupita kiasi, pumziko kabisa kwa muda fulani wakati mwingine huinga ugonjwa wenye hali mbaya; lakini kwa wale ambao wamethibithiswa kuwa wagonjwa, iwe nadra sana au afadhali kusimamisha shughuli zote (*Msisitizo: si lazima kuacha shughuli zote, wanaweza hata kukunja nguo, kumenya maharage n.k*). [MH 238.2; HU Aya ya 11]

Wale ambao wameathirika kiafya kwa kazi zinazotumia sana akili, wanapaswa kupumzisha akili zao kutoka kwenye kufikiri vya kuchosha; lakini wasiaminishwe kuwa ni hatari kwao kutumia kabisa nguvu zao za kiakili. Wengi wana mwelekeo wa kudhani kuwa hali yao ni mbaya zaidi kuliko uhalisia wenyewe ulivyo. Fikra za namna hii huchelewesha uponyaji, na hazipaswi kuhimizwa (*Msisitizo: zina mwelekeo mbaya-wrong mindset*). [MH 238.3; HU Aya ya 12]

Wachungaji, walimu, wanafunzi, na wafanyakazi wengine wenye kazi zinazotumia sana ubongo, mara nyingi hupatwa na magonjwa kwa sababu ya kushughulisha akili kupita kiasi, na hawajishughulishi na kufanya mazoezi ya mwili. Watu hawa wanahitaji maisha yenye kuushughulisha mwili. Kujizoeza kujitiisha kuwa na kiasi, pamoja na kufanya mazoezi inavyofaa, kutaleta matokeo mazuri ya uimara wa akili na mwili, na kutaleta uwezo wa ustahamilivu kwa wafanyakazi wote watumiao zaidi ubongo. [MH 238.4; HU Aya ya 13]

Wale ambao wamezishughulisha nguvu zao za mwili kupita kiasi hawapaswi kuhimizwa kuacha kabisa kazi za mikono. Lakini ili kazi iwanufaishe zaidi, inapaswa kuwa na mpangilio na yenye kupendeza. Mazoezi yanayofanywa nje ya nyumba ndiyo yaliyo bora zaidi kwa mwili; mazoezi haya yanapaswa yawe na mikakati ya kuimarisha kwa kuvitumia viungo ambavyo vimekuwa dhaifu; na moyo ni lazima uwe ndani ya mazoezi haya; kazi ya mikono haitakiwi kugeuka na kuwa yenye kuchosha sana (*Msisitizo: kazi ile ambayo mtu anaona kwamba 'ni lazima nifanye hii kazi ila moyo wangu haumo ndani ya hii kazi'.*) [MH 238.5; HU Aya ya 14]

Pale Wagonjwa wanapokosa lo lote la kufanya lenye kuchukua muda na usikivu wao, mawazo yao hujikita kwao wenyewe, (yaani wanajifikiria wao wenyewe tu—umimi), na wanakuwa watu wenye chuki na wepesi wa kuudhika. Mara nyingi hujikita kwenye mawazo yao yasiyofaa mpaka wanajidhania wenyewe kuwa wabaya kuliko walivyo kwa uhalisia na ya kwamba hawawezi kabisa kufanya lo lote ili kujisaidia. [MH 239.1; HU Aya ya 15]

Katika visa hivi vyote mazoezi ya mwili yaliyoratibiwa vizuri, yatathibitika kuwa njia nzuri ya tiba na uponyaji. Wakati mwingine itaonekana kwamba mazoezi ni muhimu kwa kiasi kikubwa katika kurejesha afya. Dhamiri huendana na kazi za mikono; na kile ambacho wagonjwa wanahitaji ni dhamiri zao kuamshwa. Pale dhamiri ya mtu inapokuwa mfu, (yaani imekaa tu bila kushughulishwa kabisa), uwezo wa kufikiri huwa usio wa kawaida, na inakuwa haiwezekani kwa mtu huyo kuukabili ugonjwa. [MH 239.2; HU Aya ya 16]

Kutokuwa na shughuli ya kufanya au mazoezi ndio laana kuu ambayo inaweza kuwapata wagonjwa wengi. Shughuli nyepesi inayofaa, ikiwa haishughulishi mwili na akili kwa kupita kiasi, ina mvuto unaoleta matokeo yenye furaha kwa mwili na akili. Huimarisha misuli, huboresha mzunguko wa damu, na humridhisha mgonjwa kwa kutambua kwamba yeye si mtu asiye na thamani kabisa katika ulimwengu huu wenye shughuli nyingi. Aweza kujishughulisha na kufanya mazoezi ingwa mwanzoni itakuwa kidogo, baada ya muda atagundua kwamba nguvu zake zinaongezeka, na kiwango cha kazi zinazofanywa huzidi kuongezeka kwa kadiri nguvu zake zinavyoendelea kuongezeka. [MH 240.1; HU Aya ya 17]

Mazoezi humsaidia aliyevimbewa kwa kuvichangamsha viungo vya umeng'enyaji wa chakula. Kujishughulisha na kusoma sana au mazoezi makali mara tu baada ya kula, huzuia kazi ya mmeng'enywa wa chakula; lakini kutembea umbali mfupi baada ya kupata mlo, huku kichwa kikiwa

kimesimamishwa wima na mabega yakiwa nyuma, ni jambo linalonufaisha zaidi. [MH 240.2; HU Aya ya 18]

Licha ya mengi kusemwa na kuandikwa kuhusu umuhimu wa mazoezi, bado kuna wengi ambao hupuuza mazoezi ya mwili. Wengine hunenepa kupita kiasi kwa sababu mfumo wa mwili umeziba; wengine huwa wembamba sana na kudhoofika kwa sababu nguvu zao muhimu zimechoshwa katika kutupa chakula cha ziada. Ini hulemewa katika jitihada yake ya kusafisha damu chafu, na matokeo yake ni ugonjwa. [MH 240.3; HU Aya ya 19]

Wale ambao wana mazoea ya kukaa sana bila kazi yo yote ya mikono, kila wakati hali ya hewa inaporuhusu wanapaswa kufanya mazoezi katika eneo la wazi nje ya nyumba, iwe ni msimu wa joto au baridi. Kutembea ni zoezi bora kuliko kupanda farasi au kuendesha gari, kwa kuwa misuli yote ya mwili hushughulishwa katika mazoezi. Mapafu hulazimishwa kuchukua hatua za kuyasaidia kiafya, kwani haiwezekani mtu kutembea kwa haraka bila ya kuyafanya mapafu yaingize hewa vizuri na kutanuka. [MH 240.4; HU Aya ya 20]

Mazoezi kama haya mara nyingi huwa msaada kwa kujipatia afya bora kuliko kutumia vidonge. Madaktari mara nyingi huwashauri wagonjwa wao kufanya safari kwa meli baharini, kama burudani, au kwenda kwenye chemchemi zenye madini, au kutembelea sehemu mbalimbali kwa ajili ya kubadilisha hali ya hewa, na mazingira, wakati ambapo watu kama hawa wangukuwa tu na mtindo wa maisha ya kuwa na kiasi, na kufanya mazoezi yanayosaidia afya na kuchangamsha, wangeweza kurejeshwa tena kwenye hali ya afya, na pia wangeweza kuokoa pesa na muda. [MH 240.5; HU Aya ya 21]

SURA YA 18

KUIPONYA AKILI

Uhusiano uliopo kati ya akili na mwili ni wa karibu mno. Kimoja kinapoathiriwa, kingine hukihurumia chenzake. Hali ya akili huathiri afya kwa kiwango kikubwa zaidi kuliko wengi wanavyofikiri. Magonjwa mengi ambayo watu hukabiliwa nayo ni matokeo ya msongo wa mawazo (imagination). Huzuni, tashwishi, kutoridhika, majuto, hatia, kutoaminiana, yote huelekea kuvunja nguvu za uhai na kukaribisha uharibifu na kifo. [MH 241.1; HU Aya ya 1]

Ugonjwa wakati mwingine huja, na aghalabu huchochewa na mawazo ya mtu ya kudhaniana-dhaniana (imagination). Wengi wamekuwa wagonjwa wa maisha yote, ambao wangeweza kuwa na afya nzuri tu, endapo wangefikiria hivyo (yaani wasingeishi wakiwaza magonjwa). Wengi hufikiri kwamba kila kujianika kidogo tu kwa namna fulani kwenye ugonjwa kutasababisha ugonjwa, na matokeo mabaya huja kwa sababu tu ya kutazamia kwamba ataugua. Wengi hufa kutokana na ugonjwa ambao sababu yake ni ya kufikirika kabisa. [MH 241.2; HU Aya ya 2]

Ujasiri, tumaini, imani, huruma, upendo, vinafanya afya iwe na ubora na kurefusha/kuongeza maisha ya mtu. Akili iliyoridhika, roho changamfu, ni afya ya mwili na nguvu kwa roho. “Moyo uliochangamka ni mzuri kama dawa.” Mithali 17:22. [MH 241.3; HU Aya ya 3]

Katika tiba ya wagonjwa, athari ya ushawishi wa kiakili haipaswi kupuuzwa. Ukitumiwa kwa usahihi, ushawishi huu utatoa mojawapo ya mawakala wenye ufanisi zaidi katika kupambana na ugonjwa. [MH 241.4; HU Aya ya 4]

Akili Inavyopaswa Kuisimamia Akili

Hata hivyo kumekuwa na aina ya tiba ambayo imetumiwa katika kuponya akili, nayo ni mojawapo ya mawakala wenye ufanisi zaidi kwa uovu. Kupitia kile watu wanachokiita sayansi, akili ya mtu mmoja inawekwa chini ya utawala wa mtu mwingine ili kwamba upekee wa yule aliye dhaifu uunganishwe na ule wa mtu mwenye akili yenye nguvu zaidi. Mtu mmoja anakuwa akitenda mapenzi ya mwingine (au pia kufanya maamuzi ya mtu mwingine). Hivyo watu husema kwamba mwelekeo wa mawazo wa mtu yule aliye dhaifu, anayetawaliwa na mawazo ya mwingine, unaweza kubadilishwa, kwamba misukumo ya kutoa afya bora inaweza kupandikizwa kwa mgonjwa

huyu, na jambo hili litamwezesha kuyapinga na kuyashinda magonjwa, na kuwa na hali nzuri kiafya. [MH 242.1; HU Aya ya 5]

Njia hii ya tiba imetumiwa na watu ambao hawana ufahamu kuhusiana na asili ya ugonjwa, na mwelekeo wake halisi, wakiamini kuwa ni njia yenye kumnufaisha mgonjwa. Lakini kile kinachoitwa sayansi kimejengwa kwenye msingi wa kanuni za uongo. Jambo hili ni geni kabisa kwenye asili na Roho ya Kristo. Nadharia hii haimwelekezi mtu kwa Yeye ambaye Ndiye uzima na wokovu. Yule anayevutia akili za wengine kwake, huwaongoza wanadamu kujitenga na Chanzo cha Kweli cha nguvu zao. [MH 242.2; HU Aya ya 6]

Si kusudi la Mungu kwamba mwanadamu ye yote asalimishe akili na utashi wake chini ya udhibiti wa mtu mwingine, na kuwa chombo cha kuburuzwa na mwingine bila hiari, yaani chombo kisicho na sauti, na kufanya kazi mikononi kwa kumtegemea yule anayemtawala kiakili. Hakuna mtu anayepaswa kuunganisha utu wake katika ule wa mtu mwingine. Mtu ye yote hatakiwi kabisa kumwalia mwanadamu mwingine kuwa ndiye chanzo chake cha uponyaji. Mategemeo yake, lazima yawe kwa Mungu na si kwa mwanadamu. Katika hadhi ya utu wake aliopewa na Mungu, mwanadamu anapaswa kuongozwa na kusimamiwa na Mungu Mwenyewe tu, na siyo kwa akili nyingine yo yote ‘mahiri’ ya mwanadamu (mtu si roboti, anapaswa kuwa na utambulisho na uchaguzi wake binafsi na kumtegemea Mungu tu). [MH 242.3; HU Aya ya 7]

Mungu atamani kuwaleta wanadamu katika mahusiano ya moja kwa moja na Yeye Mwenyewe. Katika kushughulika Kwake kote na wanadamu, atambua kanuni ya uwajibikaji binafsi wa mtu. Anatafuta kumhimiza mwanadamu awe na utambuzi wa wajibu binafsi na kuhimiza hitaji la kuwa na mwongozo wake mwenyewe kama mwanadamu. Anatamani kumleta mwanadamu ashirikiane na Mungu, ili wanadamu wageuzwe na kufanana na Mungu. Shetani hutenda kazi ya kuzuia kusudi hili la Mungu. Atafuta kuhimiza watu wawe tegemezi kwa wanadamu wenzao. Pale akili za watu zinapogeuzwa kutoka kwa Mungu, mjaribu aweza kuziweka hizi akili chini ya utawala wake. Na kwa jinsi hiyo aweza kuudhibiti kikamilifu ubinadamu. [MH 242.4; HU Aya ya 8]

Wazo la kuidhibiti akili nyingine imetokana na Shetani, kujitambulisha mwenyewe kama mtendaji mkuu, kuweka falsafa ya kibinadamu mahali ambapo falsafa ya Mwenyezi Mungu inapaswa kuwepo. Kati ya makosa yote ambayo yanakubaliwa kirahisi miongoni mwa watu wanaodai kuwa Wakristo, hakuna lenye udanganyifu na la hatari zaidi, na hakuna lenye uhakika wa kumtenganisha mwanadamu na Mungu, zaidi ya hili. Ingawa laweza kuonekana kuwa ni njia isiyokuwa na hatia, lakini endapo itatumiwa kwa wagonjwa

itaelekea kwenye njia ya kuwaangamiza, na si kwenye njia ya kurejeshwa kwao. Hufungua mlango ambao Shetani ataingia ili kuzitawala akili zote mbili zilizojitoe kutawaliwa na mtu mwingine, pamoja na ile akili inayotawala mwenzake. [MH 243.1; HU Aya ya 9]

Ni nguvu itishayo jinsi gani, inapotolewa kwa wanaume na wanawake wenye nia mbaya. Nadharia hii inawapa fursa kubwa kiasi gani wale wanaoishi kwa kutumia udhaifu au upumbavu wa wengine! Ni wangapi, kwa njia ya kudhibiti akili za wanadamu wengine zilizo dhaifu au zenye maradhi, watapata njia ya kuridhisha tamaa zao mbaya za mwili au kujipatia faida kwa ajili ya tamaa ya maslahi! [MH 243.2; HU Aya ya 10]

Kuna jambo bora zaidi kwetu kujihusisha nalo, kuliko ubinadamu kuudhibiti ubinadamu (mwanadamu mmoja kumtawala mwanadamu mwenziwe kwa kuichukua akili ya mwenzake). Daktari apaswa kuwaelimisha watu kutoa mawazo yao kwa mwanadamu na kuyaelekeza kwa Mungu. Badala ya kuwaelekeza wagonjwa kuwategemea wanadamu kwa ajili ya uponyaji wa nafsi na mwili wao, apaswa kuwaelekeza kwa Yule ambaye aweza kuwaokoa kabisa wote wamjiao Kwake. Yeye aliyeiumba akili ya mwanadamu ajua akili inahitaji nini. Mungu peke Yake Ndiye awezaye kuponya. Wale ambao akili na miili yao vinaugua wanapaswa kumtazama Kristo ambaye Ndiye Mrejeshaji. “Kwa sababu Mimi ni hai, Yeye asema, “nanyi mtaishi.” Yohana 14:19. Huu ndio uzima na afya tunaopaswa kuunena kwa wagonjwa, tukiwaambia kwamba ikiwa wana imani katika Kristo kama mrejeshaji, ikiwa watashirikiana Naye kwa kutii sheria za afya, na kujitahidi kufikia utakatifu kamili katika hofu ya Mungu, atawapa uzima/uhai Wake. Tunapomleta Kristo kwao kwa njia hii, twawapa watu hawa uwezeshaji, na nguvu, ambayo ni ya thamani; kwa maana hii hutoka tu Kwake juu. Hii ndiyo sayansi ya Kweli ya uponyaji kwa mwili na roho. [MH 243.3; HU Aya ya 11]

Huruma Ya Wataalamu Wa Afya

Hekima kubwa inahitajika katika kukabiliana na magonjwa ambayo yanasababishwa kupitia akili. Moyo wenye kidonda kinachouma sana, moyo uliojeruhiwa, unaougua, na akili iliyokata tamaa, vinahitaji matibabu yasiyo na ukali, matibabu ya upole. Mara nyingi baadhi ya shida za nyumbani ni, kama kidonda kinachouma, kikichimba mwilini, na kudhoofisha nguvu ya uhai. Na wakati mwingine ndivyo hali hii inavyokuwa, kwamba majuto mtu aliyo nayo kwa ajili ya dhambi hudhoofisha maumbile ya mwili na kuondoa utimamu wa akili kwa kufanya akili isiwe na msawaziko mzuri. Ni kwa huruma tu ndiyo tabaka hili la wagonjwa laweza kunufaishwa. Tabibu apaswa kwanza kujipatia kuaminika na kisha kuwaelekeza kwa Mponyaji Mkuu. Ikiwa imani ya

wagonjwa inaweza kuelekezwa kwa Tabibu wa Kweli, na hawa wakaweza kuwa na imani kwamba Yeye amejitolea kwa kuchukua jukumu la kubeba udhaifu wao, hii itawaletea utulivu wa akili na mara nyingi itawaletea afya ya mwili. [MH 244.1; HU Aya ya 12]

Huruma na hekima aghalabu vitathibitisha kuwa faida kubwa kwa wagonjwa kuliko tiba zitolewazo kwa ustadi na ujuzi mwingi kwa moyo usiojali au usio na upendo. Pale tabibu anawasili kwenye kitanda cha mgonjwa bila uchangamfu au ari, bila kujali, bila umakini, na kufanya mambo kizembezembe tu, akimtazama mgonjwa kwa kuonyesha kujali kidogo, kwa neno au tendo akitoa wazo la kwamba ugonjwa huo si ule unaohitaji uangalifu mwingi, na kisha kumwacha mgonjwa aanze kudadavua mambo mwenyewe, anakuwa amemtendea mgonjwa huyo madhara ya uhakika. Mashaka na kuvunjwa moyo ambavyo huja kwa mgonjwa kutokana na kutojali kwa tabibu, aghalabu huzuia matokeo mazuri ya tiba ambazo anaweza kuagiza mgonjwa apewe. [MH 244.2; HU Aya ya 13]

Ikiwa tabibu angeweza kujiweka mahali pa yule ambaye roho yake imenyenyekezwa na ambaye dhamiri yake imedhoofishwa na kuteseka, na ambaye sasa anatamani maneno ya huruma na uhakikisho kutoka kwake, basi angekuwa tayari kuzithamini hisia za mgonjwa. Upendo na huruma ambavyo Kristo alidhihirisha kwa wagonjwa vinapounganishwa na ujuzi wa daktari, itafanya uwepo wa daktari kuwa mbaraka. [MH 245.1; HU Aya ya 14]

Uwazi katika kushughulika na mgonjwa humtia moyo na ujasiri, na hivyo kuthibitisha msaada muhimu katika safari ya kupona. Kuna waganga wanaoona kuwa ni jambo la busara kumficha mgonjwa asili na sababu ya maradhi yake. Wengi miongoni mwa madaktari hawa, wakihofu kumsisimua au kumkatisha tamaa mgonjwa kwa kusema ukweli, wanaweka matumaini ya uongo ya kupona kwa huyu mgonjwa, na hata kumruhusu mgonjwa kushuka kaburini bila kumwonya juu ya hatari yake. Yote haya si mambo ya busara kufanya. Inaweza isiwe jambo bora au salama daima kwa mgonjwa kumwelezea habari kamili ya hatima au hatari yake. Kwani jambo hili laweza kumshtua kwa hofu na kuchelewesha au hata kuzuia uponyaji wa maradhi yake. Na kwa wale wagonjwa ambao maradhi yao kwa kiasi kikubwa ni ya kufikirika, hawapaswi kuambiwa ukweli wote kila mara. Wengi wa watu hawa huwa hawana hekima ya kuchambua mambo vizuri, na hawajajizoeza kuzidhibiti nafsi zao. Wana mawazo ya kipekee, nao hufikiria mambo mengi ambayo ni ya uongo kuhusu wao wenyewe na watu wengine pia. Kwa watu kama hawa, mambo haya ni halisi, na wale wanaowatunza katika ugonjwa wao, wanahitaji kudhihirisha fadhili, subira na busara daima. Ikiwa wagonjwa hawa wangeambiwa ukweli

kuhusu wao wenyewe, wengine wangeudhika, na hata kukata tamaa. Kristo aliwaambia wanafunzi Wake, “Ningali na mengi ya kuwaambia, lakini hamwezi kuyastahimili sasa hivi.” Yohana 16:12. Ingawa ukweli wote hauwezi kusemwa katika nyakati zote, kamwe hatupaswi au hatuna haki ya kusema uongo. Kamwe tabibu au muuguzi hapaswi kukwepa kusema ukweli. Mganga afanyaye hivi hujiweka mahali ambapo Mungu hawezi kushirikiana naye, na pale anapopoteza imani ya wagonjwa wake kumwamini anakuwa ametupilia mbali mojawapo ya misaada ya kibinadamu yenye ufanisi zaidi katika urejeshwaji wa afya. [MH 245.2; HU Aya ya 15]

Nguvu ya dhamiri ya mtu haithaminiwi kama vile inavyopaswa (nia, kunuia, kuazimia). Hebu nia ya mtu iwekwe kwenye utendaji na kuelekezwa kwa usahihi, nayo itaimarisha mwili mzima na kuwa msaada wa ajabu katika kudumisha afya. Dhamiri ya mtu ni nguvu pia katika kukabiliana na magonjwa. Dhamiri au nia ya mtu, vikishughulishwa katika mwelekeo sahihi, vitadhibiti mawazo na kuwa njia yenye nguvu kwenye kuzuia na kushinda ugonjwa wa kiakili na kimwili. Kwa kushughulisha uwezo wa dhamiri (nia/kunusia) katika kujiweka katika kuhusiana na maisha kunakofaa, wagonjwa wanaweza kufanya mengi ili kushirikiana na jitihada za daktari kwa ajili ya kupona kwao. Kuna maelfu ya watu ambao watapona na hivyo kurudisha afya zao kwenye ubora, ikiwa tu watania kufanya hivyo. Bwana hataki wanadamu waugue. Yeye Atamani wawe na afya njema na furaha, na wanapaswa kunuia kwenye akili zao kuwa wazima. Mara nyingi wagonjwa waweza kupinga magonjwa kwa kukataa kujisalimisha chini ya magonjwa na kupinga maisha ya kukaa bila kuushughulisha mwili kwa namna yoyote (yaani wasitulie katika hali ya kutofanya kazi). Wakiinuka juu ya maumivu na uchungu wao, na wakazane kujihusisha na kazi muhimu inayoendana na uwezo wao. Kwa kazi kama hiyo na utumiaji wa hewa, na mwanga wa jua, watu wengi waliodhoofika wanaweza kupata afya na nguvu. [MH 246.1; HU Aya ya 16]

Kanuni za Biblia za Matibabu

Kwa wale ambao wangependa kuirudisha na kuitunza tena afya yao, kuna somo katika Maneno ya Maandiko Matakatifu, “Msilewe kwa mvinyo, ambamo mna ufisadi; bali mjazwe Roho.” Waefeso 5:18. Sio kwa msisimko, au kutojali kunakosababishwa na vichochezi visivyo vya asili au visivyofaa (*vitu ambavyo mwanadamu anajitengenezea kama vile kahawa, pombe, vileo, baadhi ya dawa za famasia [narcotics], bangi, redbull au energy drinks, tumbaku, nyama na madawa yote ya kulevya, chai nyeusi, pilipili kali angalia zaidi kwenye 3T 487 na kabrasha la The use of Stimulants by EGW*); si kwa kuendekeza hamu na tamaa mbaya za mwili, kwamba

kunaweza kuonekana kuwa uponyaji wa kweli au burudisho la mwili au roho. Miongoni mwa wauguao kuna wengi ambao hawana Mungu na hawana tumaini. Wanateseka kutokana na tamaa ambazo hawawezi kuziridhisha, tamaa zinazoleta mkanganyiko, na kuhukumu dhamiri zao wenyewe; wanapoteza uwezo wao wa kushikilia uhai wao katika maisha haya, na hawana matarajio ya maisha yajayo ya mbinguni. Wale wanaohudumia watu wenye maradhi, wasifikiri kwamba wanaweza kuwanufaisha wagonjwa hawa kwa kuwapatia mambo ya kianasaa, na kulisimua tamaa ambazo huziendekeza. Hizi zimekuwa laana katika maisha yao. Nafsi yenye njaa na kiu itaendelea kuona njaa na kiu alimradi tu inatafuta kuridhishwa na mambo ya hapa duniani. Wale wanaokunywa kwenye chemchemi ya raha za ubinafsi na uchoyo, hakika wamedanganyika. Wanachanganya msisimko na kudai hivyo ndiyo nguvu, na kisha msisimko unapokoma, msukumo wao huisha, na wanaachwa katika hali ya kutoridhika na kukata tamaa (kulewa na kisha kudondoka chini wakati kafeini au kileo kimekwisha). [MH 246.2; HU Aya ya 17]

Amani ya kudumu, pumziko la kweli la roho, lina Chanzo kimoja tu. Ilikuwa ni jambo hili ambalo Kristo alizungumza aliposema, “Njoni Kwangu, ninyi nyote msumbukao na wenye kulemewa na mizigo, Nami nitawapumzisha.” Mathayo 11:28. “Amani nawaachieni; amani Yangu nawapa; niwapavyo Mimi si kama ulimwengu utoavyo.” Yohana 14:27. Amani hii si kitu ambacho Mungu hukitoa mbali na Yeye Mwenyewe. Hii iko ndani ya Kristo, na twaweza kuipokea tu kwa kumpokea Yeye. [MH 247.1; HU Aya ya 18]

Kristo Ndiye chemchemi ya kisima cha uzima. Kile ambacho wengi wanahitaji ni kuwa na ujuzi dhahiri zaidi juu Yake; wanahitaji kuwa na subira na upole, hata hivyo wanahitaji wawe dhati na wenye bidii katika kufundishwa jinsi mwili mzima wa mwanadamu unavyoweza kuelekezwa kwenye uponyaji kwa njia za Mungu (njia za tiba asili). Pale nuru ya jua la upendo wa Mungu inapoangaza rohoni, uchovu usioleta utulivu na kutoridhika vitakoma, na furaha ya kuridhisha itaimarisha kwenye akili na afya na ukakamavu wa mwili. [MH 247.2; HU Aya ya 19]

Tu katika ulimwengu wa mateso. Ugumu, kujaribiwa, na huzuni hutungoza sote njiani katika safari ya kuelekea nyumbani mbinguni. Lakini kuna wengi ambao hufanya mizigo ya maisha kuwa mizito maradufu kwa kudumu kutazamia shida. Endapo wakakutana na shida au kuvunjwa moyo, hufikiri kwamba kila kitu kinaenda kuharibika, kwamba fungu lao ndio kipande kilicho kigumu zaidi ya vyote, na daima wanakuwa na uhakika kuwa wanakaribia kuwa wahitaji. Hivyo hujiletea wenyewe unyonge (majanga) na kuwatia uvuli wale walio karibu nao. Maisha yenyewe huwa mzigo kwao. Lakini si lazima

jambo hili liwe hivyo. Itawagharimu watu kama hawa juhudi iliyodhamiriwa, ili kubadili mkondo wa mawazo waliyo nayo. Lakini mabadiliko yanaweza kufanywa. Furaha yao, kwa maisha haya na yale yajayo, hutegemea kukaza mawazo yao juu ya mambo yenye kuchangamsha. Hebu na wasishughulike na mambo ya kufikirika tu, bali watazame manufaa ambayo Mungu ameyatawanya katika njia yao, na mbele zaidi ya hizi, kwa imani, wazione faida zisizoonekana, za milele. [MH 247.3; HU Aya ya 20]

Kwa kila jaribu, Mungu ametoa msaada. Israeli walipofika jangwani kwenye maji machungu ya Mara, Musa alimlilia Bwana. Bwana hakutoa tiba mpya; Aliita umakini wao kwa kile kilichokuwa mkononi mwao. Kichaka ambacho Yeye alikuwa amekiumba kilipaswa kutupwa kwenye chemchemi ili kuyafanya maji kuwa safi na matamu. Jambo hili lilipofanyika, watu walikunywa maji na kuburudishwa. Tukimtafuta Kristo katika kila jaribu, Yeye atatupa msaada. Macho yetu yatafunguliwa ili kutambua ahadi za uponyaji zilizoandikwa katika Neno Lake. Roho Mtakatifu atatufundisha jinsi ya kutumia ifaavyo kila baraka ambayo itakuwa kwetu dawa ya huzuni. Kwa kila rasimu ya uchungu ambayo imewekwa kwenye midomo yetu, tutapata tawi la uponyaji. [MH 248.1; HU Aya ya 21]

Hatupaswi kuruhusu wakati ujao, pamoja na matatizo yake magumu, matazamio yake yasiyoridhisha, kuifanya mioyo yetu kuzimia, magoti yetu kutetemeka, na mikono yetu kulegea. “Na azishike nguvu Zangu,” asema Mungu Mwenye Nguvu, “ili afanye amani Nami; naye atafanya amani Nami.” Isaya 27:5. Wale wanaosalimisha maisha yao kuongozwa Naye Mungu na kwenye utumishi Wake, kamwe hawatawekwa katika nafasi ambayo Yeye hajatoa msaada au ugavi. Haijalishi hali yetu ilivyo, ikiwa sisi tu watendaji wa Neno Lake, tunaye Kiongozi wa kutuelekeza njiani mwetu; haijalishi ni mifadhaiko gani tuliyo nayo, sisi tunaye Mshauri wa hakika; haijalishi kama huzuni, kufiwa, au upweke wetu ni mzito kiasi gani, tunaye Rafiki anayetuhurumia. [MH 248.2; HU Aya ya 22]

Ikiwa katika ujinga wetu twafanya makosa, Mwokozi hatutupi. Kamwe hatuhitaji kujisikia kwamba tuko peke yetu. Malaika ni wenzi wetu. Msaidizi ambaye Kristo aliahidi kumtuma katika Jina Lake, Naye anakaa pamoja nasi (Roho Mtakatifu). Katika njia iendayo kwenye Jiji la Mungu hakuna magumu ambayo wale wanaomtumaini Yeye, hawawezi kuyashinda. Hakuna hatari ambazo hawawezi kuziepuka. Hakuna huzuni, hakuna kukosewa haki, hakuna udhaifu wa kibinadamu, ambao Yeye hajatoa suluhisho au tiba. [MH 249.1; HU Aya ya 23]

Hakuna haja ya kujiachia kwenye shimo la ukataji tamaa na kukosa matumaini. Shetani anaweza kuja kwako na pendekezo lenye ukatili akisema, “Kesi yako ni ya kukatisha tamaa. Wewe huwezi kukombolewa.” Lakini kuna tumaini kwako katika Kristo. Mungu hatuambii tushinde kwa nguvu zetu wenyewe. Yeye Anatuomba tuje karibu na upande Wake. Shida zozote tunazojitaabisha nazo, na zinazolemea nafsi na mwili, Yeye hungojea ili atuweke huru kutoka kwa hizo. [MH 249.2; HU Aya ya 24]

Yeye aliyeuchukua ubinadamu juu Yake Mwenyewe anajua jinsi ya kuhurumia mateso ya wanadamu. Sio tu kwamba Kristo anajua kila nafsi, na mahitaji yake ya kipekee na majaribu yake, lakini pia anajua hali zote zinazoikera na kuisumbua roho. Mkono Wake umenyooshwa kwa huruma kwa kila mtoto anayeteseka. Wale wanaoteseka zaidi, hupata huruma na sikitiko Lake zaidi. Yeye Anaguswa na hisia za udhaifu wetu, na anatamani sisi tuweke fadhaa, kuchanganyikiwa na shida zetu miguuni Pake na kisha tuiache hivyo vyote hapo. [MH 249.3; HU Aya ya 25]

Si jambo la hekima kujitazama wenyewe na kujifunza kuhusiana na hisia zetu. Tukifanya hivyo, adui atawasilisha mambo magumu na majaribu ambayo yanadhoofisha imani na kuharibu ujasiri wetu. Kusoma kwa karibu hisia zetu na kuzipa kipaumbele ni kutumbuiza mashaka na kujifungafunga kwenye uzi wa fadhaa na mkanganyiko. Twapaswa kutazama mbali kutoka kwenye nafsi zetu na kuelekeza macho yetu kwa Yesu. [MH 249.4; HU Aya ya 26]

Wakati majaribu yanapokushambulia, wakati wasiwasi, masumbufu ya maisha, fadhaa, na giza vinaonekana kuzunguka nafsi yako, angalia nyuma na ili kuona mahali ulipoona nuru mara ya mwisho. Tulia katika upendo wa Kristo na chini ya ulinzi Wake. Dhambi inaposhindana ili kutawala moyoni mwako, wakati hatia inapogandamiza roho na kulemea dhamiri yako, kutokuamini kunapoifunika akili, kumbuka kwamba neema ya Kristo inatosha kuitiisha dhambi na kufukuza giza. Kuingia katika ushirika na Mwokozi, ni kuingia katika eneo la amani. [MH 250.1; HU Aya ya 27]

Ahadi za Uponyaji

"Bwana huzikomboa nafsi za watumishi Wake, Wala hawatahukumiwa wote wamkimbiliao." Zaburi 34:22. [MH 250.2; HU Aya ya 28]

"Kumcha Bwana ni tumaini imara,

Na watoto Wake watakuwa na kimbilio." Mithali 14:26. [MH 250.3; HU Aya ya 29]

“ Bali Sayuni alisema, Yehova ameniacha,

Bwana amenisahau.

Je! mwanamke aweza kumsahau mtoto wake anyonyaye,

Hata asimhurumie mwana wa

tumbo lake?

Naam, hawa wanaweza kukusahau, lakini Mimi sitakusahau wewe.

Tazama, nimekuchora katika vitanga vya mikono Yangu; kuta zako ziko mbele Zangu daima.” Isaya 49:14-16, [MH 250.4; HU Aya ya 30]

“Usiogope; kwa maana Mimi ni pamoja nawe:

usifadhaike; kwa maana Mimi ni Mungu wako; naam, nitakusaidia;

Naam, nitakushika kwa mkono wa kuume wa haki Yangu.” Isaya 41:10. [MH 251.1; HU Aya ya 31]

“Nisikilizeni, enyi nyumba ya Yakobo, ninyi mliochukuliwa na Mimi tangu tumboni,

Mlioinuliwa tangu mimbani, Na hata uzee wenu, Mimi Ndiye Yule Yule;

Na hata wakati wenu wa mvi nitawabeba;

nimefanya, Nami nitawabeba, Naam

Nitakuchukua, na kukuokoa wewe.” Isaya 46:3, 4, [MH 251.2; HU Aya ya 32]

Hakuna kitu chochote kinachoelekea kuimarisha na kukuza afya ya mwili na roho kuliko roho ya shukrani na sifa. Ni wajibu chanya wa mwanadamu kuipinga hali ya huzuni, na mawazo na hisia za kutoridhika—kama vile ulivyo wajibu wetu kusali. Ikiwa tunaenda mbinguni, twawezaje kwenda kama kundi la waombolezaji, tukiugua na kutoa sauti ya kuonyesha kwamba tuna maumivu na kulalamika katika safari yetu, njiani mwote, kuelekea nyumbani mwa Baba yetu? [MH 251.3; HU Aya ya 33]

Wale wanaojiita kuwa ni Wakristo, na ambao daima wanalalamika, na kuonekana kufikiria uchangamfu na furaha ni dhambi, hakika hawana dini ya kweli. Wale wanaofanya maombolezo kana kwamba ndiyo starehe yao kwa kila kitu chenye masikitiko kwenye ulimwengu wa asili/uumbaji, na kuchagua kutazama majani yaliyokufa badala ya kukusanya maua mazuri yaliyo hai, watu wasioona uzuri katika vilele vya milima mikubwa na katika mabonde

yaliyovikwa kijani kibichi, ambao huzifunga hisia zao ili wasisikie sauti ya furaha zinazongumza nao kwenye asili/uumbaji, naam, sauti ambazo ni tamu na za muziki kwa sikio linalosikiliza—watu hawa, hawamo ndani ya Kristo. Wanajikusanyia ukungu na giza, wakati ambapo wangeweza kuwa na mwangaza, naam, hata Jua la Haki linalochomoza mioyoni mwao likiwa na uponyaji katika miale Yake. [MH 251.4; HU Aya ya 34]

Mara nyingi akili yako inaweza kuwa na mawingu kwa sababu ya maumivu. Basi usijilazimishe kufikiria. Wewe unajua kwamba Yesu anakupenda. Naye Anaelewa udhaifu wako. Unaweza kufanya mapenzi Yake tu kwa kujidondosha na kupumzika mikononi Yake. [MH 251.5; HU Aya ya 35]

Ni sheria ya asili kwamba mawazo na hisia zetu zinahamashishwa na kuimarishwa pale tunapoziweka katika maneno, yaani tunapozitamka. Ingawa maneno huelezea mawazo yetu, ila ni kweli pia kwamba mawazo yetu huendana na maneno yetu. Kama tungeielezea kwa maneno imani yetu zaidi, na kufurahia zaidi baraka ambazo tunajua tunazo,—rehema kuu na upendo wa Mungu—Lazima tungekuwa na imani zaidi na furaha kubwa zaidi. Hakuna ulimi unaoweza kuelezea, hakuna akili yenye ukomo inayoweza kufikiria baraka inayotokana na kuthamini wema na upendo wa Mungu. Hata humu-humu duniani, twaweza kuwa na furaha kama chemchemi yenye utajiri, isiyopungua kamwe, kwa sababu inalishwa maji na vijito vinavyotiririka kutoka kwenye kiti cha enzi cha Mungu. [MH 251.6; HU Aya ya 36]

Basi na tuelimishe mioyo na midomo yetu kunena sifa za Mungu kwa upendo Wake usio na kifani. Hebu na tuelimishe roho zetu kuwa na matumaini na kukaa katika nuru inayoangaza kutoka kwenye msalaba wa Kalvari. Kamwe tuisahau kwamba sisi ni watoto wa Mfalme wa mbinguni, wana na binti za Bwana wa majeshi. Ni fursa yetu kuwa na utulivu endelevu katika Mungu. [MH 253.1; HU Aya ya 37]

“Na Amani ya Kristo itawale mioyoni mwenu; ... Iweni watu wa shukrani.” Wakolosai 3:15.

Tukisahau magumu na shida zetu zote, hebu tumsifu Mungu kwa fursa ya kuishi kwa utukufu wa Jina Lake. Hebu baraka mpya za kila siku mpya, ziamshe sifa za Mungu kwenye mioyo yetu, kwa viashiria/alama za utunzaji Wake tunazoiona, pamoja na upendo Wake. Unapofungua macho yako asubuhi, mshukuru Mungu kwamba amekulinda usiku kucha. Mshukuru kwa amani Yake moyoni mwako. Asubuhi, adhuhuri, na usiku, hebu shukrani zipande mbinguni kama manukato. [MH 253.2; HU Aya ya 38]

Wakati mtu anapokuuliza Je, unajisikiaje, usijaribu kuchekecha ubongo wako kwa kufikiria ni jambo gani unaweza kumwambia, ambalo ni la kuhuzunisha ili upate huruma yake. Usizungumze juu ya ukosefu wako wa imani, na huzuni na mateso yako. Mjaribu hufurahia kusikia maneno kama hayo. Unapopenda kuzungumzia juu ya mada za kusikitisha, wewe unamtukuza adui. Hatupaswi kupiga kambi kwenye kuelezea nguvu kubwa za Shetani ambazo zitatushinda. Mara nyingi tunajiangusha wenyewe mikononi mwake kwa kuzungumza juu ya uwezo wake. Hebu badala yake sisi tuzungumzie kuhusu uweza mkuu wa Mungu kuyafunga maslahi yetu yote pamoja na maslahi Yake Mwenyewe. Elezea juu ya uwezo wa Kristo usio na kikomo, na kisha uongee juu ya utukufu Wake. Mbingu zote zina shauku na wokovu wetu. Malaika wa Mungu, maelfu kwa maelfu, na elfu kumi mara elfu kumi, wametumwa kuwahudumia wale ambao watakuwa warithi wa wokovu. Hawa wanatulinda dhidi ya uovu na kurudisha nyuma nguvu za giza ambazo zinatafuta maangamizi yetu. Je, sisi hatuna sababu ya kuwa na shukrani kila wakati, watu wenye moyo wa shukrani hata wakati inapoonekana wazi kwamba kuna matatizo katika njia yetu? [MH 253.3; HU Aya ya 39]

Imba Sifa

Hebu sifa na shukrani zionyeshwe kwa nyimbo. Tunapojaribiwa, badala ya kutoa matamko ya kuelezea hisia zetu, hebu kwa imani tuinue wimbo wa shukrani kwa Mungu. [MH 254.1; HU Aya ya 40]

1. Twamsifu Mungu Mwana wa upendo, aliyetufia na kupaa juu.

Aleluya! Usifiwe, aleluya! Amin; aleluya usiwe, utubariki.

2. Twamsifu Mungu, Roho mtukufu,

Akatufunulia Mwokozi wetu.

3. Twamsifu Mwana, aliyetufia,

Akatukomboa na kutuongoza.

4. Twamsifu Mungu, wa neema yote,

Aliyetwaa dhambi, akazifuta.

5. Tuamshe tena, tujaze na pendo.

Moyoni uwashe moto wa roho.. [MH 254.2; HU Aya ya 41]

Tunakusifu, Ee Mungu, kwa Roho Wako wa nuru,

Ambaye ametuonyesha Mwokozi wetu, na kuutawanya usiku wetu. [MH 254.3; HU Aya ya 42]

Utukufu na sifa zote kwa Mwana-Kondoo aliyechinjwa,

Ambaye amezichukua dhambi zetu zote, na kutakasa kila waa. [MH 254.4; HU Aya ya 43]

Utukufu na sifa zote kwa Mungu wa neema yote,

ambaye ametununua, na kututafuta, na kuziongoza njia zetu. [MH 254.5; HU Aya ya 44]

Utuhuishe tena; jaza kila moyo na upendo Wako;

Kila nafsi iwashwe moto kutoka juu. [MH 254.6; HU Aya ya 45]

Chorus: Haleluya! Utukufu wako, Haleluya! amina; Haleluya! Utukufu Wako, Utuhuishe tena. [MH 254.7; HU Aya ya 46]

Wimbo ni silaha ambayo tunaweza kutumia kila wakati dhidi ya kukata tamaa. Tunapofungua hivyo moyo kwa nuru ya jua ya uwepo wa Mwokozi, tutakuwa na afya na baraka Zake. [MH 254.8; HU Aya ya 47]

“Mshukuruni Bwana kwa kuwa ni mwema;

Kwa maana fadhili Zake ni za milele.

Na waseme hivi waliokombolewa na Bwana, wale ambao amewakomboa katika mkono wa mtesi/adui.” [MH 255.1; HU Aya ya 48]

“Mwimbieni, mwimbieni Kwa Zaburi,

Zitafakarini ajabu Zake zote.

Jisifuni kwa Jina Lake takatifu;

na ufurahi moyo wao wamtafutao Bwana.” [MH 255.2; HU Aya ya 49]

“Maana hushibisha nafsi yenye shauku,

Na nafsi yenye njaa huijaza mema.

Waliokaa katika giza na uvuli wa mauti,

Wamefungwa katika taabu na chuma; ...

Wakamlilia Bwana katika dhiki zao,

Akawaponya na shida zao.

Akawatoa katika giza na uvuli wa mauti,

Akayavunja mafungo yao.

Na watu wamshukuru/wamhimidi Bwana kwa fadhili Zake,

Na maajabu Yake kwa wanadamu! [MH 255.3; HU Aya ya 50]

“Ee nafsi yangu, kwa nini kuinama?

Na kwa nini unafadhaika ndani yangu?

Umtumaini Mungu;

Kwa maana nitakuja kumsifu,

Aliye afya ya uso wangu,

Na Mungu wangu.” Zaburi 107:1, 2; 105:2, 3; Zaburi 107:9-15; 42:11. [MH 255.4; HU Aya ya 51]

“Shukuruni kwa kila jambo; maana hayo ni mapenzi ya Mungu kwenu katika Kristo Yesu.” 1 Wathesalonike 5:18. Agizo hili ni uhakikisho kwamba hata yale yanayoonekana kuwa yanakwenda kinyume na sisi yatafanya kazi kwa faida yetu. Mungu asingetuambia tushukuru kwa yale yatakayotudhuru. [MH 255.5; HU Aya ya 52]

“Bwana ni nuru yangu na wokovu wangu;

Nimwogope nani?

Bwana ni ngome ya uzima wangu;

Nimhofu nani?”

“ Mradi atanisitiri bandani Mwake siku ya mabaya, atanisitiri katika sitara ya hema Yake, na kuniinua juu ya mwamba; ...

Nami nitatoa dhabihu za shangwe katika hema Yake;

Nitaimba, naam, nitamhimidi Bwana. [MH 255.6; HU Aya ya 53]

“Nalimngoja Bwana kwa saburi;

Naye akaniinamia, akakisikia kilio changu.

Tena alinipandisha kutoka shimo la uharibifu, kutoka

udongo wa utelezi,

Akaisimamisha miguu yangu mwambani, akaziimarisha hatua zangu.

Naye akatia wimbo mpya kinywani mwangu, ndio sifa Zake za Mungu wetu kwa Mungu wetu.”

“Bwana ni nguvu zangu na ngao yangu;

Moyo wangu ulimtumaini, nami nikasaidiwa.

Kwa hiyo moyo wangu unashangilia sana;

Na kwa wimbo wangu nitamsifu.” Zaburi 27:1; 27:5, 6; 40:1-3; 28:7. [MH 256.1; HU Aya ya 54]

Mojawapo ya vizuizi vya uhakika vya kupona kwa wagonjwa ni kuweka umakini juu yao wenyewe (kujifikiria wenyewe tu). Walemavu wengi huwa wanaona kwamba kila mtu anapaswa kuwahurumia na kuwasaidia, wakati kile ambacho wanachokihitaji ni kuondoa umakini kwao wenyewe, na kisha wawafikirie na kuwajali watu wengine. [MH 256.2; HU Aya ya 55]

Mara nyingi watu huulizia maombi yatolewe kwa watu wenye shida, watu wenye huzuni, na watu waliokata tamaa; na jambo hili ni sahihi. Tunapaswa kuomba kwamba Mungu aangazie nuru katika akili zile zilizotiwa giza na kuufariji moyo wenye huzuni. Lakini Mungu hujibu maombi kwa ajili ya wale wanaojiweka kwenye mfereji wa baraka Zake. Wakati tunasali kwa ajili ya watu hawa wenye huzuni, tunapaswa kuwatia moyo/shime wajaribu kuwasaidia wale wenye uhitaji zaidi kuliko wao wenyewe. Ndipo giza litaondolewa katika mioyo yao wenyewe pale wanapojaribu kuwasaidia wengine. Tunapojaribu kutafuta jinsi ya kuwafariji watu wengine kwa faraja ambayo kwayo tunafarijiwa nayo, baraka huturudia sisi wenyewe. [MH 256.3; HU Aya ya 56]

Sura ya hamsini na nane ya Isaya ni maagizo ya tiba kwa magonjwa ya mwili na roho (Rx:Doctors prescriptions). Ikiwa tunatamani afya na furaha ya kweli ya maisha, ni lazima tuweke katika vitendo sheria zilizotolewa katika Andiko hili. Hapa Mungu anatuagiza juu ya utumishi unaokubalika Kwake, na baraka Zake ambazo huambatana nazo, Bwana asema: [MH 256.4; HU Aya ya 57]

“7 Je! Siyo kuwagawia wenye njaa chakula chako, na kuwaleta maskini waliotupwa nje nyumbani kwako? Umwonapo mtu aliye uchi, umvike nguo; wala usijifiche na mtu mwenye damu moja nawe?

8 Ndipo nuru yako itakapopambazuka kama asubuhi, na afya yako itatokea mara; na haki yako itakutangulia; utukufu wa Bwana utakufuata nyuma ukulinde.

9 Ndipo utaita, na Bwana ataitika; utalia, naye atasema, Mimi hapa. Kama ukiiondoa nira; isiwepo kati yako, wala kunyosha kidole, wala kunena maovu;

10 na kama ukimkunjulia mtu mwenye njaa nafsi yako, na kuishibisha nafsi iliyoteswa; ndipo nuru yako itakapopambazuka gizani; na kiwi chako kitakuwa kama adhuhuri.

11 Naye Bwana atakuongoza daima, ataishibisha nafsi yako mahali pasipokuwa na maji, na kuitia nguvu mifupa yako; nawe utakuwa kama bustani iliyotiwa maji, na kama chemchemi ambayo maji yake hayapungui.” 256.5; HU Aya ya 58]

Matendo mema yana baraka mara mbili, yanamnufaisha mtoaji na mpokeaji wema. Ufahamu wa kutenda haki ni mojawapo ya dawa bora kwa miili na akili zilizo na magonjwa. Wakati akili inapokuwa huru na yenye furaha kutokana na hisia ya wajibu uliyofanywa vyema na moyo ulioridhika unaotokana na kuwapa watu wengine furaha, ushawishi ushangiliao na wenye kuinua huleta maisha mapya kwenye nafsi nzima. [MH 257.1; HU Aya ya 59]

Badala ya kuhitaji huruma kila wakati kutoka kwa watu wengine, hebu watu wenye ulemavu na wasiojiweza, watafute kuitoa na kuionyesha hiyo huruma kwa watu wengine. Hebu mzigo wa udhaifu wako mwenyewe na huzuni na uchungu vitupwe juu ya Mwokozi Mwenye huruma. Fungua mlango wa moyo wako kwa upendo Wake, na uruhusu utiririke kwa wengine. Kumbuka kwamba wanadamu wote wana mitihani ambayo ni migumu kuistahimili, yaani majaribu ambayo ni magumu kuyapinga, na wewe unaweza kufanya jambo fulani ili kupunguza mizigo hii. Onyesha shukrani kwa baraka ulizo nazo; onyesha kuthamini umakini unaopokea kutoka kwa watu. Sheheni moyo wako kwa ahadi za thamani za Mungu, ili uweze kutoa kutoka kwenye hazina hii maneno ambayo yatakuwa faraja na nguvu kwa wengine. Hii itakufanya uzungukwe kwa hali ambayo itakuwa ya msaada na ya kuinua kwako. Hebu lengo lako liwe kuwabariki watu walio karibu nawe, ndipo utakapopata njia za kuwa msaada, kwa washiriki wa familia yako mwenyewe na kwa wanadamu wengine. [MH 257.2; HU Aya ya 60]

Ikiwa wale wanaougua magonjwa wangejisahau wenyewe na kujali maslahi ya wengine; kama wangetekeleza agizo la Bwana la kuwahudumia wale wenye mahitaji makubwa kuliko wao wenyewe, basi wangetambua Ukweli wa ahadi ya kinabii, “Ndipo nuru yako itakapopambazuka kama asubuhi, na afya yako itatokea upesi.” [MH 258.1; HU Aya ya 61]

Mara na Elim

Leo Elim na mitende na visima vyake,

Na kivuli chake chenye furaha kwa uchovu wa jangwa;

Ilikuwa Mara jana, na mwamba na mchanga wake

Upweke usio na kivuli na huzuni.

Ila bado ni jangwa moja hilo hilo lililo na yote mawili,

Upepo ule ule wa Moto ambao hutangatanga kwenye ardhi tupu;

Sehemu ile ile yenye bonde la kwenda chini linafunika sehemu hizo mbili,

Na milima iyo hiyo huizunguka pande zote. [MH 258.2; HU Aya ya 62]

Ndivyo ilivyo hapa kwetu duniani,

kwa kadri navyokumbuka, huwa imekuwa hivyo daima

Uchungu na utamu, huzuni na furaha,

Huegemeana kwa ukaribu sana, na kuna siku moja tu kati yao. [MH 258.3; HU Aya ya 63]

Wakati mwingine Mungu hugeuza uchungu wetu kuwa utamu,

Wakati mwingine Yeye hutupatia chemchemi zenye maji ya kupendeza;

Wakati fulani hutuwekea kivuli kwa Nguzo ya wingu Lake,

Na wakati mwingine kivuli cha mitende iliyobarikiwa huletwa. [MH 258.4; HU Aya ya 64]

Ni nini kinachojalisha basi? Muda hautakuwa mrefu;

Mara na Elim vyote vitapita kwa pamoja;

Visima na mitende yetu itakoma jangwani hivi karibuni,

Hatimaye tutafika "Mji wa Mungu wetu"

Ewe nchi yenye furaha! Ng'ambo ya milima hii ya upweke,

Mahali ambapo mbubujiko wa chemchemi za furaha za milele ulipo;

Ewe Paradiso takatifu! Juu ya mbingu hizi tunazoziona hapa duniani,

Mahali ambapo tutakomesha kutangatanga kwetu kwa jangwani. - Horatius Bonar. [MH 259.1; HU Aya ya 65]

Uhakikisho Uliobarikiwa

YESU MWOKOZI KWA HAKIKA

1. Yesu Mwokozi (wangu) kwa hakika, Hunipa furaha na amani (na utukufu Wako!)

Mrithi wa wokovu wangu, natakaswa kwa damu Yako

(urithi ulionunuliwa Nawe, Nazaliwa katika Roho Wako, na kutakaswa kwa damu Yako) [MH 259.2; HU Aya ya 66]

Kibagwizo:

Habari hii wimbo wangu,

daima nitamsifu Yesu;

habari hii wimbo wangu,

daima nitamsifu Yesu. [MH 259.3; HU Aya ya 67]

2. Nijitoapo nina raha, Na kwa imani namwona Bwana;

Aniletea malaika, Wananilinda, niokoke. [MH 259.4; HU Aya ya 68]

3. Hali na mali anaitwaa, Katika Yesu nabarikiwa;

Nikimngoja kwa subira, Wema Wake unanitosha

-Fanny J. Crosby. [MH 259.5; HU Aya ya 69]